

Beni Text 2005-1.1

O: jíjè ú jě:

I: àwá:

O: jâm

I: jâm sày

O: kánjá-kánjà

I: àlhámdùrùlâ:y

O: tà:ré

I: jâm

O: jâm sày

I: [í: nù:] sé:w dèrⁿè-bó

O: àlhámdùrùlâ:y

I: tà:ré

O: bǐrá:

I: â:

O: òsé:¹

I: ìnrⁿi:-gǎyⁿ yè:-y

O: <xxx> bǐsímílà

I: wó:dí, ìnrⁿi:-gǎyⁿ mà:ndà:y, kò:ⁿ túmdú-m, [ùsú súyⁿòy] dó:-rè dè, [nú: mà:] tégé-yè, [nú kâ:ⁿm wôy] yé-m, [yû: pàṅàⁿûm] jíjè⇒ yé-yè, gǎm bú:dù pèr-pèrú jé-yè, [[yǎ-m kù] mà:] ní-yè, [ṅjé ní:wò]=m, [[érⁿé pírⁿà-nò-y] nì:wò]=m, [bú:dù kù]=m, [síkórò éwé-w dè] [[pírⁿà wò] gǎyⁿ nó-m], [jèsú kù] cé:lé-m, yí-m ìrì-ní: bère árá-m, [yǎ: kù yà] gǎm ìsâ: jé-yè, sǎmnà jé-yè, nēm jé-yè, kùnûm— pùrù-kùnûm jé-yè, [ṅgú dò² wôy] [[yǎ-m kù] mà:], ǎy ní-yè, érⁿé yà↑, [kú wó] [[[á m^bò:] ñèy] [kú ñây] bǐré ñé-m], [lò náy] hâl ló [[ùsú pé-nǐyⁿi:] dò-y], yà-yó:³ ésé:-rè dè↑, [kú ñây] dánáy gó-m, ṅgú=m↑, [[ìnrⁿi:-gǎyⁿ kù] mà:ndà:y]=∅

Beni Text 2005-1.2

S: [ìnrⁿi: kù], [àṅây ñây] ìnrⁿi:-gǎyⁿ bèré:-rà:-w, [yí-m ìnrⁿi:] [àṅây ñây] bèré:-rà:-w

O: ìnrⁿi:-gǎyⁿ, mò:lí:-y, [[ùsú súyⁿòy] dó:-rè dè] [mò:lù náy] ìnrⁿi: gǎ:ⁿ-y

S: [yí-m ìnrⁿi: kù] [àṅây ñây] bèré:-rà:-w, ìnrⁿi: kù, [[àmâ:n ìnrⁿi:] ṅáyⁿi: gǎyⁿ jà:ⁿwⁿ] [kú [àṅây ñây] bèré:-rà:-w]

O: [ṅáyⁿi: gǎyⁿ jà:ⁿwⁿ] [kú [yí-m bô:] tégé-m], [ú ìnrⁿi:]—, [[[ú yí-m] ìnrⁿi:] àṅây àṅây bú: gǎⁿ-wⁿ dè] jóró-w mà, [[[yí-m⁴ ìnrⁿi:], àmá:nù bú: gǎⁿ-wⁿ dè] jóró-y, àṅây úsúrí-y

S: àsùwⁿè-yítê: [tǐrⁿú bú: jé-m kù yà], [ṅjé ḡin⁵] jé:-rà-w-bò

O: àsùwⁿè-yítê: [tǐrⁿú bú: jé-m kù] [yà-yô-m [kú ñây] gǎ: tálú-m], [kú ñây] gǎ: tálú-m, hâl hâl [lò-w dè] [ùsú pé-nǐyⁿi:], [árⁿà-m=∅ dé yà] [ùsú pé-tà:n], xxx yà-yô-m [tǐrⁿú wó] ló bère-m-ndò, [kú ḡuní] jé:-rà-w-bò

¹ End of greeting sequence.

² dò wôy, variant of dàⁿ wôy.

³ yà-yó: ‘40-day post-partum seclusion’ (Fr. quarantaine). Related forms: yà-yô-m ‘woman in post-partum seclusion’, Pl yà-yô: (note falling tone).

⁴ yí-m ‘my child’

⁵ ḡin, short for ḡiní ‘because of, for’. Other variants are ḡun and ḡuní. Arguably related to the verb ‘say’.

S: [[núwⁿòy mò:lú éwyé û: ná:-rà-w kù], [kú yà] [kú kórò] ñjê:≡∅
 O: [[núwⁿòy mò:lú í: éwyé ná:-rà-w kù] [kòrò lăw≡∅-rà⁶] [àsùwⁿè-yí-m kù] [érⁿé
 tû:-bùnùḡòy⁷], bù: [[â: kù:] mà:] [yé-mà dè] [ñárⁿù wò] [é:⁸ dé] [inĩrⁿi:-găyⁿ
 dé wôy], tê: sírí-yè, cèmné cèmnú-yè, séyâm, [yí-m bèré-jé-y] séyâm, [àmâ:n
 yí-m bèré-jê:] [yí-m nârⁿá-tí:] [[jâm ñày] nârⁿá-tí:] [[jâm ñày] súsó:-rè] [kú
 séyâm], [[kú céłè-èrù-m] gũn] yè:-rà-w— ká:ⁿ-rà-w-bò
 S: òⁿhò: [[ú yá:] ↓[dó:rú yá:]]⁹
 O: bĩrá:⇒

Beni Text 2005-1.3

S: íyé [[yà: pè:] yè-ń] [yâ: séwè tárá-ń¹⁰], [[[dàwⁿà kó:ró] bù: káⁿ-m báy] yí-yè-bè-y]
 [kú yà] [[kú kórò] ñjê:]
 I: yà-nòrⁿú:, [yà-nòrⁿú gũn] kàyⁿ-bó
 S: [kú yà] [[[yĩ-ílâ-m kù] mà:] yá-nòrⁿú]¹¹ mà⇒
 I: [yà:-yí-m nârⁿá só-w] wà, [àsùwⁿè-yí-m mēgē jóré-yè-b-à:] wá, yà-nòrⁿú-w¹² [né
 àsùwⁿè-yí-m dè] [bù: òḡḡòrò]≡m, yà:-yí-m≡m¹³ dè, yà-nòrⁿú-w, [kú cèmnè]
 cèmnù-bó
 S: [yâ: báy [gùsù kó:ró-kó:ró] bù: jě-w kù yà] [kú yà] [[kú kórò] ñjê:]
 I: è: né: kày, [yà-nòrⁿú mà:] [kò:ⁿ mòsú] jà:wⁿ, èsú [érⁿé mà:] jà:wⁿ rá, [kú ní:wò]
 bàrá jě:-bò

Beni Text 2005-1.4

S: bē:n [[ĩ: ìsè:] ḡgúrù] ní: [àḡây ñày] kàyⁿ, àḡây-àḡây ká:ⁿ-rà-w
 I: ní: kù, tàḡâ-sò: àḡây tēmbi:-y, [[kù:yó: í: tēmbú-w kù] wó], ní: kóró-m-bè, [hâl
 nó:-y dè] bíní: gó-m-bè, bíní: yá bú, [mò:l náy] [ìsè: wôy] [[pòḡgú yěy] mò:lú
 bōy bàrⁿá:-w dè] ló gànjí-yè, [gànjí:-y dè] íyà yâ: nó:-y, [íyà dùwⁿó:-rè dè]
 [píníwⁿí gànjí:-y], yâ: nó:-y
 [[íyà dè] bòlú síyé:-rè dè], jínjè àlbàrkà, [mànì: ḡgú wôy] ní: , yâ: yè yâ:
 kówé-yè, [kú bù: kâ-m báy] [dé:-ré:-y gùnì], [ĩ: yà:] dé:-r-à: gùnì, tàḡâsò: tórò
 ùrò síyé, [ùrò síyé] nũm bù:, [[mànì: ḡgú wó] ní: jóró:-y] [[kòm-kúgúrù
 gànjú-r-á:] lò:-y], kúrⁿù, pégè: dè:-y, [pégè: dè:-y] [ní: gó-m-ñdò], dùwó-tí:-y,
 íyà píníwⁿú [tà: lăw] núwⁿòy [bàlá: dá:], bèré só:-y, bàlá: kùmtàwrâ:,
 [dâm ñày] [ùsù-síyé-m wôy] àsùwⁿè-yítê:, tá-yè, pégè-yè, tóró-yè [bàrà-mĩrⁿí
 ñày] kò:ⁿ-kâ:ⁿ, káyⁿ⇒ dé:-r-à:, dôm [kò:ⁿ lăw kày] bèl-lí:-y,
 íyà núwⁿòy↑, [tàḡâsò: ní: kù], dúwó-m-ñdò, [núwⁿòy kày], gâ: [ní: kù],
 lóyò, ò:rôy [ĩ: mà:] yá só-w, [mó:yó káⁿ-m] gũ:ⁿ-rà-w-bò⇒, [kò:ⁿ-ká:ⁿ káⁿ-m]
 gũ:ⁿ-rà-w-bò⇒, [kú dò wôy] [kú mà:] yá bú, [nũm yà] [nũm bù:], [kú ní:wò]
 [[[[mànì: ḡgú] wó] ní: jóró-m túném¹⁴ í: bú-w kù] [[dò wôy] kú≡m]]

⁶ Based on kòrò lăw ‘another reason’.

⁷ tû:-bùnùḡóy, ompound of tû: ‘same-age group’ and búnùḡóy or búnúgóy ‘group, pack’.

⁸ é:ⁿ ‘yesterday’, variant éyⁿ.

⁹ Lit., “you-Sg and fatigue.” Here the second conjunct as a whole has lower pitch than the first (symbol ↓ before the second conjunct).

¹⁰ tárá-ń, variant of tárá ní.

¹¹ Possessive tone, after a dative “possessor.”

¹² ‘it’s a co-wife’ (stem yà-nòrⁿú).

¹³ ‘it’s a girl’. Only one m is audible.

¹⁴ túném (progressive aspect marker).

- S: [kò:ⁿ ñjê:] [[tàṅàsò: mà:] [ní: kù] lóyò káyⁿ ní] [ð:rǒy [ú: mà:] ká:ⁿ-rà-w̃],
[wò-wày-í:¹⁵ sò-ló]-w̃ mà⇒, mà⇒ [hà:jè sò-ló-w̃] mà⇒ [gànjí bèrè-m-ndó]-w̃
- I: núwⁿòy [ní: kù] jó [á lówá-w̃] [kú dúwⁿó-m-ndò], [gànjí béré-m-ndó:-ỹ]-rá:, [jà:m
dè] [kú dùwⁿó-w̃ dè] gánjí-m-bè:-ỹ, íyé dùwⁿó:-rà-rá, kú=m̃↑, [[àrⁿà-gúsú
pèrí-yèy bǎ:] káyⁿ ní] [lóyò, pìrè: éwyé-só-w̃¹⁶]
- S: [òmdò: bú: gí:ⁿ-rà-w̃ kù néy] kú=m̃ mó:yó ká:ⁿ-rà-w [kú néyⁿ] téréw mà⇒ mà: [nú:
tê-y]¹⁷
- I: à, [áṅày tégè-bó gá] [téréw gǔⁿy sò:-ỹ] [í: kǒyⁿ]
- S: [[ní: kú]¹⁸=m̃-ndá dé] [[[ú: mà:] ní: ð:rǒy gǎⁿ-m̃] lǎw]¹⁹ ñgó má⇒
- I: lǎw yí-rí:-ỹ kòy
- S: [lǎw wòy] ñgò
- I: lǎw ñgò, [xxx kú nó:-rà:-ỹ] [[ní: lǎw] sò-ló:-ỹ]
- S: bē:n [[tà: kú]-ñ] ú: hól:lé só-w̃ [[ú: ìsè:] kú-ñ] kú [kú=m̃ sày]
- I: [núwⁿòy kày] kú=m̃, [[kú=m̃]-ndá dé] [[tà: lǎw wòy] sò-ló:-ỹ]

Beni Text 2005-1.5

- O: núwⁿòy [tàṅàsò: kù] [á kú: mà:], [lóyò èsí:ⁿ yá bú] [[mó:yó káⁿ-m̃] gùyⁿ-bò], [yá:
òmdò: íyà-w̃ bè] [[kú jíjèlè] bàyá-bàyá nú-w̃ dè] [kú=m̃ káⁿ-m̃ gú:ⁿ-rà-w̃-bò],
[téréw júwó-m-ndó:-ỹ] ↓[kòrú: júwó-m-ndó:-ỹ], ní: [ðrⁿò lǎw wó] jòrⁿí: í:
túmdú-w̃ wǎ:w [mànⁿí: ñgúrù],
- hál [[*projet*, nú:] ñgúrù] [í: mà:] bú: yé-ñ] [[[í: mà:] [[ñjé núnùm] [í: mà:]
bù] wá²⁰ má⇒] wá, [ní: núnùm] [í: mà:] yá bú, èsí:ⁿ [ní: núnùm] [í: mà:] yá bú,
[ñjé núnùm] [í: mà:] yá bú, [[í: mà:] àṅgú=m̃ mègè [í: mà:] bù má⇒] wá, [kò:ⁿ
mégé-mégé í: jóró-m̃ kù] [núwⁿòy kú tégé-ỹ] wá, ní: mègè jóró:-ỹ, [mégé-mégé
jóró-m̃ tégé-ỹ] wá,
- hà:, kú [í: mà:] bàrà:sù káyⁿ ní, [[bàrà:sù kù] bèrè-jé:-ỹ dè] [[tàṅàsò:
kòw-iy] [kú wó] sú:rⁿí:-rè:-y], hà: [ñgú ñây] [í: mà:] bàrà:sù tégè-bò, bàrà:sù
tégé à: jé-w̃ kù, hà: [í: mà:] [mànⁿí: ñgúrù] è: jóró:-ỹ, [í: tàṅàsò:] [í: ní: kù], [ní:
kù] [ní: mòsú]-w̃ [ð:rǒy yá só-w̃ ní:wò], [hà: [mànⁿí: ñgúrù] [â: mà:] [[è: gánj-í:]
pàṅgà] [â: mà:] ñgó] wá, [[â: mà:] bàrà: [í: mà:] è: gánjí-yè] wà,
- hà: bàrà: [í: mà:] è: gánjù-bó, hà: núwⁿòy [kú ê: kù], [[í: mà:] â: gánjú-w̃]
[[tùlú wó] sárdíṅè, [í: mà:] yâ: gǎyⁿ] wá gǔn, [sárdíṅè dàyⁿ gǎⁿ-yè bǐrè]
bǐrè-bǐrè-bǐrè-bǐrè [í: mà:] dùwó ní, hà: áṅày dùwò-bò, hà: núwⁿòy [[kú órⁿò]
kú-ñ] sàrdíṅè-gǎⁿy kálà túmdú-tí:-ỹ,
- [íyé úsù kálà] bǐ-béré:-ỹ dé wòy, [[í: òlòy] ñgúrù] [è: yèy] jóró:-ỹ [kú
ní:]²¹— [ñgá ní:] ñgó, [[ñgá ñây] mólú: [è: tǎ:n], bǐ-béré:-ỹ dó wòy] jóró:-ỹ,
[mànⁿí: ñgúrù kálà] è: jóró:-ỹ [èsí:ⁿ èsí:ⁿ jóró:-ỹ], hà:, [kú ní:wò] núwⁿòy, [í: sày]

¹⁵ Cf. wò-wày-í: ‘taking care (of sth)’, from wó- ‘take’ and wǎy- ‘hold’. Here the entire compound verbal noun has L-tone as compound initial for sò-ló ‘lack, insufficiency’ (nominalization of sò-ló ‘not have’). The -w̃ is the ‘it is’ clitic. The same speaking turn ends with a similar compound based on a nominal use of bèrè-m-ndó ‘not be able to’.

¹⁶ éwyé-só ‘was (firmly) settled, was established (in a place)’. Negation: èwyè-rí.

¹⁷ Cf. tǔy ‘speech, talk’.

¹⁸ ní: kú ‘this water’, cf. ní: ‘water’.

¹⁹ lǎw ‘other’ follows and has scope over ‘water that puts (=causes) sickness for you-PI’. It has no tonal effect on the words in the relative clause. It is often syntactically an adverb (‘otherwise’, ‘else’).

²⁰ This quotative wá seems superfluous.

²¹ kú ní: here is a false start, omitted from translation.

[màni: ñgúrù] ɛ: gànjí:-rà:-y, hà: [kú pángà] sò-ló:-y, núwⁿòy [ànàsà:rà dâm kù] bèrɛ:-y dè, [írⁿí tóró⇒ tóró⇒ tóró⇒ tóró⇒ ká:ⁿ-y dè] [bú: kàlyɛ:r bú: gǔⁿ-m kù] [kú gǎ:ⁿ-y],

[gà: kú sò-ló:-y] núwⁿòy [[dò: dâm] ñày sǎy] ká:ⁿ-rà:-y, [àⁿà-gúsú yɛy] kú bírɛ-tí:-y dôm, [ní: tɛm] bèl-lí:-y, [íyɛ úsù kálà] [bírɛ kù] yá dímbá:-y kòy, [bírɛ kù] yá dímbá:-y, [kú bèrɛ]²² [[màni: ñgúrù] ɛ: bèrɛ-jé:-y dó wôy] jóró:-y, tàṅàsô: [í: yà:] dé:-r-à:, [[í: yà:] dé:-r-à:] [[ní: kù] ò:rǒy²³], hà: [kú kù] ɛsɪ:ⁿ ɛsɪ:ⁿ kú sáwtɛ-ń bú:-y,²⁴ [[[íyɛ [ní: mà:] mègɛ] kò:ⁿ í: jóró-m wò:r-wôy] ñgò, ñɛy-ńɛ: lává ñ²⁵

S: [[ú: yà:] dé:-r-à: dé néy] [ñjé gǐ-náy] [ú: yà:], [[àṅá dá:] [ú: mà:] bàrà: ɛ: bú: gànjí-só-w kù] [bàrà:sù órⁿò kú-ñ], [ñjé gǐ-náy] [kú ní: kù] kówó-m-ñɛ, [kú ní: kù] [kú=ñ ɛsù yà] gǔⁿ-w

O: [kú=ñ ɛsù] [[ɛ: kù] wǎ:w bú-w], [[[[kú: ñày] dù náy] yɛ-y] wǎ:w bú-w] tórò, tórò úró-yè, wǎ:w bú-w, [kú ní:wò] [yǎ: kù] ló-m-ñɛ

S: [mòyⁿɛ:²⁶ ní: kówó-yè] yá sò-ló:-w

O: [mòyⁿɛ: ní: kówó-yè lǎw] [kò:ⁿ kòwò náy] [[kù-tógórò ñày] dù-rú-w] [úró ní: kò:ⁿ jé-yè] [[kú móyɛ:ⁿ lǎw] sò-ló:-y], [kú báwdò] sò-ló:-y

S: núwⁿòy kày, [kò:ⁿ ú: jóró-m wôy] [ní: sǎy]

O: ní:, [[màni: ñgúrù] [ní: mà:] mègɛ íyɛ kò:ⁿ í: jóró-m wò:r-wôy] ñgò, [ní: yà:] ↓[ósù yà:]

S: [[kú ní: kù] ɛsù bú-w dè] [[kú-ńí ú: kówó-w dè] ɛsù] mà⇒ [[[ñgú dá:] tàṅàsô: kò:ⁿ kù] ú: kówó-w dè] ɛsù]

O: [[kú ní: kù] ɛsù bú-w] [[jórò kày] jóró:-y kòy, [[ní: nó-yè] wò], gà: [[wǎ:w bú-w] ní:wò sǎy] [kú dùwó-só:-y] [[léré-léré nù kówó:-rà] yá b-è:ⁿ-bò] [[nà tùwⁿò:] kówó jè: yɛ:-rè-w dè], [nà yèy-ñɛ] ló béré-m-ñdò-w, [[ní: nó-yè] wò] léré-léré kú-ńí yá kówó:-y, [nà tùwⁿò:] mà⇒ ↓[ná yèy] mà⇒ [nú: kú-ñ yá kówó-yè]

Beni Text 2005-1.6

S: [ú: nɛy], [írⁿà kù] [ú: kò:ⁿ gǐ:ⁿ-rà:-w, núwⁿòy [tórò bè] úṅgòy [[isê: ñày] sòsú bú-w] [[isê: kò:ⁿ-rà], bày [kú kù] [ñjê: kú káyⁿ-só-w], gǎm [ñgú [mú: kò:ⁿ] gǐⁿ-yè, gǎm [í: kò:ⁿ] [[írⁿà ń²⁷] [nú: kò:ⁿ]], [[nù tùwⁿò-m] kò:ⁿ] mà⇒ [isê: dàⁿ wôy] òrⁿòy-dànày

O: [tórò tàṅgày], [tórò tàṅgày] [dǎ: tàṅgày ñgúrù]=m mà

S: [tórò kù dàⁿ wôy], [ñgú bè⇒] [ñgú bè⇒] [[ñgú dá:] bù-w ñgú dò: wôy]

O: [tórò kù dàⁿ wôy], [nù tùwⁿò-m ńⁿà],²⁸ [nù tùwⁿò-m kò:ⁿ] [nù tùwⁿò-m kò:ⁿ] [nù tùwⁿò-m kò:ⁿ] [nù tùwⁿò-m kò:ⁿ] [ánày bù], yéṅgù nù:, [yè-èwy-íy ñày] bá:⇒, [nú-m wò:r-wôy] [ñgú yà ńⁿà²⁹] [ñgú yà ńⁿà] [ñgú yà ńⁿà], [[nù kâ:ⁿ-m] tɛmbù-rá]

²² kú bèrɛ ‘get that’ here is superfluous.

²³ ò:rǒy ‘it is sickness’.

²⁴ Negative sáwtɛ-rí ‘not be sick and tired of’.

²⁵ = lává ñí.

²⁶ Fr *moyens*. Here with L-tone as relative-clause head, lexically móyɛ:ⁿ.

²⁷ = ńⁿà ñgú ‘this field’.

²⁸ On the tape there is a slight hesitation after tùwⁿò-m, and the following ńⁿà (which has all-L tones in unbroken speech, as a possessed noun after L-tone) is heard as ńⁿà with initial H-tone. This is evidence that the {HL} contour is basic to possessed nouns.

²⁹ ńⁿà ‘my field’.

[írⁿà bù: lá-w̃], hà: [kú írⁿà kù] [íyè úsù kálà] [ú yà] [ú kô:ⁿ], ú ñgúrù sò-w̃ dè, [m^bá yà] ñgárù sò-w̃, [m^bá yà] ñgárù sò-w̃, [m^bá yà] [m^bá yà] ñgárù sò-w̃, gà: núwⁿòy [[í: tàṅgày] ñgú], [ñgú kù] [ðrⁿòy-dánáy kù] [ðrⁿòy-dàṅày pòrbâ:³⁰], [kú mâ: dá:]³¹ sé:nè gũ:ⁿ-ỹ, [[gùnjò-gòròy táṅgày] ñgú] gũ:ⁿ-ỹ, [kórⁿíyóm táṅgày] gũ:ⁿ-ỹ [kú pòrbâ:], [[[kórⁿíyóm táṅgày] ñgú] [í: bè⇒] [pèrgé nù: bè⇒] ló-w̃ dè] [íyày gòlò-m̃]

S: pòròbá [[àṅây káyⁿ ní] pòròbá tàṅgĩ], [ísè: dò: wôy] ló mò:lú wò-bó má⇒ mà⇒ [nù tùwⁿò-m] [érⁿé káyⁿ nĩ] má⇒ [í: dò: wôy], [ísè:— [[bê:n nù:m mí:-ỹ³²] gĩn] pòròbá tàlù-bò

O: [[[bê:n nù] mú:-ỹ gũn] pòròbá tàl-lá] [[ísè: dàⁿ wôy] kálà ló mò:lú wò-rá kôy], [[kú táṅgày] kù dá:], [[kú táṅgày] kù dá:] [nũ: b-è:ⁿ-b-à:], hà: [nù b-é:ⁿ-b-â: kù] [yêṅ kù] [ísè: yè:-rè dé wôy] [ísè: yè [nù mũ: bè] bù: témbú-j-â: dé wôy], [nũ: kù, [mũ: bé:-ñ³³] ù-úwá-w̃-bó dé] bù: yóyó-yè,

mà: [ísè: gãm kù yà] [t̃iwè j̃iyé b̃aĩ:ⁿ] [yêṅ ð:ròy b̃aĩ:ⁿ] [púlò:, [yò kâ:ⁿ] nũ: gó-gò³⁴ j̃iyé-yè], [bù: nù: kú] dùwⁿó:-r-à: dè, ú: [kú cê:ⁿ] àyí:-w̃, ú:-m bù: tèm̃bĩ dó wôy, [[írⁿà kù] cê:ⁿ] àyí:-w̃, ày-jé:-w̃ dó wôy, ú: kò:ⁿ, gà: [írⁿà kù] [kú nù:] yá b-è:ⁿ-bó kôy, [[kú nù:] yá b-è:ⁿ-bó] gà: hà: [[[ísè: dàⁿ wôy] pòrbâ] kàⁿ-mây³⁵] gũn] [núwⁿòy àṅây káyⁿ s-ê:ⁿ36], [[ísè: dàⁿ wôy] mà:] àṅây pòrbâ:, àṅây dùwó-s-ê:ⁿ37

Beni Text 2005-1.7

S: núwⁿòy [írⁿà kù bè] [ó^rò wôy], [mũ: kô:ⁿ=Ø] [mũ: kô:ⁿ=Ø] [mũ: kô:ⁿ=Ø] [mũ: kô:ⁿ=Ø] gũ:ⁿ-w̃, [kú yà] írⁿà ì-éwè-bò mà⇒, mà: àṅây kàyⁿ-bò

I: èwè-r-á núwⁿòy [[Ø dāyⁿ gũ:ⁿ] gāi:ⁿ] [bé:nù wôy] kò:ⁿ] [núwⁿòy érⁿé gũ:ⁿ-rà-w kù] pòròbâ:=Ø téréw=Ø, [[bé:nù wôy] p̃irè] kálà, [nù méⁿgé yâ: sòsù-m̃] yá bú, [bù: kù]†, [[má bè] cê:ⁿ] [ðrùmbó: nù: bú:]=m̃ ày dè, bù: [pòròbá wó] káyⁿ-tíy-à dè [bù: mà:] lémdé-yè, kórⁿíyóm, [tàṅgày lémdé-yè] yá bú, [[bê:n wôy] kò:ⁿ=Ø] gà: pòròbâ:=Ø, dùròy, [[tàṅgày lémdé-yè] yá bú] [[bê:n wôy] kò:ⁿ=Ø] pòròbâ:=Ø, sé:nè, [[ðrⁿò lémdé-yè] yá bú] [[bê:n wôy] kò:ⁿ=Ø] pòròbâ:=Ø, ṅáyⁿ: káyⁿ ní] [pòròbá kàyⁿ],

[kú ní: ñgó] [ólóy bè kày] [nù kâ:ⁿ-m] [érⁿé céⁿrèy=Ø], [láyri b̃a:] è-éwè-bó, [[yè ní] bù: éwé-w̃ kù] [[nù kâ:ⁿ-m] íyè [érⁿé írⁿà] [táṅgú-só-w̃ kù]] kú=m̃, [[gàwⁿ tórò kù] ú yí:-rà-w̃] ñgú=m̃, [tòrò dùgú-w̃] úṅgòy, [ísè: [tàṅgày yèy] bù, [gàwⁿú dá:] [gàwⁿú kô:ⁿ kù]†, [tàṅgày ñgú]=m̃, [[gàwⁿú kô:ⁿ=Ø], tàṅgày ñgá†, [ð:-yéⁿ kô:ⁿ=Ø] [tòrò tùwⁿò: kù], àṅây bù

S: ú:=m̃ yâ: sòsù, [àṅây káyⁿ ní] [[gàwⁿú nù:] kò:ⁿ] tàṅgĩ

I: bù: kùyó: yè, bù: tèm̃bĩ:-ỹ

S: [ú: tòrò yà] [bèlè ándá:] bù, ú: [ú: tòrò]

³⁰ Variant of pòròbâ: ‘collective property, property held in common’. A regional word also in Bambara, etc., hence the variants.

³¹ Usually just kú mâ: ‘to/for that’.

³² mí:-ỹ, variant mú:-ỹ ‘we are’ (copula).

³³ Case form of mũ: bè ‘these’.

³⁴ Iteration of gó ‘jab’, with L-toned second occurrence. No spirantization to ɣ.

³⁵ Hortative.

³⁶ Negative counterpart: núwⁿòy àṅây káyⁿ s-è:né.

³⁷ Negative: àṅây dùwó-r-á.

- I: í: [tòrò díy³⁸·w] [kú tú-m³⁸] sò-ló:-y↑, [[dùrê: tòrò] rà] dè
 S: [dùrê: tòrò tùwⁿó kù] [kú=m̃ [[ú: kò:ⁿ]=∅]]
 I: é:, [kú kǒyⁿ] [í: kò:ⁿ=∅]
 S: bò [ú: yà] [[ísê: kù] ñây] wǎ:w bú:-w̃, ló ì-éwè:-w̃ má⇒, mà: lí-lá:-w̃ má⇒, mà: [[ú: nù-díyⁿà] mà:] tèm̀bù:-w̃
 I: [ísê: kù], [[í: nù-díyⁿà] mà:] tèm̀bì:-ỹ, [[í: nù-díyⁿà] mà:] tèm̀bì:-ỹ
 S: *mais* [[[â: mà:] ì-éwè-bò] gǐn] [[ú: mà:] tègè-r-á]
 I: ðⁿhóⁿ, gà: è-éwè-bò
 S: ì-éwè-bò [tórò kù]
 I: é:, [tórò kù wê:] [kú írⁿà kù] [áyú-w̃³⁹ dè] [bòlô: síyé-ỹ], [nù kâ:ⁿ—], [ísê: kù] bú: éggé ñ⁴⁰, [yâ: ú bé:-rè-w̃ dè] [[ǎm kò:ⁿ]=∅], [bú: kày] sóy ló:-r-à: pòs!,⁴¹ [ú kò:ⁿ=rà:↑, tí-tíwè-bò, ú yě tèm̀bù-jé-w̃ dè, [ú kò:ⁿ=∅=rà⇒, [ǵáyⁿi: bú: tèm̀bù-w̃] yá bú

Beni Text 2005-1.8

- S: níyⁿéw, [kǐ-ká: [ú: mà:] yé-mà gǐ:ⁿ-bó] [kǐ-ká: bú:] [[ǎǵây ñây] yè-bò]]
 O: hà:, kǐ-ká: kù⇒, [í: kày] [bú:-ní] [kǐ-ká: kǐsǐyé] gǔⁿ-yè, [í: kày] bú: yǐ-tà-lí:-ỹ, [[kǐ-ká: kǐsǐyé-m] ǵáyⁿi: yè náy] [yú: kù-kúwó-m̃ mà:] màrⁿá: yǐ-tà-lí:-ỹ, [àràjò: wò] [kǐ-ká: yá⁴² yé-yè] wà kòy, [kǐ-ká: yá yé-yè] wà kòy, hà: kòy [nù kâ:ⁿ-m] [[érⁿé yú:], dêm⇒ íré-w̃, dé wò:wôy] kòs̃ⁿi: wà [ùllá sǵy] [[èwⁿey pílé] gǵw̃ⁿ dó wôy] kòs̃ⁿi: wà,
 [ǵáyⁿi: ñ: nú-m̃] [í: nú-m̃] [í: nú-m̃], hâl [yè ñ] [kǐ-ká: kù] [í: mà:] yè-bò, [ǐrǵà:ⁿ·kǎⁿ-m⁴³ bôy⁴⁴] [kǐ-ká: kù] yǐ-tà-lí, [kǐ-ká: kù] bú: yě-w̃ bĕ-w̃, níyⁿéwⁿ [kú árⁿà-gùsù] [[pé-nùmǔyⁿ nùmǔyⁿ sâ:] dós:-rè bè] gùyⁿ-bò—⁴⁵, dós:-rè gùyⁿ-bó, [í: kày] bú: júwó-m̃-ñdò:-ỹ, hà: [ǵgú ní:wò kálà], [[yù: cèsú] kòs̃ⁿi:] àw-rí:-ỹ,
 [nà túwⁿò:] jèsù] wò, [[ðsǒyⁿ wò] yè ñ] [[í: kù] wò] sǵyè-bó, [ùsù ôw] tégé! tégé! tégé! tégé! tégé! tégé!, [[*midi trente* dògùrù ǵgú] ñây], [kú ñây] [yè ñ] [[í: kù] wò] sǵyè-bó
 S: [[[kǐ-ká: bú:] [ná yèy] yè] gǐ:ⁿ-bò] [[nà kùyò:] bú: yě-w̃ kù] [ǎǵây kà:ⁿ-w̃]
 O: [[nà kùyò:] bú: yě-w̃ kù], [*midi*⁴⁶ ñây] [[í: kù] wò] sǵyè-bò, [bú: yé ñ cĕm] [kòs̃y wò] lò:-ỹ, [í: kòsú-m̃] [í: kòsú-m̃] [í: kòsú-m̃] [í: kòsú-m̃] [ðrⁿò bú: dò-rí: kù]⁴⁷ [[ñárⁿù wò] kálà] kòsú nà:-ỹ, [ñárⁿù wò] kòsú í: ná ñ, [bú: ùrò ñ⁴⁸] [ǐwⁿey wó] bǵyè-bó,
 òmò: íyà [píníwⁿú ní] [í:rⁿey *sept heures*]⁴⁹ dós ñ cĕm, íyà [írⁿà wò] sǵyè-bó, hà: kú [[írⁿà wò] â: síyé-w̃ kù] [lǎw ñjǐr-l-á]⁵⁰, kò:ⁿ â: tèm̀bù-w̃ nàǵà: [òrú-w̃ dé wò:wôy] ñĕ-j-â:

³⁸ Stem tú: ‘equal, peer’.

³⁹ Equivalent to /áyí-w̃/.

⁴⁰ = ní.

⁴¹ pòs! is an intensifier (‘completely’).

⁴² yá ‘coming’ (cognate nominal).

⁴³ Compound based on kǎ-m (Pl kǎ:ⁿ) ‘agemate’.

⁴⁴ = wôy after nasal.

⁴⁵ dós:-rè bè gùyⁿ-bò is a false start, corrected immediately by omitting the bè.

⁴⁶ Pronounced mǐđi:

⁴⁷ ‘where they had not come’, relative clause with Perfective Negative verb.

⁴⁸ = ùrò ní.

⁴⁹ In French time-of-day phrases like *une heure* and *sept heures*, the numeral is pronounced with H-tone and *heure(s)* with F-tone.

- S: [[ná yèy] yè-bó bày] [[nà yèy-né] bú: yě-w kù yà]
- O: [nà yèy-né] [kú kù] [â: ló-w kù], [[*midi* ñày] bú: kò:ⁿ káⁿ-w] [kú kù], [bú: kù] â: kúwó-jé-w, [ɲǵú dá:] làwà-bó, [ùsù yèy-né]↑, [ùsù yèy-né kù] té! té! té! té! té! té!, [m^bá⁵¹ bè yà] yè-bó, [*une heure* ñày] yè-bó, hà: [*une heure* ñày] [bú: kù] â: yě-w kù] lò-r-á, bú:=m [yè **ń**] kúwó-j-ê:
- S: *bon* [kĩ-ká: kù] [bú: yě **ń**] [nú: [kú má:] àṅṅy ǵi:ⁿ-bò, àṅṅy [kú má:] mà:nù:-w, ...
- O: bú: làrì:-y
- S: ... hónò hálkérè ǵáⁿi:ⁿ mà:nù:-w má⇒, mà: [kò:ⁿ ádúná:nú **ñáwⁿà**] ǵáⁿi:ⁿ mà:nù:-w má⇒, àṅṅy mà:nù:-w [kú má:]
- O: í: kày, kĩ-ká: kù, bú: yě **ń**, [ádúná:nú kò:ⁿ í: mà:nì-r^mi: wò:r-wòy]⁵² ɲǵó, [hâl [yù:kòṅòró [kú kálà] dúwó-m-nè] mà:nì:-y] [yé-mà dè] [[yú: kù] wò] mòṅgùyó-yè, [bú: mòṅgùyó-w dè] [[yú: kù] ló-w dè] [sùmóy wó] píb! ǵá yáyá-m
- S: *bon, par exemple*, [kú **má:**] [núwⁿòy kày], [[ádúná:nú ñàwⁿá **ń**] yè-bó] mà:nù:-w mà⇒, bálâw sǵyè má⇒ ɲjé mà:nù:-w
- O: bálâw mà:nì:-y, [ɲǵú tû-m] yǐ-tà-lí:-y, àbádá [bú: ǵǔⁿ-m bày]=m=ndá dè] [ɲǵú tû-m] yǐ-tà-lí:-y, [í: kày] [bàlâw lǎw], [í: kàlâ] lǎw, ádúnó—, ɲǵú:rè-m-ndò:-y mà:nì:-y
- S: kĩ-ká: bú: yě **ń**, [ú: sày] [[ú: kù] mà:] ú:=m làr má⇒ mà⇒, [[pàṅá bóṅò bè] bári:] bèrè:-w
- O: [kĩ-ká: kù] í: làrú-m, í: làrú-m, í: làrú-m [[írⁿà wò] yòyó ló:-y dè] [yòyó yé:-y], [yòyó ló:-y dè] [yòyó yé:-y], [ká:rú ú ló:-rè dé wòy] [yú: kù] áṅṅy b-è:ⁿ-bó [dàyⁿ â: bú-w ǵá:ⁿ], ínjírí-m-nè, [tǐwⁿěy máni:] wò] ú tǐnǐ-**tí:** dè] [tǐwⁿěy yǐwí-m-ndò], [[yú: wò] ú tǐnǐ-**tí:** dè] [yú: yǐwí-m-ndò], [[sùmóy wó] ú tǐnǐ-**tí:** dè] [yâ: **mègè** b-è:ⁿ-bò],
káyⁿ⇒ [dè **ń**], [pàṅá bóṅò bè], kú nárⁿà-òmò:, ɲǵú:rù *avion* yè, [*avion* yě **ń**] [ɲǵú:rù [í: mà:] kú pómpe-m] [kú pómpe-m] [kú pómpe-m] [hâl lá:sàrà dò], [kùyó: yé-mà kú **kòy**], lá:sàrà kú dó **ń**, hà: [né:⁵³ kòyⁿ], [[kĩ-ká: kù] tíwé:-**r-à:**] [lǎw yé-m-nè], [lǎw yé-m-nè] tíwé:-**r-à:** mà:nì:-y,
[kú kù] íyà píníwⁿú kĩ-kà:búnúṅgóy lǎw yè-bó, [*une heure* ñày] té! té! té! té! té!, [[*avion* kù] **ɲǵòy** ló-m] [kĩ-ká: kù] **ɲǵòy** yé-yè, [*avion* [kĩ-kà: m⁵⁴ bè] pómpe **ń**] [hâl [kĩ-kà: tùwò-m] tǐwè] kálà yǐ-rí:-y
- S: kĩ-ká: bú:, [[yú: kù] ñé-jè **ń**] lò-bò, mà⇒ [bú: lò-y] [kú dó **ń**] lò-bò
- O: [[yú: kù] ñé-jè **ń**] lò-bò, lèrègèdèw⇒ [[yú: kù] ñé-jè **ń**] lò-bò, [[òrù â: témbú-w wòy] ñé-j-**â:**] [[yù: òrù] wòy kày] ñé-j-**â:**, [ñé-jè **ń**] áṅṅy lò-bò
- S: [ló **ń**] lǎw yè-r-á
- O: [ló **ń**] lǎw yè-r-á
- I: kùyó:, làrì:-y-bé:-y, [kĩ-ká: kùyó: [í: mò:lí **ń**] lǎr **ń**] [í: káyⁿ **ń**], ló-m-b-à:, ñi-ló-yè [né: kày] [kĩ-ká: **làr-í:** ló-yè] mà:ní **ń**] [í: **bù** bày⁵⁵], [yèy-né bú: yě-w kù] [í: lǎr **ń**] lò-r-á, [[kú ñây] ínjírí **ń**] [nù kâ:ⁿ-m] [kòsòy wó] nù, [ñárⁿù wò] kòsì-yè↑, òmò: kòsì-yè, [hâl ló-ló **ń**] [[kòsòy dáⁿi:ⁿ] dè],

⁵⁰ Phonetic [ɲǵí:l:á].

⁵¹ m^bá, variant má.

⁵² Object relative, perfective negative.

⁵³ né:, variant of néy ‘now’.

⁵⁴ mí (with L-tone on preceding noun): shortened form of mú: ‘this’.

⁵⁵ ‘we were (=remained, continued)’. Compare 3Sg éⁿé bú bày.

[yě:r-à: dé wôy], [yù: èwⁿèy-ní:], [yù: ðrú] kúwó-yè, [yù: dêm⇒ màynⁿá-w kù], [ðrú yá bú dé wôy] kúwó-m-nè, [kú ñây] [â: yě-w kù] [í: yù:] kúwó-j-ê:-bó, ñáyí:ⁿ kàyⁿ

Beni Text 2005-1.9

S: yěy àñây gǎ:ⁿ-rá:-w, kòwí: àñây cé:lé:-rá:-w, [hâl â:ⁿ nú] [dàynⁿ bû: gǎⁿ-m⁵⁶ bû: dùmdú-m]

I: kòwí:, kònjòy pómboy só-w, ló téré:-y, kú-ñ gǎ:ⁿ-y dè, pómboy kámdí-wí:-y, kámdí-rè dó wôy, mò:-tímbí: jòró:-y, tímbí-tí:-y dè, ù-úgúró:-y, gâw bé⇒ kòngòl-yí: bé⇒, nà:-sùwó bé⇒, ñây úgúró:-y [hâl cé:lé-m], tímbí dúwó:-y, [lèw ñây] tárá:-y, ló ãy ló [tíwⁿèy wó] náyí:-y,

[[ùsú tǎ:n] [ùsú nǐyⁿí:ⁿ] dós:-rè dè] [gàm^bû-m dè] â:ⁿ yě nú-yè, nú:r-à: dó wôy, [wó tǎ:n] ló dǎ-y, â:ⁿ yěy gǎyⁿ-tíy-à,

[[dògùrù kâ:ⁿ] yěy bû: gǎyⁿ-tú:⁵⁷ wôy] [[[ú kú:] mà:] [ñárⁿù wò] ló-w dé] òmdò-tòngǒy páyá-w dè, kòsú: wáyú-w dè, ló bû: témbú-w, [òmdò-tòngǒy wó] gǎ: péré gǎyⁿ-tú-w dó wôy, [[mó: kù] wò] dò:-lú-w, pú:rⁿú-w, pú:rⁿú-w, pú:rⁿú-w, ñgá-dá: [mòlù ñgá-dá:] ló-yè [bû: sóy],

ñgú-dá:↑, [ú né:] [mò: ñgú-dá:] [ú bú-w kù] pí:rⁿí-tú-w dè, yèy yâ: bú-w kù, yèy tèmbù-w dè, gòlò-w, [kòsú: wò] gǎⁿ-w, gòlò-w, kòsú: wò gǎⁿ-w, gòlò-w, kòsú: wò gǎⁿ-w,

sí-sí: yá b-è:ⁿ dè, dùwó-tí-w, [nòrⁿòyⁿ pí:rⁿà]=Ø dè, gòlò-w, yèy-ní:=Ø dè, gòlò-w, ú káⁿ-m bày, [[ðrⁿð dǎ-y jâ:wⁿ] dós:-rè dé wôy] [yâ: dúwó-w], ãy tímbí dúwó-w, [núwⁿòy kày], gòlò-jé-w, úrò píníwⁿí yé-w

S: [úró yě:r-è-w dè] [[yěy kù] mâ:] àñây ká:ⁿ-rá:-w

I: [[yèy kù] mâ:] úrò yě:r-è:-y dé wôy, [ú nú:] [[ú: wôy] mò:lú éwyé:-w dè] mírⁿé:-w, [[ú úrò-jèngí:] mà:] ní-w, [[[nú èsí-yè] ú jór-ê:] mà:] ní-w, tí-tíyè-w cèrêy=Ø, [tíyè-w⁵⁸ dè] cèrêy=Ø [kú ñây] cèríyí-w, yèy, ñáyí:ⁿ [kú mâ:] ká:ⁿ-rá:-y

O: nú-m [ð:rǒy érnⁿé wó-jê: dè] [[á há:jè] gǔn] yě:r-è dè, [érⁿé mâ:] ní-w

I: [góngó wó] gǎyⁿ, [érⁿé mâ:] ní:-y, [ð:rò-gú-m mâ:], ñáyí:ⁿ [kú wó] ká:ⁿ-rá:-y

\Beni Text 2005-1.10

S: ú: núwⁿòy [gírⁿéy [bírè mà:⁵⁹]] [[ðrⁿð ân] túmdí:-rà:-w]

O: [jírⁿéy [bírè mà:]] núwⁿòy [wàytàtù ñgú] túmdí:-y, núwⁿòy [wàytàtù ñgú] [kú mâ:] [bírè mà:] gǔ:ⁿ-y, [[[ú írⁿà] wò] kòngòrò-dúdúnjù⁶⁰ yá bú dé] ló sí-sá-w, [dòró yá bú dé] [lò yàwrú yàwrú yàwrú yàwrú yàwrú mò:lú-w dè] gǎ: gǎyⁿ júwⁿó-w, kú gǎyⁿ-jé-w dé wôy↑, àñây dêm⇒ bǎ-w, ú bú dè, dêm⇒ ká:ⁿ-rè-r-à: , núwⁿòy *mai* [wò ñgú bè] dós:-rè dé wôy, [tòy mà:]↑, [kú mâ:] tòy-bísí⁶¹ gǔ:ⁿ-y

I: lǐw-bàrⁿí: yá bú yáy

⁵⁶ gǎ-m is appropriate at the end of a clause. Here, since the clause is extended with bû: dùmdú-m, my assistant suggests emending gǎ-m to gǎyⁿ.

⁵⁷ Variant of gǎyⁿ-tí:

⁵⁸ Subordinator -w.

⁵⁹ /mǎ:/ ‘dry’ is bracketed with /bíré/ ‘work (noun)’. This phrase functions as possessed noun, as in [rainy season’s [dry work]], hence the overlaid {HL} tone contour. The unpossessed (absolute) form bírè mà: occurs in O’s first speaking turn.

⁶⁰ Compound of kòngòrò ‘stem(s)’ and dúdúnjù ‘root (of nonwoody plant)’, cf. wé:rí ‘tree root’.

⁶¹ Also pronounced tòy-bísú.

O: líw bárá:-ȳ, téréw=∅ [líw-bàr̄í: kùýó-m̄], líw bárá-jé-w-rà:, hà núwⁿòy [sé:nè bè] [[dàynⁿ bù-w̄⁶² ñgú gáyⁿi:] kày] tòy-bísi bísé-w̄, [tòy mã:] gũⁿ-yè, [tòy mã: kù] tó-jé-w̄ dé wòr-wôy, [[né: kày] äy ló⁶³ náy] [gĩrⁿéy dós:-rè—] [[[tòy mã:] ðrⁿò ú tó-m̄] dáyⁿ⁶⁴] [tó-jé-w̄ dé wòr-wôy], s̄è⇒ bé-w̄, [ànày ú bú dè] [hâl yé-w̄ dè] [bòl mírⁿé-m̄],

bòl mírⁿé:-rè dè, píníwⁿí [kú ñây] tóy tó-w̄, [kú mã:] [tòy ðrú] gũⁿ-yè, ȳ [tòy kù] tíyé:-rè-rà:↑, [tòy kù] tíyé:-rè-rà:↑, [[[tòy kù] tíyé:-rè dè wôy] [[ùsú [péré nùmù y sâ:]] gáí:ⁿ⇒], wónḡóró wárá-m̄ndòr̄:ȳ, ànyà yé:-ȳ, [[ùsú [péré nùmù y sâ: kù] lává:-rè dé wôy] [tòy tíyé cé:lé:-rè dé wôy], [bòl yèy-né] mírⁿé-m̄, [[bòl yèy-né] mírⁿé:-rè dè] wónḡóró túmđí:-ȳ,

[núwⁿòy kày] äy ló [kú kù] dós:-rè mà:, ló wónḡóró ú wàrá:-rè mà:, [[ðrⁿò-kà:ⁿ kòróy] [[tòy ðrⁿò ú tó-rí:] yá bú dé wôy] [[sàrí: ñây] wàrá wàrá wàrá wàrá wàrá nó júwⁿó-w̄], [éley bè] wárá:-ȳ, hà ḡáyⁿi: í: káⁿ-m̄ dè, wónḡóró dós-m̄

S: *est-ce que*— [sàrí: ñây] wàrà-nò-y-rà dè kày, lăw tó-m̄-nè mà

O: [[tòy ðrⁿò ú tó-jé-w̄ kú] wó] má

S: [[ú tó ñ] t̄yè-r̄⁶⁵ dé] [[sàrí: ñây] wàrá ú nó-w̄ kù]

I: tòy-lòḡô: lógó-yè

O: [tòy-lòḡô: lógó-yè] [[ú írⁿà] ú ló ñ] [tòy bà-r̄⁶⁶ dé] [tòy-lòḡô: lógó gǎⁿ-w̄], [wòḡòrò-tùmđy kù] wò, [tòy bà-r̄ dé] [tòy-lòḡô: lógó gǎⁿ-w̄]

S: [tòy dùwⁿó:-rè dè] [né: ànyà ká:ⁿ-w̄]

O: [tòy dùwⁿó:-rè dé wôy] [wónḡóró kú ðimbà-w̄]⁶⁷

S: wónḡóró [tùwⁿó bù] má⇒ [ȳyè bù]

O: wónḡóró [ȳyè bù], [[kú mã:] wòḡòrò-kùnjú gĩⁿ-yè] [[wòḡòrò kùýó: kù] mã:], [wòḡòrò-kùnjú kù] wàrá-jé-w̄⇒rà:↑, [[ú írⁿà] dùwⁿó:-rè dè] sè:njê:, sè:njê: sé:njú-w̄

S: [wòḡòrò-kùnjú kù yá:⇒] [sè:njê: yà:], àḡú=m̄ m̄ḡè nùm⁶⁸

O: wòḡòrò-kùnjú:⇒∅ m̄ḡè nùm, wòḡòrò-kùnjú:⇒∅ m̄ḡé nùm, sè:njê:, [[ó^rò gàm bú wó] ló-w̄ dè] [[sàwâ: ànyà bà:] tèm bũ-rú-w̄ káⁿ-w̄⁶⁹] [kùýó: ú wàrá lává-w̄ kù]

S: *bon*, éley bè⇒, kò:ⁿkâ:ⁿ bè⇒, [[kú yà] [wónḡóró ñây] wàrá:-w̄ mà⇒] [[tòy ñây] bà: wàrá-yè]

O: [wónḡóró ñây] wàrá:-ȳ, hà [wónḡóró wàrá-m̄-b̄é:-ȳ dè] [dùwⁿó-tí:-ȳ dè] [ló [éley wàrá:-ȳ]], [gãm wónḡóró túmđí-rí:-ȳ] [ló [éley wàrá:-ȳ]], [ànày wónḡóró wàrá:-ȳ] [ló [[éley kù] wàrá-jé:-ȳ dè]], [à^rà-gúsú gãm yà] [wónḡóró wàrá-m̄-b̄é:-ȳ dè] [éley wàrá:-ȳ]

S: [wónḡóró wàrá-jé:-w̄ dè] [né: ñjé ká:ⁿ-w̄], sóy [kú yèy cêm] wàrá-jé:-w̄ dè

O: wòḡòrò-kùnjú wàrá-jé:-ȳ, sè:njê: sé:njí-jé:-ȳ, [[sè:njê: kù] í: sé:njí-m̄ dè] [hâl yù: íré-m̄], [yù:-tèwⁿéy súḡúrⁿú kúwó-m̄ kúwó-m̄ kálà] [írⁿà gãm] sè:njê: sé:njú-w̄, [sàwâ: kù]⁷⁰ bú-w̄ kù

⁶² For bú-w̄ ‘be’ (relative-clause participial form), with tone dropped before ñgú ‘this’.

⁶³ äy ló ‘take go’, i.e. ‘from ...’, with following ‘(all the way) until ...’ phrase. Here ló is L-toned before náy.

⁶⁴ dáyⁿ ‘limit, boundary’, here L-toned as possessed noun.

⁶⁵ Apocopated from t̄yè-rí.

⁶⁶ For bà-rí.

⁶⁷ Focus construction with L-toned imperfective verb.

⁶⁸ Overlaid {HL} tone contour. Cf. adjective nùm ‘difficult’.

⁶⁹ Cf. 3Pl tèm bĩ-rí-∅ káⁿ-m̄, etc. Both verbs show pronominal agreement.

⁷⁰ Tape has [sàwâ: kù] but Definite kù is inappropriate here.

- S: [né: sè:njê: sé:njí-jé:-w dè] [yû: ìré:-rè dè] [àṅây ká:ⁿ-w]
- O: yû: ìré:-rè dé wôy kày, yǎ: yù:-dó: ténjé-yè, [kú mâ:] yù:-dó: gǔⁿ-yè, yù: jéwⁿ-w jéwⁿ-w jéwⁿ-w jéwⁿ-w kù, [kú yá:] [yù:-dènggèmbèrè dâ:-w dâ:-w kú yá:], [kú mâ:] yù:-dò:-tèngí: gǐⁿ-yè [yù:-dó: ténjé:-y], [yù:-dó: kù nàṅàṅà] ténjé-jé:-y dé wôy, [[yû: kù] ló màyⁿá:-rè] [né: kòsòy kòsì:-y]
- S: [kòsòy kù] àṅây kòsú:-w
- O: kòsòy kù, pòrkìyá gǔⁿ-yè, pòrkìyá gǔⁿ-yè, [gǎm-bóṅgò bè] [pò: ñây] kòsì-yè↑, [gǎm-bóṅgò bè] [pòrkìyá ñây] kòsì-yè↓, ṅgú-rù gó-w [[ú nâ:-sì:ⁿ] wò] gǎⁿ-w, ésé dàriyí-w, [kòsú-w dè] [[ésé pí-rè] gǎⁿ-w], [bǎ:-rè dè] ló tí dúwó-w, bǎ:-rè ló tí dúwó-w
- S: [òrⁿò tùwⁿò:] tí-yè mà⇒, má [òrⁿò báí:ⁿ] tí-yè
- O: [ú sày dè] [òrⁿò-òrⁿò [ú bèrè-w wôy] tí-w] [ṅgú-rù [ésé mò:] tà:nú gáyⁿi:] [ṅgá-rù [ésé mò:] nìyⁿi: gáyⁿi:] tí-tí-w⁷¹ dé wôy, [nú: yé-mà dè] [bàrá bàrá bàrá bàrá [lò [[yù:-tè:rè díyⁿà-w kù] wò] ló dò:-lí-yè
- S: [kú⁷² nú: yà] àṅây déyⁿ⇒ bǐ-b-è:ⁿ-bò⁷³ mà⇒, má àṅây
- O: [[ú úrò] pí-rè] [[yà-yítê: bè] yá b-è:ⁿ-bò dè] mà⇒ [[ú ónjò bè] yá-b-è:ⁿ-bò dè] [[nú ú bǐ-bàrú] yá b-è:ⁿ-bò dè] [ú kòsú-m dè] [bû: yà] bàrá bàrá, [ú tí-w kù] [bû: yà] bàrá bàrá [[yù:-tè:rè wó] jò-ló-yè]
- S: bày, [kòsú-jé:-w dè] [[òrⁿò kù]-ṅ] yá: dúwó-w mà⇒, àṅây ká:ⁿ-w
- O: [kòsú-jé:-y dè] [[òrⁿò kù] wò], [[kòsòy kù] [írⁿà ṅ⁷⁴] kòsú-jé-w dè] [ṅgú-rù dùwó júwⁿó-w], [[írⁿà ṅgáyà] ló kòsú-w] [ṅgá-rù dùwó júwⁿó-w], [[írⁿà ṅgáyà] ló kòsú-w] [ṅgá-rù dùwó júwⁿó-w], [kòsòy kòsú-jé:-y dé wôy] [àṅây yû: dú:-y]
- I: sá dèwú:-w mà⇒ dèwú-m-ṅdò:-w
- S: [kòṅòrⁿó sá:-y dè] dèwí:-y [írⁿà gǎm]
- I: ènjí: gá-m-ṅdò:-w
- S: ènjí: gǐ-gá:-y yǎ:⁷⁵
- I: ènjí: gá-yè
- S: ènjí: gǐ-gá:-y, ènjí: [kòsòy ní:wò] [ènjí: kù:yó: íré-m]
- I: árⁿà gá-yè mà⇒ yǎ: gá-yè
- S: yǎ:—, árⁿà gá-yè
- I: árⁿà gá-yè
- S: mhm! [[kòsòy kù] ní:wò] [ènjí: kù:yó: íré-m], [[ènjí: kù] gá-jé:-y dè] [[kòsòy kù] àṅây túmdí:-y]
- I: [yû: kù] tè:rè má⇒↑ yù:-jùrò:≠∅
- O: yù:-jùrò kǐ-ká:ⁿ-y⇒, [tè:rè kù] tí-té:rí:-y, [yù:rjùrò kù] [ésé ñây] tí-yè
- I: [ésé ñây] tí-yè
- O: [[ésé ñây] yé-w dè] [[ésé ñây] tí-w]
- I: sólóm
- O: [[kú mâ:] yù:-jùrò gǔⁿ-yè] [sólóm bú-w kù]
- I: [[pétè: bú-w kù] mâ:] àṅây gǔⁿ-yè
- O: [kú mâ:] yù:-tè:rè gǔⁿ-yè, [gòrⁿú ñây] tí-yè kù
- I: [jàwⁿâ: ñây]—

⁷¹ tí here is iterated (full-stem repetition), distinct from initial-syllable reduplication.

⁷² Example of prenominal kú functioning as discourse-definite ‘that’ demonstrative.

⁷³ Equated with Jamsay wǐ--wò:-bà.

⁷⁴ = [írⁿà ṅgú] ‘this field’.

⁷⁵ Good example of (truth-conditional) Emphatic yǎ: in response to a polar interrogative.

- O: [gòrⁿú ñây] gòṅṅó ló! ló! ló! ló! ló!, tí lám-dú-w, ⁷⁶ [[mání: wò] gawá:-rè dè] [íyà yèy-né tí lám-dú-w], [gawá:-rè dè] [tày-né tí lám-dú-w]
- S: [úró [yú: kù] dú jé:-tí-yè dè] [àṅây ká:ⁿ-rá:-w]
- O: [[úró [yú: kù] dù-jè-y⁷⁷] [kú kù], [[yú: kù] yâ: ló dùré: ló:-rè:-y dè] yèmbí:-y, yèmbí:-y dè [yú: kù], tùwⁿò-m yù:-bùbùrú gǔⁿ-yè, [díyⁿá-wⁿ wó] ìrè-rí kù, [[èsí:ⁿ íré só-w kù]⁷⁸ mâ:] yù:-ná: gǔⁿ-yè, úró dú jé:-y, úró dú jé:-y dè, [dèw wó] gǎ:ⁿ-y
- S: [[dèw kù] wó] [yù:-bùbùrú kù yá:↑] [yù:-ná: kù yà:↓] [[òrⁿò tùwⁿò:] gǎ:-yè mà⇒] má déyⁿ-déyⁿ
- O: déyⁿ-déyⁿ gǎ:ⁿ-y, yù:-ná: [tànṅày ṅgú-rù] gǎⁿ-w dè↑, yù:-bùbùrú [tànṅày ṅgú dá:] gǎⁿ-w, [[dèw yèy] sò-w dé yà] tùwⁿò-m— yù:-ná: [[dèw tùwⁿò:] wò] gǎⁿ-w, yù:-bùbùrú [[dèw tùwⁿò:] wò] gǎⁿ-w
- S: *bon*, [kòsòy kósí ní] [yú: dú-jé:-w dè] [[bìrè lǎw] sò-ló:-w] mà lǎw
- O: [kòsòy kósí ní] [yú: dú-jé:-y dè], [[bìrè lǎw] yá só:-y yá:]
- I: kòsù-írⁿà yá bú
- O: kòsù:≅∅, tó:-y, kòsù: tó:-y, [[yú: ìrⁿà⁷⁹ í: gǎⁿ-w kù] wò] [yâ: [[kòsù: kù] í: tó ñ] yá bú, yú: dú-jé:-y dè, xxx ló [kòṅṅó kù] sá-tí:-w, [kòṅṅó kù] sá-tí:-w dè, [[kòsù: kù] wò] dèm⇒ dèm⇒ dèm⇒ ní: ú gǎ-m dè,⁸⁰ éⁿé [á kù:] wì-wⁿà:rⁿú-m, ùlá-ùlá⁸¹ [á kù:] béré-m,
- hà: [né: kày] í:— kòṅṅó [kú nánà] sá-jé-w dé wôy, dòró téré téré téré téré séwⁿú-w,⁸² háfi ló ñúwⁿó-m, [kòsù: kù] nárⁿá-m, hà: [né: kòyⁿ] íyà píníwⁿú [kù=m bíré:-y], kòsù-írⁿà bìrè, hà: [nù kòsù-írⁿà sò-ló-m] [éⁿé yà⇒], sá:rdìṅè gǎ-m, hà: ṅgú=m [í: bìrè]
- S: *bon*, éléy wára:-w gǔ:ⁿ-w, [[éléy kù] wára-tú:-w dè] [yâ: àṅây dúwó:-w mà] [úró jé-m-ṅdó:-w]—
- O: éléy wòmbí:-y⁸³ yá:, éléy wòmbí:-y, [éléy wòmbí:-y dè] úró dú-dú jé:-y, éléy—
- S [overlapping]: yá: wòmbí-yè mà⇒, árⁿà wòmbí-yè
- O: árⁿà-m—, [yǎ-m [á kò:ⁿ]≅∅ wàrà dè] wòmbú-m⇒, árⁿà-m [á kò:ⁿ]≅∅ wàrà dè] wì-wòmbú-m↓, yǎ-m [[éⁿé óṅṅò] [éⁿé mâ:] wòmbí-tí: dè] [jínjè éⁿé à-w], [kú kálà] èsú bú-w, [[nù wòmbú-m] sò-ló-w dé] [yǎ-m [ú kò:ⁿ] ló-w dè] [ú=m wòmbú-m]
- S: wòmbú-jé:-w dè, [kú dá:] pálú-w mà⇒, úró pálú-w
- O: [gǎm góṅṅò bè] [kú dá:] pálí-yè⇒, [gǎm góṅṅò bè] úró jé: pálí-yè, éléy kù

Beni Text 2005-1.11

- X: dèw [ṅjé gĩn] céwⁿé:-rà:-w, [àṅây ñây] kú céwⁿé:-w
- Y: dèw, [í: mà:ñi:] [yù:-gǎyⁿ≅∅,⁸⁴ gùní] céwⁿé:-y, kú túmí:-y dé wôy, bòlò:, órⁿò sémbí-tí:-y dè, kùlùrù, kùyó: céwⁿé:-y, kú dèmbí-jé:-y dè, dèm⇒ kú màyⁿá:-rè

⁷⁶ Cf. intransitive *lává'* go past, pass by'.

⁷⁷ Verbal noun of verb chain (dú- 'carry on head' plus jé:- 'bring'). L-toned as possessed noun. (Absolute form is dù-jè-y.)

⁷⁸ Relative clause based on 'have' quasi-verb só-. Cf. negation íré sò-ló 'it isn't very ripe'.

⁷⁹ L-toned ìrⁿà < ìrⁿà 'field', here as relative-clause head, not as possessed noun.

⁸⁰ dè 'if' after imperfective clause.

⁸¹ Iteration (=full-stem reduplication) related to ùllá 'a little', but with ungeminated l.

⁸² Variant séwⁿé-w.

⁸³ wòmbí- 'uproot by hand (esp. peanut plants)', cf. sá- 'uproot with hoe (millet, etc.)'.

⁸⁴ Tones emended. On the tape yú: has its lexical tones.

dè, tèmberù í: má-m̄ dè, tèmberù í: má-m̄ dè, [kùlùrù í: kúlúró-w̄ kù] máyⁿá-m̄,
[tèmberù bàrá-jé:-ȳ dè] [kú dósù wò] d̄ěy dúwó:-ȳ,

[bò:-úrò mà:] sóy cíyè:-ȳ, íyè [í: dèw]—, [[ùsù ñgú] [ùsù nùmǔyⁿ] dós:-rè
dè] [[í: dèw] cèwⁿí:], í bàrà, [nù kâ:ⁿ mà:] cíyè-tí-yà dé wòy, [kú úsù kù] dós:-rè
dé wòy, àsùwⁿè-yí-m wé:⇒ àsùwⁿè-yí-m, tá: ló-m̄, ní: kówó kówó kówó jé-m̄,
[ní: jé:-tí-yà dè] [[lèw kù] tó-yè,

[[àrⁿà pè:], cèwⁿí:-jùwú⁸⁵ kù] úró-yè, lòsò: kù, éwré-yè, àsùwⁿè-yí
jùwú-m, [bù: pìrè] nú-m̄, pàngá s-ê:ⁿ, lèw tó-yè⇒, tèmberù pótó-yè, tèmberù
ní-yè, tèmberù bù: ní-m̄ dè, pìré: éwré-j-â: dè, kú jú:rá-w̄ [kú ñây]—,

[dògùrù kà:ⁿ] kú súyó-j-â: dé wòy, ñěy gó:-rè, ñěy síyè ñé-yè,⁸⁶ dêm⇒
gáw ká:ⁿ-rè dè, íyà úró-yè, [né: kǔyⁿ], bù: céwⁿé-m̄ dè, bù: céwⁿé-m̄ dè, [hâl
lóló [[nù-m kù:] ì:rì]=∅] dè] b̀òṅgò-m [[éⁿé mb̄â:] òⁿò] wò] dós-m̄, [tèmberù
mb̄â: kù] [óⁿò wò] dós:-rè dé wòy, s̄iràm-n̄â: yâ: dèmbí-yè,

[[tè:súm bó⁸⁷] dèmbí:rè dè] pèrú [pèré t̀ùwⁿó s̄â:], [tèmberù-yí: [pèré
t̀ùwⁿó s̄â:] kú s̄iṅgǎy s̄iṅgǎy] [[pèré t̀ùwⁿó s̄â:] dós:-rè dé wòy], d̄ěw dós:-rè, né:
kǔyⁿ, [nù kâ:ⁿ] pírⁿà bù:—, [yâ: kù yà] pírⁿà tóró-yè,

[pírⁿà yà] gò-ý↑, [d̄ěw céwⁿí: yà] dùwⁿò-ý↓, [síyè-mà dè] [nù kâ:ⁿ] [â:
pìrⁿà] nò-yè, ñjírí sáyá-yè, t̀ulú wó, dêm⇒ [ùwó bà:] kú dós:-rè dé wòy, [màní:
kù] íyà dèmbí-yè, dèmbí-j-â: dé wòy, [yù:⁸⁸ ú gǎ-m̄] yá bú dé wòy, yâ: gǎⁿ-w̄,
ṅgú=m̄ d̄ěw céwⁿí:, áṅày=m̄=ñdá: U

U: áṅày=m̄

S: d̄ěw [̀n̄jé ḡin] céwⁿé:-rà:-w, [k̀ò:ⁿ ñjé ḡin] céwⁿé:-rà:-w

I: yù:-gǎⁿý=∅, [í: yù:] [í: b̀èré-w̄] yâ: gǎ:ⁿ-ȳ, èṅjì: yâ: gǎ:ⁿ-ȳ, hâl k̀òsù: yâ: gǎ:ⁿ-ȳ

U: yù: [[d̄ěw wó]=m̄=ñdá dé] [b̀òlò: àrⁿà-gúsú b̀èré-j-ê: dè] ñáwⁿá-m̄ ...

I: s̄i-só:lú-m̄

U: ... s̄i-só:lú-m̄ ñáwⁿá-m̄

I: [kú ní:wò] d̄ěw [màní: wò] céwⁿé:-rà:-ȳ

S: [kú dèmbí: kù yà] nù: ñàrⁿí-yè mà⇒, mà àṅây káⁿ-yè

I: àsùwⁿè-yí: ñàrⁿí-yè, yě [ú bàr náyⁿ] dèmbí-yè

S: [úrò dèmbí: ṅgú] gáyⁿí:

U: [dém-dé wé:⇒ dém-dé] [bò:-úrò m̀ò:lí náy] dèmbí-yè

I: dèmbí-yè

S: [[bò:-úrò m̀ò:lù náy] bù: dèmbí:-rà:-w] [kú k̀órò] ñjè:=∅

U: [íyè ̀k̀ò:⁸⁹ dèmbù-w̄ dè] [[éyⁿ yà] [ú k̀ò:ⁿ] dèmbí-ȳ], áṅày t̀embí:-ȳ yéṅgù

Beni Text 2005-1.12

S: ǹùwⁿí:ⁿ, àṅây wárá-yè

I: ǹùwⁿí:ⁿ déyⁿ⇒, [[kú írⁿà] w̄i-wàrú] yá b-è:ⁿ-b̀ò⇒, [írⁿà p̄ir̄i] kálà í:—, p̀òr̄oy p̀òr̄oy
p̀òr̄oy p̀òr̄oy ñây, [írⁿà p̄ir̄i] [kú mâ:] ǹùwⁿí:ⁿ-k̀àr̄í: gǔⁿ-yè, [kú kálà] yâ: kálà
k̀àrá:-ȳ, déyⁿ⇒ [kú írⁿà] kálà w̄i-wàrú:-ȳ, hà ǹùwⁿí:ⁿ áṅây wárá:-ȳ

S: [kú t̀oy kù b̀è⇒] [wásà b̀è⇒] t̀ùwⁿò:=∅ mà

⁸⁵ Plural subject relative clause, with cèwⁿí: ‘constructing’ as compound initial.

⁸⁶ Note the ordering [food go.down they.eat]. ‘go down’ and ‘eat’ are chained together, and preceded by what is logically the complement of ‘eat’.

⁸⁷ = wó ‘in’ (after nasal).

⁸⁸ Tone emended, tape has yù: ‘millet’, then a brief hesitation.

⁸⁹ ‘my possession’, with {LHL} tone contour and segmentally zero 1Sg possessor pronominal.

- O: [kú tɔy bè⇒] [wásà bè⇒] tùwⁿô:≠∅=rá, [wǎ:w wǎ:w wó] tɔ-yè, kú wì-wⁿà:rⁿú-m ñì:wò, [[sòsú wó] tɔ-w dé wôy] [[yù:írⁿà wò]≠m dè] [yú: gó-m-ndò], mais [kú sày] wárà-w dè, [kú kày] [sòsú-sòsú wó] tɔ-w, wⁿà:rⁿú yě [á tû-m] níngí-m), nárⁿá-m
- S: nùwⁿi:ⁿ, [írè ñ] [màyⁿá:-rè dè] [àṅây káⁿ-yè [kú mâ:]]
- O: cǐ-céwé-yè, tùwⁿó tùwⁿó tùwⁿó tùwⁿó cǐwé-céwé [gòrⁿú wó] bà:lí-bà:lí úró jé-yè
- I: [òrú ñây] pálí ñé-yè
- O: [kú màynⁿ-á:rè mà:] [[pàl náy] ñé:-yè], [kú màynⁿ-á:rè mà:]
- S: [úró jé:-tú:-w dè] [àṅây ká:ⁿ-rá:-w]
- O: [tèmbè-kú: wò] tí-yè, [tèmbè-kú: wò] tí-yè [hál máyⁿá-m), [màyⁿá:-rè dé wôy] sóyó-yè, [sóyó-mà dè] [kú yí: kù] [sá:kù⁹⁰ wò] gǎyⁿ-gàyⁿ dǎy-yè
- S: [dǎw wó] gǎⁿ-yè mà⇒, mà⇒ [ènǐ: kò:ⁿ ṅú gáⁿi:ⁿ] [[sùmǎy wó] gàⁿ náy] bìyⁿi:-yè, tòṅgôm wò
- O: tòṅgôm, ñí-dǎyí-w dè [tòṅgôm bò⁹¹] gǎ:ⁿ-w, dǎyⁿ yá:↑, sùmǎy mè:rⁿé yá:↓, [kú yèy] gà:rⁿú lígísé-w dè, àṅây [tòṅgôm bò] àṅây dèṅgú-w [ñí-dǎyí-w dè], [kú≠m=ndà dé wôy] kóyó-m, [kú kò]⁹² [ùwó dó:-rè dè] kóyó-m, [[sá:kù wò] gǎⁿ-w dè] [àyâ: yá bú] [[ànàsá:rà bè] áyà:⁹³], [[àyâ: kù] [sá:kù wò] gǎⁿ-w dè] [nùwⁿi:ⁿ [kú kú: wò] gǎⁿ-w, [[ú kò:ⁿ tǐ-tíyè-w dé yà] [[éwá: ló] [ú kò:ⁿ tíyè dúwó-w]
- S: tòṅgôm kù, [dǎw wó] káⁿ-yè mà⇒↑, [[òrⁿò kòrǎy] wó]-m
- O: tòṅgôm, [dǎw pírè] káⁿ-yè, [[òrⁿò kòrǎy] wó] kálà kǐ-káⁿ-w, tòṅgôm ṅáyⁿi: dèlèrélé [kú kálà] [tèmbèrù ñây] céwⁿé-yè

Beni Text 2005-1.13

- S: [ñjé dǎngèy] nù: ṅú-rù [yítè: báí:ⁿ], bèrⁿi: jórè-yè
- O: yítè: jóró:-y yá:, bon [í: mà:] [òrⁿò bíré kù] [í: bíré kù] bíré màw=∅, ú [[ú kú:] mà:] [bíré ú bíré-m ú bíré-m] [[àrⁿà-gúsú pé-nùmùy] bèré-jé-w dé wôy] [né: lǎw [bíré páṅgà] sò-ló-w], yítè: yá só-w dé wôy, [ú yítè: kù] [bù:≠m bíré bíré-m], wóṅgórò:≠∅ [kò:ⁿ [pàngá ñây] wárá-yè], [wóṅgóró wàrá] béré-m-ndò-w [[àrⁿà-gúsú pé-nùmùy] nù-m], [ú yítè: kù], [wóṅgóró wàrá] ú bàrí-yè, [bù: wàrá-w dè] ñé-w, [tǔy-dè kálà] bù:—, bù:≠m tó-m, [kú ní:wò], [yítè: bèrè:-yè dè] jóró:-y
- S: [kú≠m=ndà dé kày] [yítè: bèré:-w jóró:-w—], [kú≠m=ndà dé kày], [kòrò lǎw] ṅgò má
- O: [kòrò lǎw] yá bú yá:, hà: [yítè: yèy tǎ:n] bèré ñ, tùwⁿô-m ló gùrá:nà jǎngé-m↑, tùwⁿô-m ló lèkòl jǎngé-m↑, tùwⁿô-m [wóṅgóró wàrá] ú bàrú-m↓, hà: [jǎngé-jǎngú-m kù] [érⁿé [érⁿé bíré] cé:lé:-rè↑], [[ṅgá dá:] jǎngú-m kù yà] [érⁿé bíré] cé:lé:-rè, [wóṅgóró wàrá ú bàrú-m kù yà] [érⁿé kálà] [érⁿé bíré] cé:lé:-rè, [yí-m wò:wôy sòlò-w dé] [[àrⁿà-gúsú pé-nùmùy] bèré-jé-w dè] [[wóṅgóró wàrá] béré-m-ndò-w↑], [nù ú wàrà-bàrú-m] ṅgò, [wóṅgóró wàrà-rú-w dé kálà] [ñèy ñé-m-ndò-w], â: [né: kày] [ú kày] né: lǎw [àmà-sòyó ñây] wásá:-rè-w
- S: [yítè: bàí:ⁿ bèrⁿi: kù] wá:jíbì=∅ mà

⁹⁰ Variant of sá:gù.

⁹¹ = wò ‘in’.

⁹² [kú kò], variant pronunciation of [kú kày] ‘(as for) that’.

⁹³ {HL} contour on possessed noun after [noun + bè].

- O: ùsú gǎⁿ-yè, [íyè úsù] yà:jí:-pàg^í:≠∅ wà [júmà ùsù], ùsú gǎⁿ-yè, àrsìlám yě m̀:lí-yè [[[hà: [[àmá:nù yá:⇒] [àmá:nù yá:⇒]] má:], tú: jóró-yè gùⁿ-bó] wá] [yà:jí:-pàg^í:≠∅ wà] [[sé:dè wàyⁱ:≠∅] wà],
 [cèrèy [kú wó] ú: gǎⁿ-w kù]¹⁰³ [[cèrèy kù] ínìr^m] ñàrⁿí-yè, [hà: [bú: sè:dè] [bú:dù dàmà má:nù]=∅ wà] [̀gú kù=m̀] bà,¹⁰⁴ hà: [nù nú-m̀ b̀-ò-ẁ-òy¹⁰⁵], [érⁿé yà] [é:ⁿ dé] sé:dè gó-m̀, àm̀:à:n [àm̀:à:n yà-m kù] [kù=m̀ [kù sé:dè]=∅], kù=m̀ [í: marriage]=∅
- S: [bú:dù=rá dé] k̀:àⁿ-k̀:àⁿ ní-m̀-è m̀à
- O: òrùsú ñì-ní-yè⇒, tá: ñì-ní-yè↓, [kú b̀-í-lú-w dé] [[bú:dù kù] ñây sày kálà] páyá-ẁ, [tá: ̀gò↑] [òrùsú ̀gò↓]
- S: yǎ-m kù, àsùwⁿè-yí-m kù, [nù jòrú-m kù] [[érⁿé=m̀ sày]¹⁰⁶ ló tégé-m̀] mà⇒ [[érⁿé átíyà-m] tégé-m̀] mà⇒ [nù là-m] tégé-m̀
- O: [ú sày] ló tégé—, [ú sày] ló tí-tégé-ẁ⇒ [[ú sày] béré-m̀-ndò-ẁ dè] [[ú b̀:] ñ] tí-tí-ẁ⇒, [ú pòyà-m] tí-tí-ẁ⇒, [ú tíyà-m] tí-tí-ẁ↓, [ú sày] [[ú m̀:] ní-tí-yà dè] kálà kù=m̀, [gà: [[ú sày], lém⇒ lò náy] [yǎ-m jóró-y] ú gǔⁿ-ẁ dè] [[[ú m̀:] bú: ñì-y kù] nùm bú-ẁ]
- I [overlapping]: [[ú sày] m̀:]¹⁰⁷ ní-m̀-è, xxx
- O: [[ìsè: làw] wó], [hà: [ú b̀:] yè-m̀] bá gǔⁿ-yè, [núwⁿòy kày] [[ú b̀:] jóró-m̀] kù]¹⁰⁸ júwó-m̀—, jùwó-j-â:, ò:ⁿ [[[ú déré] jóró-m̀] kù] jùwó-j-â: dè] [[yǎ-m kù] ànyà ní-yè], [[nàⁿá t̀wⁿó] [b̀: t̀wⁿó] yá:jí:]
- S: yà:jí:-pàg^í: kù yà, [yà:-yí-m b̀:] ùrò] káⁿ-yè mà⇒, [[àsùwⁿè-yí-m b̀:] ùrò] káⁿ-yè
- O: [[[yà:-yí-m kù] b̀:] ùrò] káⁿ-yè
- S: bon, yà:jí: páyá-tí-yà dè néy, ànyà-ànyà bé-yè [â: yèy]
- O: yà:jí: páyá-tí-yà dé wôy, [[yǎ-m kù] lémdé-ẁ] [[[á m̀:] ní-y] gùⁿ náy]
- I: ló kàrwá gǎⁿ-yè, [nũ-m gó-ẁ dè] [ló-ẁ dè] kàrwá gǎⁿ-m̀, [yǎ-m yà:jí: bú: páyá-ẁ] [[ùsú pèrú] gálù wò], [nũ-m pó:⇒ úrò ló-ẁ dè] kàrwá gǎⁿ-m̀,
 [kàrwá érⁿé gǎⁿ-ẁ] túlù wò, [nũ-m íyà gó] [yǎ-m ùrò-t̀n^í:≠∅]¹⁰⁹ wà, lémdé-yè, ùsú gǎⁿ-yè, [ùsù kùyó:¹¹⁰ bú: gǎⁿ-ẁ kù] íyí-m̀-ndò, [nà yèy-né] gǎⁿ-yè, kù=m̀ íyí-m̀,
 ñàrⁿù wò, ló ñimdí-jé-yè, àsùwⁿè-yí: màrpà: tá-yè, [[[úrò kù] wò] yâ: ló-ẁ dè] [̀m̀: ní: kówó-jè-ẁ dè] [yâ: bé-m̀], [[ùsú pèrú pèrí-yèy], bé-j-ê: dè], íyà [[á b̀:] ùrò] ló-m̀, [̀gú-m̀↑, yǎ-m yê-y] [íyà dêm⇒ ñùwⁿó:-rè],
 [jâ:=m dè kày] yì-nàⁿí:≠∅, [yí t̀wⁿò-m] nàⁿá-tí:-ẁ dè, là-m ú nàⁿá:-rè mà:, nànyà: [̀ngòrò úrò] yě tángú-m̀, ànyà káⁿ-yè-b-à:, [íyè né:] [kù bà:] gǔⁿ-m̀-è, érⁿé nàⁿá:-rè bà:, [̀ngòrò úrò] lémdé-yè,

¹⁰³ Object relative.

¹⁰⁴ bà for wà (quotative particle) after nasal.

¹⁰⁵ = wò-wò-wôy for the more common wò-wôy, already extended variant of of wôy ‘all’. Initial /w/ hardened to b after a nasal.

¹⁰⁶ [érⁿé-m̀ sày] ‘it’s he alone’. Here the ‘it is’ clitic -m̀ is added to the pronoun, with /sày/ ‘only’ following.

¹⁰⁷ Here /sày/ ‘only’ is treated as part of the pronominal NP, and is followed by the Dative postposition m̀:.

¹⁰⁸ Definite kù at the end of a factive complement (in main-clause form) of ‘know’.

¹⁰⁹ Verbal noun with logical subject and object both present. The subject takes its normal tone. The object appears as a L-toned compound initial. There is no possessive tone contour.

¹¹⁰ kùyó: here is an adverb ‘at first, initially’. The preceding noun drops its tones as head of an object relative clause.

[tàŋgɛ̀: ná:] yě:-rè dé wôy, lémdé-yè hâl ùsú gǎⁿ-yè, [nú: wôy] m̀:lí-yè, pír^{nà} tóró-yè, yě éwyé-yè, [yǎ-m yě:-rè dè] [dúwâw káⁿ-yè], [jínjè sěw jémdè-ÿ] [jínjè úrò ñáyⁿ: pér-wi-ÿ] [jínjè ñáyⁿ: káⁿ-ÿ] wá,

[dùwàw â: jóró-m wôy]¹¹¹ káⁿ-mà dè, ñgírí sáyá-yè, háyà, né: kày, [kú wó] dùwⁿò-rⁿí↑

O: [kú wó] dùwⁿó:-rè

I: [ñgú wó] dùwⁿò=rà⇒, mà [áŋàÿ=m̀=ñdà:] S

O: kú=m̀ yà-tàlⁿ:=Ø

S: [cèmnè lǎw] ñgò mà↑

I: ñgú=m̀ yà-tàlⁿ:=Ø, yǎ:, [â: jiyè] jíyè-yè [[dámáy kù] wò], [kùÿ: =m̀ dè] [kòsù: bǎr^{nà}-yè-b^{nà}:] kòròbá, [íyè né:] kòròbà-bàⁿ: dùwó-tí:-ÿ,

yǎ: [â: sàÿ] [[[â: tàwⁿyⁿà] ùrò kù] wó] kòsù: bǎr^{nà}-yè↑, búlù bǎr^{nà}-yè↑, jíyè jíyè-yè, [ñgú kày] íyè [[yǎ: kù] dǎwⁿà]=Ø, [ár^{nà} kày] [[lǎw kò:ⁿ bú: káⁿ-m̀] ñgò] [dúwâw káⁿy-j-â: dè] [ínjírí sáyá-yè]

S: [kú lǎwá:-rè dè] [lǎw [cèmnè lǎw] ñgò]

I: lǎw ñgò

O: [lǎw ñgò] [yà-tàlⁿ: wò] [kú lǎwá:-rè dè] [[cèmnè lǎw] ñgò]

I: dùmdó: kú=m̀

Beni Text 2005-1.15

S: jírⁿéy dó:-rè dè, [[àrsè: bú:-nì] ándá: jòlò-yè] [[ùsù-bórⁿó yà] ándá: jòlò-yè]

O: jírⁿéy dó:-rè dè, jírⁿéy dó:-rè [tòy tíyè:-rè dé wò-wôy] [nú ká:ⁿ-m̀], [á àrsè:-m] téngé-m̀, [[á àrsè:-m] bèr-bèré:¹¹² gǎⁿ-m̀, [ír^{nà} wò] nú-wⁿú-m̀-ñdò, ló ñi-ñé:-wⁿú-m̀, [hâl àyú-ẁ dè] [ló mà dè] wónḡóró wára-yè, [nú— àrsè:-m yá:↑] [ír^{nà} yà:↓] dà:yí-m̀-ndò, [kú gùnáy] ñé:-wⁿú-yè

S: [àrsè: kù] ní:wò, jírⁿéy wó, [àrsè: bú:] úrò bú: dúwó-yè mà⇒, ðrⁿó: bú: jòlò-yè

O: [àrsè: úrò bē:] yá b-è:ⁿ-bó↑, ðrⁿò:lò:¹¹³ yá b-è:ⁿ-bó, [ñé:-wⁿú-ẁ dè] [úrò jé-ẁ], úrò jé-ẁ dè, [úrò jê: já:jé-wú-ẁ dè] yâ: ná-yè, [[ðrⁿó: dá:] kálà bǐ-bē:] yá b-è:ⁿ-bò

S: [ðrⁿó: bú: jòlò:-rà-ẁ kù] [ñjé gǐnì=m̀]

O: [ðrⁿó: bú: jòlò:-rà-ẁ kù] [[kò:ⁿ lǎw] gùnú]=m̀=ñdà, [ðrⁿó: bù-ẁ dé wôy] [[àrsè:-m mà:] ðrⁿó: ñrèw] [ú kálà bírígí bǐ-béré-ẁ], [àrsè: kù] sùwó bú: sùwó-fí: dé wôy, bírígí tángú-m̀,

áywà yú:, kálà, [kú órⁿò kù] wára-tú-ẁ dè, kú=m̀ m̀ègè yú: íré-m̀, [bírígí ñgò dè] [yú: íré béré-m̀-ñdò], [ú wónḡòrò] [dàyⁿ kú kámdú-ẁ wôy] [[[bírígí bóḡḡ] gáyⁿ:i:] yú: béré-m̀-ñdò-ẁ] [àrsè: mà:] kálà [ðrⁿó: m̀ègè [kú náfàÿ]¹¹⁴ [bú: mà:] bú], [kú gùn] ðrⁿó: jòlò:-rà-ẁ-bò

S: [yàrú¹¹⁵ gó:-rè dè] úrò yé-yè mà⇒, [ðrⁿó: dá:] bé-yè

O: yàrú gó:-rè dè⇒, [[[ðrⁿò:dà:]·bē:¹¹⁶ yá b-è:ⁿ-bò↑] [[ùrò-yè:] yá b-è:ⁿ-bò↓], [àsú: àrsè: [ðrⁿò:dà:]·bē:] yá b-è:ⁿ-bò, [úrò b-è:ⁿ] kálà yá b-è:ⁿ-bò, [úrò b-è:ⁿ kù]

¹¹¹ In this relative clause, the final wôy ‘all’ has logical scope over the head noun: “all the blessings that they (themselves) want.”

¹¹² Compare agentive noun bèr-bèré ‘herder’ (PI bèr-bèré). The initial of these forms is bérù ‘goats’.

¹¹³ Note L-tone (compound-initial) form of ðrⁿó: ‘(to the) bush’ in this (plural subject) relative clause.

¹¹⁴ Variant of [kú náfà:] ‘its value’, cf. náfà: ‘benefit, value, usefulness’.

¹¹⁵ yàrú ‘edge of rainy season’. With dó ‘arrive’ it denotes the period just before the rainy season, with gó ‘go out’ it denotes the period just after. The corresponding nouns are yàrù-dò: and yàrù-gò:.

¹¹⁶ Subject relative (plural) with L-toned locational adverb, elsewhere ðrⁿó: dá: ‘in the bush over there’.

bû:-nî— [sùwò bû: súwó-w kù] [[bû: lìw kù] bàrà-mà dè] [òrⁿó: [írⁿà wò] jòlò-yè], [òrⁿó: bû-w dè kálà] [ú kò:ⁿ] [yâ: hóggò] [yâ: básá-m **finém**¹¹⁷] [yâ: bè-w]

S: [yàrú gó:-rè dé yà] [àṅây káⁿ-w [bû: mà:]]

O: [[arsè: kù] mà:] mà

S: [[jírⁿéy kò:ⁿ] ṅgú] gáyⁿi:] sóy] ñé:-wⁿú-m **finém** bé-yè mà⇒, mà: àṅây káⁿ-yè

O: [yàrú gò **ń**] [núwⁿòy kày] [[írⁿà wòy] bîrè] [yû: bîrè wòy] dùwⁿó:-rè, dé [kòsù: bîrè]=Ø, [[kòsù: bîrè wò-wòy] dùwⁿó:-rè dé wòy] [arsè: kù] [kú kày] lǎr tí-yè, né: ñé:-wⁿí: ṅgò, [kò:ⁿ bû: ñàṅgùrú-m] ṅgò ní:wò, [tǎ: yé-mà dè] nò:-wⁿú-yè [tǎ: bû: yé:-rè dè], [nò:-wⁿú-j-â: dè] [ló [â: sày] ñé-yè]

S: [[jírⁿéy yá:] [ùsù-bórⁿò yá:]] [arsè: jésù kù] tùwⁿò: mà⇒ déyⁿ-dèyⁿ=Ø

O: [[jírⁿéy yá:] [ùsù-bórⁿò yá:]] [[arsè: jésù] tùwⁿò: káyⁿ] béré-m, [[jírⁿéy wó] [sàwà: òrú] ñé-yè] [ùsù-bórⁿò bèrú ṅgò] [[sàwà: mǎ:] ñé-yè], [[[sàwà:-mà:]-ñě-m yá:] [[sàwà:-òrú]-ñě-m yá:]] tùwⁿò: káyⁿ béré-m-ṅdò, ùsù-bórⁿò **mègè** bû: òsù—, [jírⁿéy wó=m] **mègè** [bû: jèsù] ésù¹¹⁸

S: [ùsù-bórⁿò lǎr-tí:] [kú=m mègè bû:-nî áwⁿá-wⁿú-m] mà⇒, mà⇒ [[bû: ñé-yè] [lò **náy**] ñé:-wⁿí:] [kú=m **mègè** bû:-nî áwⁿá-wⁿú-m]

O: [[nù ñé-yè] [ùsù-bórⁿò yá b-è:-n-bò] [ñé-yè] [dímbyí-lò-ñé:-wⁿí:]¹¹⁹ kú=m **mègè**—, [dímbyí-lò-y] [kú=m mègè bû:-ñ náfé-m], gà: dímbyí-lò-y béré-m-nè, [yítè: [ú mà:] áwú-m-nè] [[dímbyí ló-**y**] gùⁿ-w] kálà, [[yí mǔ:] ñé:-wⁿú-m-ṅdò] [[yí mǔ:] ñé:-wⁿú-m-ṅdò] [[yí mǔ:] ñé:-wⁿú-m-ṅdò], hà: [[[ú yí-m] mà:] ñé:-wⁿí-**y**] gùⁿ-w kálà] áwú-m-ṅdò, hà: [kú **gùnáy**] [né: kày] [nù kâ:ⁿ] lǎl-lǎr¹²⁰ tí:-rà:-y,

[[òrⁿó: dá:] kálà déyⁿ⇒ lò náy] [[nù: mà:] ñáwⁿà kò:ⁿ¹²¹ bû: súyó-m] ṅgò, [jírⁿéy kò:ⁿ] gáyⁿi:, [yû: kósú-j-â:] [bírè dùwⁿó:-rè]

I: [â: sày] ló-yè dé yà, nǎ:-m yàṅá síyè¹²² dè mà⇒, [àṅây kàⁿ náy] yí:-w

O: [â: sày] ló-yè dè, nǎ:-m yàṅá síyè dè↑, [[jínjè nù-m] [kú dá:] yí-jê: dè] [yě [ú mà:] tégé-m], [jínjè nù-m] yí-r¹²³ dé⇒, nǎ:-m yàṅá-ń—, yàṅá-ń¹²⁴ [[nù kâ:ⁿ-m] éⁿé yí-r dé] [tíwé-m sá:té-m] [nàwⁿá: kálà béré kúwó-m-ṅdò-w] múrsó:-rè-w

I: bày nù-m dímbyí ló-w dé yà né:, [ú yí-m]

O: [[ú yí-m] dímbyí ló-w dè] [nǎ:-m yàṅá síyè dè] [yě [ú mà:] tégé-m] [àmá:nù nǎ:-m yàṅá síyè kòy], [ló [nù: mà:] tégé-w] ló ày ínjírí-wú-yè

I: kú=m [kú néwⁿè:] kú=m

O: kú=m [kú néwⁿè:] kú=m

¹¹⁷ Invariant **finém** plus inflected form of **bù** ‘be’ (or a stative like **bé**- ‘remain’) after an imperfective clause in invariant -m, in progressive aspect sense ‘be VP-ing’. Another example: àràjò: ñílé-m **finém** b-è:ⁿ ‘they’re listening to the radio’. See also three speaking turns below (S speaking).

¹¹⁸ From èsù ‘good’, with {HL} contour in comparatives.

¹¹⁹ Emended: tape has ñě-y ‘eating’.

¹²⁰ For /lǎrú-lǎrú/, reduplication of lǎrú ‘chase away, drive out’. Phonetically the final r assimilates fully to the following t.

¹²¹ I take ñáwⁿà ‘damage’ to be a kind of adverbial here, not the possessor of kò:ⁿ ‘thing’, whose L-tone I attribute to its relative-head function: ‘anything in the way of damage that they struck (=did).’ My assistant accepted a version of the same sentence with the order of kò:ⁿ and ñáwⁿà reversed.

¹²² Here, equivalent to Perfective síyè:-rè ‘it has gone down’.

¹²³ /yí-rí/ ‘did not see’. Here, phonetically [yíd] as the /r/ assimilates to the following d.

¹²⁴ Equivalent to yàṅá ní.

- I: [kú ní:wò] ùsù-bórⁿ ò lár tí-m-nè, [[nù kà:ⁿ] [â: nà:] hàybú]¹²⁵ [kú ní:wò] [nă: kù] ðimbà-w-bò
 O: [kú ní:wò] nă: háybé:-rà-w-bò
 I: kú=m [kú néwⁿè:] wà

Beni Text 2005-1.16

- S: dō:, [â: nà:] bú:=m ñé:-wⁿú-m mà⇒, mà: [púlò: mà:] ní-yè, [púlò: mà:] ní-yè dè kálà, [bú: ní:-rà-w kù] [ñjé gínáy=m]
 O: hà:, [núwⁿòy kày] dō:, [nù jó:] [â: nà:] [púlò: mà:] ní-m-nè, [kùyó: dō: nă:-m júwó-m-nè] [nă:-m màṅgí-tí-yà¹²⁶ dè] [púlò-m yě-w dè] [á mà:] ní-y wá gúⁿ-m, [érⁿé mà:] ní-yè-b-à:,
 hà: [púlò: ló-mà dè] [[ú nâ:] [nà: tíwè-rí-m kù] tíyé ñé-mà dè] [tíwé:-rè wà gǔⁿ-yè], [[[nà: lă-m] dúrò] [ú mà:] césé jè: yé-yè, hà: [ú nâ:-m] tíwé:-rè wà, [[érⁿé dúrò] ḡgòy] wà, [[dō:-m yà] [nà: gúnúm kù] yì náy] [júwó-m-ḡdó wê:y¹²⁷ [nà:-dúrò ñày] mò:lù,
 [nà:-dúrò àwú-w dè] [á úrò] dèyí-m, [[[á bô:] yítè:] mà:] [[[[á nâ:]¹²⁸ mǔ:] tíwé:-rè] gùⁿ-bò] wà, [ḡáyⁿi: bú: káⁿ-m] [bú: káⁿ-m] [bú: káⁿ-m] [hâl [yè n] dō: kú jùwò-bó, hà: [kú jùwò n] [núwⁿòy [nù jó:]↑, [â: nà:] lăw [púlò: mà:] ní-m-nè], [[â: yítè:] ñé:-wⁿú-yè] [í: nà:] [í:=m sò-w, [[púlò:mà:]ⁿí:¹²⁹ yá-b-è:-bò] [gà: nǐ:¹³⁰ jò:-rá-bó], [púlò: í:=m námbará lóyó bú: láwá¹³¹ ñ] áṅày, [[bú: mà:] nǐ:—, ñi-m-ḡdó] [áṅày tùmḡi]
 S: [ùsù-dérⁿi wó] nă:-m [ná à:ṅgá] éwⁿé:-w
 O: nă:-m, [ùsù-dérⁿi wó] [ná yèy] éwⁿé-yè, [ðmô: yá:↑] [ñárⁿù yá:↓]
 S: [kòsù: ñày] éwⁿé:-w mà⇒, mà⇒ [[kò:ⁿ ñinjè ñjé]¹³² ñây] éwⁿé:-w
 O: [[kòsù: ñày] éwⁿé-yè] káráwâl gǔⁿ-yè, [bǐ-béré kò:ⁿ] jári-yáy¹³³ yá bú, [kú ñây] éwⁿé-yè, [[gùmbò tē:] ñày] kálà ñ-éwⁿé-yè
 S: núwⁿòy bày, [[nă: bè] ðrⁿó: ló:-r-à: dè] yé-m yé-m, [â: nàⁿà] bé:=m ði-dà:yí-yè, írǐ ñ-ará-yè, [kú mà:] àṅây ká:ⁿ-w
 O: [nà:-nà:]-bèré-m¹³⁴ yá bú, [nà:-yǐ]-bèré-m yá bú [jǐrⁿéy wó=m dè kày], [nà:-ná: kù] [yítè: ðimbà-w-rà-bò] [nǔ-m ðimbà-w-rà] [nà:-yí-m kù] yí-m ðimbà-w-rà dé wôy, [[kú kày] [ðrⁿó: dá:] dà:yí-j-â: dè] árá-jé-yè,¹³⁵ héⁿ¹³⁶ béré-m-ḡdò-w

¹²⁵ Relative clause with *nù kâ:ⁿ* ‘everyone, anyone’ as subject and head NP. Note that agreement is plural.

¹²⁶ *màṅgí-* ‘take a handful of (food)’, here ‘accumulate, buy another (cow)’.

¹²⁷ *wê:y* ‘a fortiori’

¹²⁸ The tone of /nâ:/ ‘cow’ is determined here by the preceding possessor, hence [á nâ:] ‘his (own) cow’, rather than by the following demonstrative. Compare unpossessed *nà: mǔ:* ‘this cow’ with L-tone required by the demonstrative.

¹²⁹ Plural subject relative with L-toned PP as compound initial, cf. [púlò: mà:] ‘to/for the Fulbe’ in main clauses.

¹³⁰ Plural subject relative consisting of verb only.

¹³¹ *lóyó* ‘overflow’ and *láwá-* ‘pass’ are used here in a verb chain in the sense ‘(do) excessively, (do) to an outrageous extent’. The verb *námbará* ‘trick, dupe’ contributes the main semantic substance.

¹³² *ñjé* ‘what?’, here as adjective ‘which?’ with preceding L-toned nouns, cf. *kó:ⁿ* ‘thing’ and *ñinjé* ‘gear’. The combination *kò:ⁿ ñjé* ‘which thing?’ is common in the sense ‘what?’. Here a more precise noun ‘gear’ is added.

¹³³ Negative counterpart: *jári-yáy=rà*.

¹³⁴ Cf. *nà: ná:-m* ‘adult cow’ (Pl *nà: ná:*). The second stem is *ná:-*, here ‘adult’ (not juvenile).

¹³⁵ Verbal suffix *-jé-* in sense ‘do completely’, with imperfective ending.

- S: núwⁿòy nǎ:-m, [ĩrĩ-dùwí: dǒ:-rè] [ĩrĩ-dùwí: àw-rí], [érⁿé mâ:] àṅây ká:ⁿ-w̃
 O: [ĩrĩ-dùwí: dǒ:-rè] [ĩrĩ-dùwí: àw-rí dé] [tǒ:ñè gǎ:ⁿ-yè], [[tǒ:ñè bú: gǔⁿ-m kù] yá bú] [tǒ:ñè gǎ:ⁿ-yè], bèrè-yí: cégúrú-mà dè, [[círⁿi kù] wó] gǎⁿ-yè, [gǎm yà] [círⁿi kù] gó-yè, [[círⁿi kù] gó-mà dè] [bèrè-yí: yâ: gǎyⁿ dúwó-yè] [[kú kálà] bèrè árá-m-ndò], [kú dàⁿ wôy] tǒ:ñè gǔ:ⁿ-ỹ
 S: [[kǒ:ⁿ ñjê:=Ø] [érⁿé ár-ì:] gâ:lú-m] [kú gǎyⁿ-tí-yà dè] [érⁿé ár-ì:] [àṅây ñây] gâ:lú-m
 O: [kú gǎyⁿ-tí-yà dè] [[[ĩrĩ kù] wó] dǒ:-rè dé wôy], [[ĩrĩ kù] wó] [tǒ:ñè kú=m dè] [[dòró ñây] káⁿ-yè], [[dòró ñây] bú: káyⁿ-fí: dè] [[ṅáyⁿi: árá-m] gùyⁿ dé wôy] [[dòró kù] [[érⁿé nárⁿà] ĩrĩ] gó-m], nârⁿá-m yòyò táṅgú-m, [bì-bèrè-yí: kú=m dè kálà] [lò [bì-bèrè-yí: kù] diṣiyé-jé-m] [ĩrĩ kù dá:] [ĩrĩ bèrè árá-m-ndò]
 I: hâl máyⁿá-m
 O: hâl máyⁿá-m

Beni Text 2005-1.17

- S: [[nǎ:^m náfâ:] [kǒ:ⁿ ñjê:=Ø]] [[àrsě:^m náfâ: nàṅàná:] [kǒ:ⁿ ñjê:=Ø]]
 I: bérù-m, [érⁿé ðrⁿó: [bú: gòlⁿi:]¹³⁷] jò:râ, úrò bé-yè, [ñjé ní:wò=m] [úrò, sùwò érⁿé súwó-m kù], [bàrà náy] [ðrⁿó: jòlò-yè], kùyó: kú bú: káⁿ-m báy, [kú kù], [bìrè jó:] ká:ⁿ-rè, íyé [kú ní:wò], [nù jó:] [â: bèrù], ðrⁿó: bìrè-yè, [úrò yá b-è:ⁿ↑] ↓[ðrⁿó: bé-yè], gâ: [ðrⁿò: b-è-m kù] [érⁿé=m mègè sú:rⁿú só-w̃], bérù-m kù, bèrú s̃sírⁿí-m, [éwⁿèy [érⁿé kǒ:ⁿ=Ø]], [lúw¹³⁸ dú-m-ndò], [írⁿà kù wó] yâ: bù], sùwó súwó-m, [[ṅgú néwⁿè:] ñ:wò]·m
 S: [[àrsě:^m náfâ:] nàṅàná:] ñjê:=Ø:, náfâ: ñjê:=Ø, àrsě:^m ...
 I [overlapping]: nǎfâ:—
 S: ... nàṅàná:^m kù¹³⁹
 I: àrsě: nàṅàná:^m kù kày, [ú núnùm] cǐli:, núnùm [ú mâ:] yě:rè dè, yà:jí: páyá-w̃, [érⁿé t̃iyè náy] páyá-w̃, kǒ: yě:rè, [érⁿé t̃iyè náy] ñé-w̃, ṅgú=m [àrsě:^m núnùm] kú=m, [ú [lò:sù ès̃í-m]]¹⁴⁰ yě:rè, [érⁿé mâ:] wó ní¹⁴¹ bérè-w̃, górⁿò-w̃ dè], xxx
 S: [[ỹi-m]ĩñrⁿi:gǎyⁿ bè]¹⁴² àṅây ká:ⁿ-w̃
 I: ññrⁿi:gǎyⁿ, ññrⁿi:gǎyⁿ yě:rè dè, bérù-m, [[ùsú súyⁿḡy] dǒ:rè dè] [bérù-m wó:y dè], séwⁿé:ỹ [yí-m íñrⁿi:] gǎ:ⁿ-ỹ, pèr-è-m má⇒ bérù-m, [[kú yèy] pí:rè] [[ú mâ:] kǒ:ⁿ nárⁿú-w̃ wôy], ññrⁿi:gǎyⁿ ṅgú=m ká:ỹ
 S: [[àrsě: gúsù] nǎfâ: bé yà] ñjê:=Ø
 I: gúsù kù, [ĩ: nèwⁿè:]=Ø, [kú ñây] ñi: nù:nó:ỹ, bìrè náy, kòsɔy áyú-w̃ dè↑¹⁴³, [kǒ:ⁿ bàṅgùrú úrò jé-yè] [[ðrⁿó: lò náy] [kǒ:ⁿ bàṅgùrú úrò jé-yè] áyú-w̃ dè] [[kǒ:ⁿ jòlò-yè] áyú-w̃ dè] [yâ: gǎⁿ-w̃ dè] bàṅgùrú-w̃, [ésé néwⁿè: yà] [ṅgú kú=m]

¹³⁶ hⁿ here is O's idiosyncratic expression for '(not) a thing'. The widely used form is kǒ:ⁿkâ:ⁿ 'anything'.

¹³⁷ Verbal noun with logical subject as possessor. The preceding object pronoun and adverbial have their normal tones.

¹³⁸ Variant of líw 'manure'.

¹³⁹ S's broken phrase can be repaired as àrsě: nàṅàná:^m, with nàṅàná:^m functioning as modifying adjective.

¹⁴⁰ The possessor (2Sg u@) forces {HL} tone contour on the noun-adjective combination as a whole. Cf. lò:sù ès̃í-m 'a good (=important) visitor'.

¹⁴¹ 'give'.

¹⁴² Lit. "name-puttings of a child." Here 'child' is singular in form but it is generic.

¹⁴³ áyú-w̃ dè 'if you-Sg take' could be construed literally here, but this expression can also be used abstractly with the elements of a list or chronological sequence: '(starting with) X, (to) Y, (and on to) Z, ...'. Such a sequence can be (but here is not) brought to an end by a final phrase with hǎl 'until, all the way to'.

S: [kú≡mè≡ndà dè] [lǎw ñgò]

I: [ésé néwⁿè: kày] [ñgú kú≡m], yá:wá, nǎ: ní: bú: nd^r:wⁿú^r:m kálà, [kú ñây] cé:lér^y,
bèr^r:gúsù ñây, nǎ: gúsù↑, téy bì^r:bìyé^r:y, nǎ: gúsù↑, tǎ: kǐ:ká:ⁿy, [ñgú dò: wôy]
[[nǎ: gúsù] ñây] ká:ⁿy

S: [ars^rẽ:m náfà:] nàñàná: [kú≡m bè]¹⁴⁴

I: nǎfà: í: tégé^w kù kày, á O, [bǎr béré^w dè] [dê^m⇒ bàrú^w gà]

O: éwⁿèy, [éwⁿèy nǎ^r:m éwⁿèy¹⁴⁵ èwⁿè náy] [éwⁿèy ñĩ^r:ñér^y], [bái:ⁿ dè] tí^r:tíyé^w⇒,
ñĩ^r:ñér^w⇒, [ú kórò:jò] ñĩ^r:ñér^wú^w, hà: [[éwⁿèy kù] náfà: kálà] [ñgú kú≡m]

I: [[[púlò^m yá:] [í: yá:↓]], kò:ⁿ káwá só^w¹⁴⁶, púlò^m [í: mà:] mègè ars^rẽ:m wǎy
bé^ré^m, [[á kú:] mà:] [ð^ró: nû^m]=∅, ars^rẽ: [bú: kálà]—, ð^ró:, wǎy^yè, í: [[ð^ró:
bú: gó^ró^m] gáyⁿ:] [ð^ró: kú gó^ró^mñdò^r:y], hǎl íyé kálà,

[kú ní:wò] [[bú: ars^rẽ:] mègè jò^r:bò] [bú:≡m mègè áwⁿá^wú^r bé^ré^m], [bú:
bà:] ars^rẽ:m áwⁿá^wú^r bé^ré^mñdò^r:y, [[[í: yà:↑] [púlò: yà:]] kò:ⁿ káwá só^w kù]
[ñgú kú≡m]

S: [[kù^y: dǎ: yítè: sèⁿé¹⁴⁷ gǐⁿ] [[púlò: mà:] ars^rẽ: ní^r:yé^r:b^a:] mà⇒ [ñjé gíní≡m]

I: wón^gó^ró kù↓, [[ú yí^r:m] wòn^gò^rò—, wà^r:í:¹⁴⁸ kù], wón^gó^ró ñr^{ẽw} ñr^{ẽw} ñr^{ẽw}, [yĩ
tù^wò^m kù] [ars^rẽ: é^réⁿ ñér^wú^w déⁿgèy] [yù:wà^r:í: ñr^{ẽw}], [[ñgú má:ⁿĩ:]
nĩ:wò], ní^m:bè^r:y,

í: tín nĩ¹⁴⁹, [wón^gó^ró kù dá:] ñr^{ẽw} ñgò⇒↑, ars^rẽ: kú≡m mà^rá— [[bú: nà:]
wò] mà^rá dù^wó^r:rà^w:bò, hà: né: [í: tíní nĩ] [ñgú kày] [dà^wá kù] [dà^wá
dà^yí^m]=ñdà, ñr^{ẽw}=rá cè:y, [í: yítè:] góló gǎ:ⁿy dè, [né: kày] [nǎ: kù] sà^y
dĩ^mbìyí^r:y, [[nǎ: kù] néwⁿè:] [ñgú ñây] yí^r:y tùm^dĩ^r:y

Beni Text 2005-1.18

I: tà^rá:—

S: dǎⁿnà, àñây káⁿ:yè

I: dǎⁿnà, í: kò:ⁿ ìlá í: témbú^w, dǎⁿnà^m↑, [[á kú:] mà:], [á ní^gǐ] éléré^y jèy¹⁵⁰ ní:wò,
dǎⁿnà tú^mdú^m, é^réⁿ tá^m dè, é^réⁿ dǎⁿú^m dè, nà^wá: é^réⁿ tá^m dè, [ù^s
tù^wò^m] bǎ^r:ú^rò mǎ^d:lú^w dè, tà^rá: gǎⁿ:m bá¹⁵¹, [[ù^wó sú^yòy] mà⇒ [ù^wó
gá:rày]] ñây, tà^rá: gǎⁿ:mà dè, ù^sú gó^rrè né: [ð^ròⁿò nà^wá:] [kú ñây] yò^yó
bé^ré^m:nè, bǎ^r:ú^rò mǎ^rpà:≡rà⇒↑¹⁵² [bè^rè^r:à^tòw]=rà⇒↑ sà^mbà:≡rà, [nù ká:ⁿm]
[[kò:ⁿ á só^w]¹⁵³ ñây] ló^m, pótó^m sú^y:yè↑, tá^yè gó^yè↓, ló^m mǎ^d:lú kóró^yè,
[ù^sú òw] wò, [yò kǐ:kǐsìyí^r:m] kísìyé bé^ré^mñdò, kóró bè^ré^j: dé wôy, [nù ká:ⁿm

¹⁴⁴ bè ‘used to (do)’ after ‘it is’ copula.

¹⁴⁵ Both instances of éwⁿèy ‘milk [noun]’ in this intonation group are superfluous. The normal phrasing is nǎ^r:m èwⁿè náy ‘having milked the cow’.

¹⁴⁶ Lit. ‘have (a) distinction.’ Negative counterparts are based on [káwá sò-ló-].

¹⁴⁷ sèⁿ-né ‘they don’t have’. Negation of s-é:ⁿ ‘they have’.

¹⁴⁸ Slightly broken articulation of [ú yí^r:m] wòn^gò^rò-wà^r:í: ‘[your child’s] doing farm work’, with the logical subject as possessor of a verbal noun with incorporated object.

¹⁴⁹ Variant of tíní nĩ ‘having looked’.

¹⁵⁰ Purposive ‘for, in order that’.

¹⁵¹ Hortative (‘let’s ...’) -ní followed by quotative wá (here bá after a nasal).

¹⁵² Negative ⇒rà at the end of each of three items in a list of hypothetical examples (‘whether it be X, or Y, or Z’). Cf. French *que ce soit X, ou Y, ou Z*.

¹⁵³ Object relative (‘what he has’), here as complement of a postposition.

wôy] [ér^{né} bèrè·m] [[ér^{né} yô·m]=Ø]¹⁵⁴, [màrpâ: ñây] tá bèrè·w [[ú yô·m]=Ø↑], [bére ñây] pótó bèrè·w [[ú yô·m]=Ø↑], [sà:mbâ: ñây] gò·w [[ú yô·m]=Ø↑], [ná: ñây] wò·w [[ú yô·m]=Ø], kú kòyⁿ, bò·rú·rò mótó·lí·y, yè·r·à: dè, là·r·á:, tú: cériyè·yè, ú: ñgú dá: bé: ñí, í: [tàŋgày ñgú·rú] bé·y, à·sùwⁿ·yítè:↑, màrpâ:cèmné [né: kày], [â: tú:] tá·yè, mû: yè tá·m, mû: ló tá·m, mû: yè tá·m, mû: ló tá·m, [[nàwⁿ·â: bònḡḡ]¹⁵⁵ [á nàwⁿ·â: kù] jé·w dè] [m̀bá bè:≡n¹⁵⁶] cé·lí·rí·m, [í nàwⁿ·â: bèrè·y] [ú bèl·lú·w≡rà:], cé·lí·rí·m, [àmbá yà] [kótó·n tùwⁿ·ô·m] yá só·w, gò·lò·m, [[ér^{né} yà] yòyó yè·w dè] [ú cé·lí·rí·m], màrpâ: [kú wó] tá·yè, [sàmbâ: bònḡḡ] yé·m, dú·rótó·m gàyⁿ·i: ká·n·m, [bére bònḡḡ] yé·m, sú·yótó·m gàyⁿ·i: ká·n·m, píníwⁿ·ú·yè, [ñáyⁿ·i: bú: ká·m dè] [hâl pùtú·rò nú·m], kú [tà·r·à: kú]—, [[tà·r·à: kú] nàwⁿ·â:] â: bèrè·w kù, [isè: ñí·y·à·m] cèriyèy, yâ: gótó·m

S: [[nú: dàⁿ wôy] kò: kú=ñ] gótó·m mà⇒, mà⇒ [[kú dàⁿ wôy] m̀dò:lú·w dè] gò·lò·w

I: óⁿ?ð, [kù dò: wôy] m̀dò:lú·m·nè kòy, bú: [[nú kâ:ⁿ]¹⁵⁷ jé·m wôy] [[[á ú·rò] ñí·y·à·m] mà:] ní·m, [[á ú·rò] ñí·y·à·m] kò:ⁿ] ní·m, ú: jé·tú·r·w≡rà:, [[ú: mù·r·ù·sòḡḡ]¹⁵⁸ kú] wó] [[nú ñí·y·à·m] kò:ⁿ]=Ø, [[nú ñí·y·à·m] mà:] ló ní·w, [má bè yà] [[nú ñí·y·à·m] mà:] ló ní·yè, [[kú¹⁵⁹ tá·r·à:] yè·y·nè kú] ló·r·à: dè, [nú kâ:ⁿ·m] [kò:ⁿ ér^{né} bèrè·w] [[ér^{né} kò:ⁿ]=Ø], [[[nú ñí·y·à·m] mà:] ñí·y] ñgò, [nú kâ:ⁿ·m] [á bèrè·jé·w wôy] ñé·m, kú=ñ [tà·r·à: yè·y·nè:] =Ø, dànnà kày

S: [à·r·à·gúsú wó] [ná yèy] ká·n·yè mà⇒ [ná tùwⁿ·ô:] ká·n·yè

I: [ná yèy] ká·n·yè

S: [[ná yèy] kù] bérkélàw, [ùwó à:ŋgá] pálá·w¹⁶⁰

I: jú: má⇒ ùwó tùwⁿ·ô:, jú:— [jú: yèy] [jú: tà:n] lálá·m·ndò, [[jú: yèy] [jú: tà:n] kù] lálá·m·ndo

O: [íyèy jú:]¹⁶¹ [ñgú dá:] [ló yè·r·à: dé wôy], píníwⁿ·í [jù: yè·y·né], [jù: tùwⁿ·ô:] dùwó·mà dè] [íyèy pèrú], [ñgú dá: ló·yè] [â: yèy gálù wò] [ùsú [pé·ré nù·mù:y sâ:]] làwà·rí

I: [ùsú [pé·ré nù·mù:y sâ:]] làwà·rí

S: [[kú dótó: wôy] [ùsú¹⁶² tùwⁿ·ô:], dàngì náy] gá·n·yè mà⇒↑, mà⇒ ñgú káyⁿ·jé·mà dè íyà [ùsú láláw], [ñgá kò:ⁿ kù] dàngì·yè

I: ñgú gá·y·jé·mà dè, ñgú ló·j·â: dè, ñ kò:ⁿ gá·y·yè, [tà·r·à: ñgú] má↑, [áñ¹⁶³ kò:ⁿ=Ø] mà íyè, káyⁿ·j·â:≡rà:, [ñgá kò:ⁿ kù] mà:, [íyè pèrú:] =Ø wà, [nú kâ:ⁿ·m] dâm tótó·m, [gùrgùsù·gá·n·m] [á gùrgùsù] gá·n·m↑, tà·r·à:— ó:ⁿ, nàwⁿ·â: [ñárⁿ·ù wò]

¹⁵⁴ ‘it is his animal’, i.e., ‘it (=animal) belongs to him’. Same syntax as e.g. ér^{né} kò:ⁿ=Ø ‘it (=thing) is his’. In such possessive predicates, the classification of the possessed entity as animal (yô·m), thing (kótó·n, including plants), and person (nú·m) is respected.

¹⁵⁵ ‘owners of meat’, in plural (i.e. unsuffixed form), but here with nonspecific (hence ambiguously singular or plural) sense, and with singular concord.

¹⁵⁶ Based on m̀bá bè ‘the others’ (without clitic). m̀bá or àmbá is used to denote a counterparty or opposite number, presupposing a pairing of two individuals or groups.

¹⁵⁷ nú kâ: ‘each person’, here in clear distributive sense, with singular concord.

¹⁵⁸ From mù·r·ù·sòḡḡ ‘offspring, progeny (of a male apical ancestor)’. Compound of mù·r·ú ‘pants’ and sòḡḡ ‘rope’ (i.e. belt-cord for pants).

¹⁵⁹ kú here as prenominal demonstrative ‘that’.

¹⁶⁰ Verb pálé-.

¹⁶¹ [íyèy jú:] ‘a week ago today’ (i.e. on the same day of the week). Cf. [íyèy pèrú] ‘two weeks ago today’. jú: also means ‘neighbor’. The European seven-day week is operative here. A traditional Dogon five-day week is still recognized in central Dogon country (Sangha).

¹⁶² L-toned noun modified by tùwⁿ·ô: ‘one’.

¹⁶³ = àñgú ‘which?’

lò·bànggǐyǐ·tǎ·m [á kô:ⁿ] ló bànggǐyǐ tá·m↑, [nù wǒ·m] ló wó·m, [kú dór·rè mà:]
 é:=m gáyⁿi: ló wó·yè non?, [nù kâ:ⁿ] wó·yè, ɲáyⁿi: káⁿ·yè tàrà:

S: dǎnnà **màná:**, [àŋây dǎnní·yè] [dǎnnà màná:]

I: dǎnnà, dǎnnà màrpâ: àyú·w, ðrⁿðrⁿdáná: ló·w, [[ósù wò] ló·m ló·m] [nàwⁿâ: yí·jé·w
 dè], íyí·w, ú=ñ yí·jê: dè, [érⁿé ñây]¹⁶⁴ bànggǐyǐ·w, [[[pìré kú] wò] bàwyú·w↑,
 [[[pìré kú] wò] ú bàwyí·rè dè] [ú yí·m·ndò=rà:] [[[pìré kú] wò] bàwyí·jê: ló·w],
 bùm·bú·jê: bùm·bú·jê: ló·w, ló— [[ðrⁿ ù=ñ éⁿé yí·m·ndò·w] wò] ló dór·rè·w dé
 wôy, [[[ðrⁿ ñ] kày] ðⁿhó í dór·rè dè] [érⁿé néwⁿé·m kù wó] [yâ: bé·w dè] tá·w,
 ɔⁿɔⁿ [núwⁿòy kày], ú tǐn ñǐ, ú yǐ·rí, [ú kù·yó: éⁿé yǐ dé] [í·yí·yà·m]¹⁶⁵ tá·w],
 néwⁿé·jê: dè, yà·yá— [ú kô:ⁿ]¹⁶⁶ [yò·yó ló·w dè] [pò: góló·w dè] séwⁿé·w, [[ú é·sè]
 wò] ǎy gǎⁿ·w, nàwⁿâ: bèr·é·jé·w,

[[tàrà: kù] wó]=m dè, nàwⁿâ: bù: tá ñǐ, yà·yá·rè·w wôy, **tàrà: jê:** gùⁿ·yè,
tàrà: jê:⇒, [kú kày] né:, nàwⁿâ: bèr·é·j·â:, [[nù kâ:ⁿ]=m bèrè kálà¹⁶⁷] [[bù: dò:
 wôy] bògùrú·yè], gà: né: [[[ú sà·y] kô:ⁿ] gùⁿ·w dé wôy] [[ú kô:ⁿ] tá·w dè] [[[ú
 é·sè] wò] ǎy gǎⁿ·w], [bǐyí ñǐ] tà·w⇒, [kú kày] [dàyⁿ ú=ñ éⁿé yí·m·ndò]
 [[bànggǐyǐ náy] tá·w] [kú yò·r·í:], kòⁿ·yò·r·í: kù=m, ɲgù=m⇒ndà⇒, **gòrà**

O: kù=m [áŋây bù]

I: bàrí bèr·é·m·ndò·w lǎw

O: áŋây bù, àyí [bà·rí: bà·rí] [**kú tàrà:**] [dǎnnà dà·yⁿ dǎnní·yè kày] té·gé·jé·w, [tàrà: kálà
 dà·yⁿ tá·r·yè] té·gé·jé·w, hà: [tàrà: kù] [póngú yè·y]=Ø, [póngú yè·y] káⁿ·mà dè,
 pòŋ ɲgù¹⁶⁸ yá:↑, pòŋ ɲgù yá:↓, hà: ló nàwⁿâ: bèr·é·j·â: dé wôy, [póngú kù] [bù:
 yà] [[â: kù:] mà:] [[kú ñây] tú:=ñ¹⁶⁹—, [tǔ: mâ:] cé·mnú·yè], [í: bèr·é·y] [ú:
 bè·lí·w], à: [tàŋgày mú: bè] [pòŋgù ɲú dá:] bé·yè↑, [pòŋgù ɲú dá:] bé·yè↓, hà:
 yò·yó ló·w dè, [màrpâ: yè·yè]¹⁷⁰ áŋây [tǔ: mâ:] tá·w], màrpâ: [áŋây [tǔ: mâ:]
 tá·w], póngú yè·y káⁿ·mà dè, kù=m tàrà:=Ø

S: [dǎnnà kù] lǎwá·rè dè, [tàrà: kù] lǎwá·rè dè, [kú [úsù ñǐ·nè]] mà⇒, mà⇒ ù·sù
 yè·y·né mà⇒ hǎl ló¹⁷¹ [nùmüy dè·y], cè·mnè [kú gùnáy sà·y], ðⁿ cè·mnè káⁿ·m·nè
 mà

O: [kú cé·mnè wôy] [í kày] yǐ·tà·lí·y

I: [ñárⁿù wò] yà·r·jǐyè jǐyè ná·yè, jór·ó·yè, [kú ñárⁿù kù] yà·r·jǐyè jǐyè ná·yè·b·à:, íyè tàrà:
 kálà ɲgò

S: kù gǐnáy sà·y

I: é: [kú gùnáy sà·y] jǐyè jǐyè·yè·b·à:, kù·yó: kò·yⁿ

O: [íyè kày] [tàrà: kálà dùwó·tí·y], tàrà: ɲgò lǎw

S: [ɲjè gǐn] dùwò·bò [tàrà: kù]

O: [dǐ:nà í: bú·w kù yá:] [kú yá:] dà·yí·m·ndò wà **kù mà:**

¹⁶⁴ Postposition ñây in the context ‘(hide) from (X)’.

¹⁶⁵ [í·yí·yà·m] ‘while standing’ (invariable for pronominal person), with initial H-toned reduplicative segment and {HL} contour on base stem. Cf. é·yè·w·yè·m ‘while sitting’, bí·bí·yí·m ‘while lying down’.

¹⁶⁶ ‘your thing’ (=the animal), logically the direct object of séwⁿé·w ‘you-Sg slaughter, cut the throat of’.

¹⁶⁷ kálà ‘even’, here in sense ‘even if’. Combined with nù kâ:ⁿ ‘anyone’, the free translation is ‘if anybody at all ...’.

¹⁶⁸ For /pòŋgù ɲgù/ ‘this neighborhood’.

¹⁶⁹ tú:=ñ (Reciprocal=OFoc) is corrected to [tǔ: mâ:] (Reciprocal Dative) by the speaker.

¹⁷⁰ Iteration (=full-stem reduplication) of yè ‘come’, with the second iteration L-toned. mà·r·p·a·w ‘rifle(s)’ here is object of tá- ‘shoot’.

¹⁷¹ hǎl ló (lit. ‘until going ...’) ‘all the way to, as far as ...’ in spatial contexts, ‘as late as, not until ...’ in temporal contexts.

S: bày kù'yó: [̀̀jé gĩn] káⁿ.yè^b.à:

O: [[[̀̀sù ìgù] úsù¹⁷² té=>] dó^w dè] [tàrà: kù]=Ø, [[dǎnnà kù kày] èsú bú^w] wà,
[[[̀̀sù ìgù] úsù té=>] dó^w dè], [tàrà: gùnáy césé í: gǎyⁿ só^r.w kù] [[̀̀wò ìgù
té=>] dó^w dè] [tàrà: gùnáy césé í: gǎyⁿ só^r.w kù], [[núwⁿòy [dĩ:nà í: bú^w kù]
yá:] [kú yá:] dà:yíⁿ.m̀.̀ndò bú: gǎyⁿ nǐ] [[kú dàⁿ wôy] dùwó^{tí}.ỳ]

I: kù'yó: bú: káⁿ.m̀.̀bé^w kù, dògùrù yú: núwⁿòy [núwⁿòy kày] [[[yú: bǐrè] bǐrì:]
tùmdí:]¹⁷³ dó^r.rè, gǎm [nàwⁿà: tùwⁿò^m] bèrè^j.á: dè, nàwⁿà: ìgù já:fi, yù:
ìrè^y=Ø, [nàwⁿà: tùwⁿò^m] bèrè^j.á: dè, [nàwⁿà: mà:] [[nàwⁿà: jó:] bèrè^j.á: dè],
òⁿhóⁿ [nàwⁿà: jò: ìgù kòyⁿ] [náyⁿéw kòyⁿ] [yù: ìrè^y]=Ø kòy, bèrè^j.é^y, yíⁿ.tá^y
[[kú tũ^m] kòⁿ yí bú: tá^w]¹⁷⁴ yá b^ê:¹⁷⁵, tàrà: [kú ní:wò] tá^r.yè^b.à:, [[nàwⁿà: ìgù]
kú bèrè^j.é^y dé wôy] [[nàwⁿà: ìgù kày] jó: bèrè^j.é^y dé wôy] [yù: náyⁿéw yú:
ìrè^m kòy], [kú ñây] [á: bǐrè] bǐrè^y, [[á: cèlè^r.rù^m] ñây]

S: yó bèrè náy, [érⁿéⁿ bèrè^j.é^y dè] òⁿhóⁿ [[yò mú: kày] bèrè^w.jè: dè] [yù: ìrì:]
cè:rú^m] [[kú yò^m kù] yá bú] má: ìgò

I: yá bú

S: érⁿéⁿ=m̀ [yò ìjé]=m̀

I: cèm^sèⁿé

S: [cèm ñàⁿà^yí] sò^w

I: céwⁿ.r^è.m̀, úrú bísí^{rí}.m̀, mú: bè wò^w.wôy, dòró dà^y bú: só^w gàyⁿí:, bú: bèrè^j.é^w dé
wôy, [yù: kálà áⁿà^y írè^m] bà

O: dó: [[bú: mà:nì:]=Ø kòy], [bú: mà:nì:]=Ø

I: má:nì:=Ø kòy, hà: [áⁿà^y ñây] [bú: kày] [á: cèmⁿè] cèmⁿí^y.è^b.à:, íyè [kú dò: wôy]
[í: kày] dùwó^{tí}.ỳ

S: [kú néy] [ú: tàrà:]=Ø mà=> [[[isè: dàⁿ wôy] tàrà:]=Ø] [áⁿà^y bù]

I: [[[isè: wôy] tàrà:]=Ø] [áⁿà^y bù], [[isè: wôy] tàrà:] mà:nì: ò] kú=m̀

Beni Text 2005-1.19

I: ìnjè^m dǎnnà, ìnjé kúyó bèrè^j.é^w, nàwⁿà: bú: bà:ktú^w¹⁷⁶ dè, ò^ró: [bú: ñây] gó^w, nù
gǎm bóⁿò bè, ñárⁿù wò, [ìnjé ñây] gó^y.è, nàwⁿà: ló yǐliwé wó^y.è, gǎm bóⁿò bè,
ò^mò: [bú: ñây] ló^y.è, nàwⁿà: [bú: ñây] wó^y.è, nàwⁿà:— [bú: ló^m bày] [nàwⁿà:
[dògùrù kà:"] gó^r.rè^w wôy], sùró^y.è [súy gǎⁿ.yè], [ìnjé kù] [kú tēy kù] nú^y.è,
yò^y ló kóró^y.è, [ìrⁿí wó] nù déy=>↑, gǎyⁿ júwⁿó^y.è, b̀ⁿgǎ^m yé^m, gàn^jí^y.è,
gàn^jí ⁿ, érⁿéⁿ=m̀ wó bèrè sèwⁿè dè, dùwⁿó^r.rè, érⁿé gó^r.rè dè, dǐgí^r.é^y.è, wó [á:
b̀ⁿò^m mà:] wó ní^y.è, [tǐwⁿéy wó] ù^rò dè kálà, gòⁿgù wǎy^y.è, b̀ⁿgǎ^m yé^m, yè^r.rè
dè, [érⁿé lǎ^r.fí: dè] [sáyé^r.rè dè], [érⁿé mà:] wó ní^y.è, séwⁿé^m, ñárⁿù b̀ⁿò^m bé
kǎyⁿ↑, bú: kày, dù^rú yá s^é:ⁿ.bó, [[dù^rú kù] ñây] gó^y.è, [bú: yà] ñáyⁿí: kú
bǐrè^y.è, [yó^m dǎnnà kày], [í kày] [kò: í júwó^m kày], [ìgù kú=m̀] [mà:nì
só^y¹⁷⁷], [[ú yà] bǎ^r bérè^w dè] [dém=> [kú kú wò] bǎ^rá¹⁷⁸

O: [ìnjè^m dǎnnà kày] [núwⁿòy ú tégè^w ìgù] kú=m̀, [kú gùnáy] érⁿéⁿ kù^k.kúyó^w,
[kú gùnáy] érⁿéⁿ kù^k.kúyó^w, dǎnnà érⁿéⁿ dǎnní^w.ú^w gùnáy, ùsù kà: érⁿéⁿ

¹⁷² Lit. “the day of this day,” i.e., the same day (e.g. Wednesday) as today, next week.

¹⁷³ Stacked possessive construction involving two verbal nouns (bǐrì: ‘working’, tùmdí: ‘beginning’) and a cognate nominal bǐrè ‘work’.

¹⁷⁴ tá^w unclear on tape. Cf. yíⁿ.tá^r ‘have seen (at some point)’, experiential perfect. The subject pronominal (3PI bú:) intervenes.

¹⁷⁵ yá b^ê: ‘there used to be’.

¹⁷⁶ = bà:lú-tú-ẁ.

¹⁷⁷ Negation: mà:nì sò^w-lò^y.

¹⁷⁸ Imperative Sg.

ú kúyó·m̀ bà:, hàkóy [dǎnnà gǔn]— nàwⁿâ: gǔn— [dǎnnà gǔn sày] ú kùýó·rà·yè dè¹⁷⁹, [ú má:] ànyà [érⁿé mâ:] tégè·ẁ dè, ànyà [érⁿé mâ:] [ùsù kùýó: kù] ànyà érⁿé té:rè·m̀¹⁸⁰ gùyⁿ b̀d̀, hà: [kú kálà] b̀i·bà:lú·ẁ, [injè·m̀ dǎnnà] [bù: ànsá:rà bè] *entraînement* gǔyⁿ·yè [kú mâ:], [núwⁿòy kày] [nàwⁿâ: kù] yí jé·ẁ dè, dàyⁿ ú gùⁿ·ẁ kù gáyⁿ·i:, súy sùr·ẁ, sùr·tú·ẁ dè, ló [nàwⁿâ: kù] bèrè·jè:, ló [úwⁿó wó] tèmbù·ẁ·rà:, [bísímé ní] sùr·ẁ dé wò·wòy, [úwⁿó wó] tèmbù·ẁ dè↑, cé:lè:rè séwⁿ·é·ẁ, [úwⁿó wó] tèmbù·rú·ẁ kálà⇒, [bísímé ní] sùr·ẁ dé wò·wòy, [lò:rè·ẁ dé] kúwó·ẁ, [úwⁿó wó] tèmbù·rú·ẁ kálà, hà: [kú kálà] ñáyⁿ·i:·m̀ gùyⁿ·b̀d̀, [injè·m̀ dǎnnà] [kú kú=m̀]

Beni Text 2005-1.20

O: òⁿhóⁿ tégé, gúrgúsù dǎnnà kù, [[gúrgúsù ñày] dǎnnà dǎnnú·yè] tégé

I: [gúrgúsù ñày] kò:ⁿ dǎnnà bù: dǎnnú·m̀, gúrgúsù, [òⁿó: lò·ẁ dè] [núwⁿòy túmbò] òm̀: yèη [ñárⁿù wò] òⁿò: kà:ⁿ bù: lǎwá·ẁ, [ósù kù] tíní·ẁ, [òsù ñgú kòyⁿ] òⁿò·nàwⁿâ: yá lǎwá·yè kòy, tíní cé:lè·ẁ dè, [dènèwsú wó] lò·ẁ, [ú gúrgúsù] jíjè: lò·ẁ dè, óⁿò gànjú·ẁ, òⁿò bù: tó·m̀ kù té⇒, [[ñgú kày] tò·rá dé] [òⁿò bù: lǎwá·m̀·ndò·ẁ] gànjú·ẁ dè, yâ: bí:yⁿ·i·ẁ, tíwⁿ·rú tíwⁿ·rú tíwⁿ·rú tíwⁿ·rú cé:lè·ẁ, tíwⁿ·rú·tú·ẁ dé wòy, ànyà dúwó·ẁ, [ñárⁿù wò] érⁿé gó:rè dé wòy, [yé·ẁ dè] [kú tó·m̀], òm̀: ú lò:rè mà:, [érⁿé wó·jè:] témbù·ẁ, nàwⁿâ: bèrè·jè·ẁ, *bon* ñiyⁿ·i:·m̀=∅ dé yà, dùyóⁿ·ù wò, òⁿò jó: [gò:ⁿ bè] bù: síyí·m̀ mà⇒, ñiyⁿ·i: òⁿò jó: bù: síyí·m̀, yâ: lò [dùyóⁿ·ù wò] lò·ẁ dè, [òyⁿòy wó] bí:yⁿ·i dúwó·ẁ, [tùlú wó] [wá:w wó] bé·ẁ, ú tíní·m̀ dè, síyé·yè síyé·yè síyé·yè, bù: síyé:rè dè, [tùwⁿò·m̀ ñi] kággà wó·m̀, yòyó lò·ẁ, árⁿ·i·jé·ẁ, íyà píníwⁿ·i gǎ·ẁ, lò bànǵiyí·ẁ, síyé·yè, júwó·m̀·nè gà, íyà wó·m̀, íyà á:rⁿ·i·jé·ẁ, [dè:rè·ẁ dè] úrò píníwⁿ·i yé·ẁ, dè·rú·ẁ dé yà, [ùsùdérⁿ·i kù nánànà:] [bù: kày] hâl [bù: bíyè:] dò·rí dé wòy, wó·m̀ *tùnè* bé·m̀, [[â: kù] mà:] kù júwó·m̀·nè, áfiw kú=m̀

O: [áfiw kú=m̀] [[dò: gùrgúsù] kú=m̀]

I: [dò: gùrgúsù] kú=m̀, sùngú ñây páyá s·è:ⁿ, yù:r·tè:rè má⇒, [òⁿò kâ:ⁿ] ñiyⁿ·i: òⁿò jó: ñèy bù: ñè·m̀·b̀d̀, òⁿò bù: sóyó·m̀, [yâ: lò·ẁ dè] [[sùngú ñây] páyá dúwó·ẁ], téyⁿ téyⁿ dùwó·tú·ẁ dé wòy, yè:r·rà: dé wòy, [mò:r·ñèy gǎyⁿ ú só·ẁ kù] [[â: mà:] sóyó·yè] [ñáyⁿ·i: dògùrù kà:ⁿ bù: sóyó·tú·ẁ wòy, [[bù: kòrò] wó·m̀ kù] kú=m̀, [kòrò kú=m̀] póró·m̀, [érⁿé kày] [màyn·rⁿ·i dé] [[lò ú témb·i:¹⁸¹] jò:rà] tíwⁿ·é·m̀, ànyà ànyà [tǎ:n ñiyⁿ·i: bà:⇒], káyⁿ·tú·ẁ dó wòy, ñiyⁿ·i:¹⁸² [tǎ:n ñiyⁿ·i: bà:] wó·m̀, lò gòlò·ẁ, íyà tòrò tòrò tòrò cé:lè dúwó·ẁ

O: [kú né:] [[[sòm kúkùyò] ñày] bù: káⁿ·m̀] kú=m̀ mà

I: [[sòm sâyⁿ] ñày] káⁿ·yè, wálà:¹⁸³ [[sòm sâyⁿ] ñày] káⁿ·yè, íyà lò bànǵiyú·ẁ, ú lò:rè mà:, íyà wó·m̀, bá:ⁿ wó·m̀, [[ñiyⁿ·i: nùmüyⁿ kúròy bà:] kò:ⁿ dó·m̀] [[hâl pèrú kò:ⁿ dó·m̀ bà:] wó·m̀], íyà lò gòlò·ẁ, ùsù dèrⁿ·é·rè dè, íyà éyⁿ gòyⁿ·ú·ẁ, dèrⁿ·è·rⁿ·i— [bù: kòy] [áfiw kòyⁿ] [òm̀: sày] bírè·yè [érⁿé kòyⁿ], *àjijù*, né: kù [ñárⁿù dá:] kòyⁿ, wó·m̀·ndò

O: [[béré ñây] bù: káⁿ·m̀] [áfiw bù: gǔⁿ·m̀ kálà] yá bú=rá:, [yé·ẁ dè] [[béré ñây] ñáyⁿ·i: bù: káyⁿ·fí: dè], [yé·ẁ dè] [[béré kù] ñây]—

I: béré súyó·m̀

¹⁷⁹ This dè is the clause-final admonitive particle.

¹⁸⁰ French *entraîner* ‘train (dogs)’, cf. just below.

¹⁸¹ Verbal noun of second verb in chain, with overt subject pronominal (in possessor function): ‘your going and finding (it)’.

¹⁸² This occurrence of ñiyⁿ·i: ‘four’ appears superfluous.

¹⁸³ French *voilà*.

O: [kú mâ:] kálà áfíw gǔⁿ.yè

I: [kú yà] áfíw gǔⁿ.yè

O: [kú né:] [dô: gùrgùsù] mà⇒

I: [dô: kò:ⁿ]≡∅, [kú yèy cêm kòyⁿ] [dô: kò:ⁿ]≡∅, [í:rⁿéy¹⁸⁴ kò:ⁿ kù] [ànsá:rà kò:ⁿ]≡∅, áfíw≡∅ kú≡m̄, [béré kò:ⁿ kù] cêm, [áfíw kù] kú≡m̄, [kú yèy cêm] áfíw≡∅, [kú dô:]— í: kú≡m̄ gǎⁿ.m̄.bè:y, gà: [í:rⁿéy kò:ⁿ kù] [ànsá:rà:m kò:ⁿ]≡∅, í: kú júwó.m̄.ñdò:y, ñáyⁿi:≡∅ [dàwⁿà bú:w]≡rà:

O: áñày≡∅ [dàwⁿà bú:w]

I: lǎw bàríyè mà⇒ bà.rú.m̄.nè

O: [gúrgùsù dànnà kày] [ñgú kú≡m̄]

I: éyó⇒¹⁸⁵

Beni Text 2005-1.21

I: núwⁿòy kày, [pèrè.m̄.sèwⁿ.í:]≡∅

O: mhm

I: xxx séwⁿé.tú.w̄ dè, lòsùyo: yé.yè, pèrè.m̄ úró.yè, úró.jâ: dè, [gùsú kù] gòlótí.yà dé wôy, [pìrè.kórò kù] kárá.yè, [pìrè.kórò déyⁿ⇒ gòlótí.yà dè] póró.yè, kú póró.jâ: dè, mùló dëy dúwó.yè, [núwⁿòy kày] díyáy díyáy díyáy [kú dàⁿ wôy] gòlótí.yè, gùgùwó gòlótí.yè↑, jèlèkùcìrⁿéy gòlótí.yè↑, dò:kòmbôy gòlótí.yè↑, nàrⁿi: gòlótí.yè↓, gòlótí.jâ: dó wôy, hà: né: cílí.rè wà, [nù díyⁿà.m] yé.m̄, [né: dùwⁿó.jér.w̄ mà] é:, jèlèkùcìrⁿéy [[nù díyⁿà.m] kò:ⁿ]≡∅, [[nù díyⁿà.m] mà:] ní.yè≡rà:

O: já:tí

I: kù:, [ám^bírì.m̄ mà:] ní.yè, kùyó: kòrò, [lòsùyo.m̄ kò:ⁿ]≡∅, sǎ:rⁿòy, [jémbè.m̄ mà:] ní.yè, nàrⁿi:, [pòyâ: mà:] ní.yè, mà áñày≡m̄.ñdà

O: áñày≡m̄

I: nàwⁿà.wásà kù, pìrè.kórò bè⇒, wásà bè⇒, [[yâ: mà:] ñí náy] [úró ñèy.bìrⁿ.í:], wásà, [kú kú≡m̄.ñdà] kú— [cèrìyè: lǎw dó.w̄] mà dò.rí

O: óⁿhⁿ, cèrìyè: dó:rè kòy, ...

I [overlapping]: xxx

O: ... núwⁿòy ú gùⁿ.w̄ kù né:, bérù [ñjé gǐn] àrsè: séwⁿé.yèy≡m̄,¹⁸⁶ kú céríyè.yè,

I: àrsè:—

O: láyá:rù mà⇒, àrsè: [ñjé gǐn] séwⁿé.yèy≡m̄

I: láyá:rù≡là, núwⁿòy kày, bò:úrò↑, nǔ:, núwⁿòy [dùsú ní:wò] [nǔ: mà:] bèr bú: séwⁿé.m̄, [dùsú ní:wò] sèwⁿé.bò↑, äy,¹⁸⁷ [kálá¹⁸⁸ ní:wò] sèwⁿé.bò, núwⁿòy kálâ:≡∅, [kálá ní:wò] sèwⁿé.bò dé kálâ, [nù: kà:ⁿ] mòsú éⁿé káyⁿ ñí, bú: séwⁿé.m̄ kù, gùgùwó [éⁿé kò:ⁿ]≡∅, kù: [ám^bírì.m̄ kò:ⁿ]≡∅, gùsú [ám^bírì.m̄ kò:ⁿ]≡∅, [wásà kù] [[nù kà:ⁿ] témbú.m̄ wôy] bára kúwó.yè, kálâ:≡∅, éⁿé kòyⁿ, núwⁿòy kày, [[nǔ.m̄ dúwó] ñí:wò] kà:ⁿ.w̄ mà⇒, [yâ: mà:] sèwⁿé.bó mà⇒ káyⁿ.tí: dè, núwⁿòy [kò:ⁿ í gùⁿ.w̄ ñgú] [[dùsú ní:wò] séwⁿé.w̄ dó wôy], [ñgú dò: wôy] yâ: gó.m̄,

¹⁸⁴ ‘metal, iron’. There is a singular form í:rⁿé.m̄ ‘piece of metal’.

¹⁸⁵ Variant of é: ‘yes!’.

¹⁸⁶ Passive of séwⁿé ‘slaughter, cut the throat of’. 3Pl séwⁿé.yèy.bò. 1Sg séwⁿé.yèy.mí.y.

¹⁸⁷ äy ‘take’, here as a linker: [X äy Y] ‘from X to Y’, ‘whether it be X or Y’.

¹⁸⁸ kálá ‘sanction’. A villager may be punished for an infraction by having one of his animals slaughtered (without compensation). The sanction is imposed by a group of three elected men. Except for the chief’s meat section, there is no formal distribution of meat sections and organs as there is in a normal slaughter.

[láya kò:ⁿ] kày, [láya gùn] bèr bú: séwⁿé-m, yá: [kò:ⁿ kà:ⁿ]¹⁸⁹ [[nú lǎ-m] má:] kò:ⁿ ló-m kày↑, lòsùyô-m kòró, [érⁿé céryè:]=Ø, ló:tól, kǐ-káⁿ-m, wásà kù kày, [[láya bòŋò] kò:ⁿ]=Ø, [yǎ-m má:] nàⁿí: ní-yè, [érⁿé céryè:]=Ø, bò-yí-m, [úrò [nú ðiyⁿà-m]], cèlè-yí:, [[úrò [nú ðiyⁿà-m]] mà:] ní-yè, jèlèkùcírⁿéy pá-mà dè, [kú kày] [hálù [nàwⁿà: kâ:ⁿ] sèwⁿé-bó kálà] [[nú ðiyⁿà-m] mà:] ló-m dé wôy↑, [érⁿé cèlè-yí:]=Ø [kú má⇒ [jèlèkùcírⁿéy kày]] ló-m, [[â: yèy] pìrè] [tùwⁿô-m kày] ló-m, kú yà, ñáyⁿí: [kú ósù] kú=m, [lǎw bàrí-yè dè] **bárâ**

O: kú=m [láya:rù gùn] àrsè: séwⁿé-yèy=m

I: [láya ñày] séwⁿé-yèy=m

O: hà: cé:lérè

I: lǎw àŋgú=m mà

O: hà: kú kú=m

I: kú=m=ñdà:

O: é: kú=m

Beni Text 2005-1-.22

S: [û: bè⇒] [nú: bè⇒] jáy û: jàyá:rà:w kù, [jáy kù] [ñjé kù: wò]=m

I: jáy kù, kò:ⁿ yè:rà-w, [kú jô:] [sùmðy kù: wò]=m, [yǎ-m kù: wò] yá bú gá:, [yǎ-m **dénggèy**] sùmðy **mègè** pànggá só-w, sùmðy kù↑, í: [nú ðiyⁿà], sùmðy [bú: kò:ⁿ]=Ø=bè, sùmðy [bú: kò:ⁿ]=Ø, sùmðy [bú: kò:ⁿ]=Ø⇒↑, tùlú wó, m^bá bè, [ú órⁿò kù] báí:ⁿ sò-w dè, [òrⁿò èsù] ú só-w kù, [ú né:] [kú dá:] wárá-w, ú wárá-m dè, ñùwⁿó:rè=rà:, [érⁿé kò:ⁿ kù] [érⁿé=m, wárá-m], [wárá-m tíném] [wárá-m tíném] [èsí:ⁿ ñùwⁿó:rè=rà:], kó:ⁿ ñùwⁿó:rè dó wôy, [[ú kò:ⁿ] wò] gó-m, [nú: í: wôy] jày=Ø, hà: ñùwⁿó:rè dè, [ú ló-w dè] [ú yà] [ùsù tùwⁿô-m], nùnùm [ú má:] yè:rè, [òrⁿò íj kòyⁿ] íyà núwⁿòy, [yû: tǔ-y] jóró-y, [ènjí: màsⁿí: dó-y kù] gũyⁿ-tú-w=rà:, [[nú kà:ⁿ] [ñgá dá:] [ú kò:ⁿ] só-m=bé-m kù] [kàrwá só-m=bé-m kù], éⁿé á, ñgú kày, [á má:] [ñgú kày] dùwó béré-m-ñdò gũⁿ-m, [ñgú kày] [á má: kày], [ñgú [[[á pâ:] mò:] wò] á nù-w [á kò:ⁿ] wà gũⁿ-m, [[írⁿà ñgú] [ú kò:ⁿ]=Ø gùⁿ-w mà] é:, [í:, ¹⁹⁰ írⁿà kùyó:— kùyó: bà:¹⁹¹, [írⁿà kù] [û: mà:] sǎw ní só-w=bé-y¹⁹², námčíyém=bé-w [tírⁿí jé-m=bé-w], [íyè [òrⁿò ñgú] [ú kò:ⁿ]=Ø gùⁿ-w mà↑] é:, àw-rí-y kòy, [ú yà] ínjírí¹⁹³ [[û: yèy] lá:rí dé:rè-rè-w dè] [bò:úrò yé-w], á, [bò:úrò nù:]↑, nù:— né:, [í: [nú ðiyⁿà]], téréw=Ø **yà:**¹⁹⁴, [[írⁿà ñgú] tēy] ñáyⁿí: ló í tégé **ñí**, [[isè: ñgú] nù:] [pùrá:rù bè]¹⁹⁵ [â: kò:]=Ø gùyⁿ-bò, [[írⁿà kù] mà] é:, ní?ñ, [írⁿà kù] bú: gù-ní¹⁹⁶, **gũⁿ:** yà:, [íyè í gũyⁿ ní] [írⁿà kù **mà:**] [[[â: [nú ðiyⁿà]] mò:] wò] [â: kò:]=Ø gùyⁿ [â: **sà:ⁿ**] gùyⁿ, ãy [pírí ùrò só-w] [nà:

¹⁸⁹ This kò:ⁿ kà:ⁿ ‘any thing (which ...)’ is unnecessary, since kò:ⁿ ‘thing (which ...)’ is repeated later in the clause.

¹⁹⁰ í: here is an exclamation of surprise at the beginning of a quoted speaking turn: ‘huh?’ The preceding é: means ‘yes!’.

¹⁹¹ Repair to: [írⁿà kù] kùyó: bà: ‘the field formerly’. Speaker O is imitating the excited, stuttering speech of the quoted speaker.

¹⁹² ‘We formerly had’. Negation: ... sò-ló=bé-y ‘we did not (use to) have’. sǎw ní is a verb-verb combination meaning ‘give in trust, entrust (property, money, etc.) to (someone)’.

¹⁹³ ínjírí ‘get up’ here is chained with yé-w ‘you-Sg come’, over an intervening conditional antecedent.

¹⁹⁴ Emphatic particle (insists on the truth of an assertion). Another occurrence just below.

¹⁹⁵ Since pùrá:rù ‘such-and-such, so-and-so’ seems to refer to the village of the usurpers, one could emend to pùrá:rù nù: ‘the people of ...’.

¹⁹⁶ Perfective Negative of gùⁿ- ‘say’.

O: [ú: ìsè:] yě [[ú: kù:] wò] síyé-m̀nè kòy, [ú [írⁿà b̀ng̀gò kù]] [[írⁿà wò] [íyè l̀wá:r̀rè dé wòy] yé-ré], [[ú kò:ⁿ]=Ø=rá gá], yé-ré²⁰⁸ [érⁿé [m^bá yà] àwú-m̀-nd̀d̀], á, írⁿà²⁰⁹ ñgúrù yé-rè-ẁ [íyè l̀wá:r̀rè] [ñgúrù ú=ñ í yí ñ] [[ú mâ:] jàm ñgò], [érⁿé yà] àwú-m̀-nd̀d̀, hà: [kú kù ñây] yâ: [ú: yèy] ló tú: césé-jé-r̀ẁ dé wòy, [kú ñây] [ú: yèy] jáyá-r̀ẁ, ð:ⁿ b̀r̀úrò yé ú tégé ñ, [érⁿé yà] ló [á b̀r̀úrò] tégé-m̀, [ú yà] yé [ú b̀r̀úrò] tégé-ẁ, [hà: [[í: kò:ⁿ] wò] l̀wá yé-ré-ñ²¹⁰] [í: ð^rð-d̀anà:]=Ø, [[í: írⁿà kù] wò] l̀wá [ú: l̀s̀ð²¹¹] gá-lé-ñ, [kú kù] ló bú: témbí-jé-r̀ẁ=r̀a:, hà: kú [ú: wòy] jáy [kú wó] gó-m̀, ñáyⁿi: bé-m̀,

S: *bon* jáyá-r̀rè-r̀ẁ dè, [àñây kàⁿ náy] [yě píníwⁿi yé-r̀ẁ dè] [tú: mâ:] dà— d̀angúr̀r̀a-r̀ẁ

O: [jáy jáyá-r̀jé-r̀ẁ dè] sèytà:n ú: gàyⁿ=bè-r̀í:²¹², [kòrú b̀ng̀gò] [á kòrú] áw d̀ú-jè: dé wòy, [tú: mâ:] d̀angír̀ẁ, [kòrú b̀ng̀gò kù] [á kòrú] áw d̀ù-r̀í dé wòy, [kú kálà] àsú: àñây bè-r̀y júwⁿó-ẁ²¹³

S: [jáyá-jé-r̀ẁ dè] íyà píníwⁿú bátú bátá-r̀ẁ dè, àm téréw sò-ẁ mà, àm kòrú sò-ẁ mà, àñây úsúr̀ẁ mà

O: [[kòrú só-m̀ yà:] [téréw só-m̀ yà:], yě yí-r̀ẁ-jé:²¹⁴] [kòrú b̀ng̀gò] [á kòrú] d̀ú-jé: dè] [yá: l̀s̀ð-wò: wó-yè], hà: [m̀yⁿó kàⁿ náy] [[írⁿà kù] [érⁿé mâ:] ñi náy] érⁿé wàrà-m̀²¹⁵ g̀yⁿ dè, [[kò:ⁿ b̀ng̀gò kù] àyú-ẁ dè] [érⁿé mâ:] ní-m̀

I: [[b̀r̀i: là:] l̀s̀ð-wò:²¹⁶] yé-yè

O: [[b̀r̀i: là:] l̀s̀ð-wò: wó-yè, bú: [ùr̀-jeñgí b̀ng̀gò bè] [bú:=m l̀s̀ð-wò: wó-m̀], érⁿé [kú kù] àw-r̀í dé yà⇒, [kú kày] àñây bé-m̀, l̀wá [ú kálà] [érⁿé mâ:] ní-m̀-nd̀d̀-ẁ, yâ: érⁿé wàrà-ẁ-m̀-nd̀d̀-ẁ, íyè [á kò:ⁿ]=Ø g̀yⁿ dè, [éyⁿ kálà] á kò:ⁿ g̀gú-gú-m̀, [érⁿé mâ:] ní-m̀-nd̀d̀-ẁ, hà: [ñgú bè⇒] [ñgú bè tũ-m̀ kù bè⇒], ...

I: jáy jáyá-r̀r̀a-r̀y

O: ... [kú ðimb̀yí náy] àñây jáy, írⁿà [s̀m̀d̀y jây] àñây yé-m̀, [írⁿà jày] ñáyⁿi: yé-m̀

Beni Text 2005-1.23

S: [kò:ⁿ ñjé g̀nì], ú ìsè: gò-r̀ẁ dè, [bírè b̀r̀è=r̀a:²¹⁷] l̀ó-r̀r̀a-r̀ẁ

O: [[í: ìsè:] gó] [bírè b̀r̀è=r̀é:²¹⁸ í: l̀ó-r̀r̀a-r̀ẁ kù], [í: [árⁿà-m̀ bè⇒ árⁿà-m̀²¹⁹ kày] [jòr̀d̀ jòr̀d̀-r̀é:] l̀ó-r̀r̀a-r̀ẁ, [ló ní] bèrè-ẁ bèl-lí²²⁰, jáwdù jòr̀d̀=r̀é: l̀ó-r̀r̀a-r̀ẁ, [[árⁿà gám] l̀ó-m̀à dè] [hâl ñgúrù gò náy]↑, àbìjà l̀ù-l̀ó-yè↑, gánà l̀ù-l̀ó-yè↑, ñi:žèr̀iyà l̀ù-l̀ó-yè↑, hâl [gám b̀ng̀gò bè] *en France* l̀ù-l̀ó-yè, [[ànàsá:r̀a ónjòy] wò] [kú=m̀=ndà kálà] l̀ù-l̀ó-yè, jáwdù jòr̀d̀=r̀é: l̀ó-r̀r̀a-r̀ẁ-b̀d̀, yã:, yòyó yá²²¹ l̀ó-yè, [yá:

²⁰⁸ Singular-subject prohibitive (imperative negative).

²⁰⁹ 'my field'.

²¹⁰ Plural-subject prohibitive. Likewise gá-lé-ñ 'don't put' (from verb gáyⁿ) just below.

²¹¹ l̀s̀ð: 'foot'.

²¹² gàyⁿ=bè without r̀í: is also possible here.

²¹³ Equated with conjugated form of Jamsay jí:ⁿ.

²¹⁴ yí-r̀ẁ 'cause to see'.

²¹⁵ Hortative with 3Sg subject. Cf. [[á írⁿà] wò] érⁿé wàrà-m̀ 'let him plant in his (own) field!'

²¹⁶ Plural-subject relative. Slightly simplified from a theoretical [... [l̀s̀ð-wò:]wò:].

²¹⁷ Expression denoting the act of leaving the village to seek work far away (in Bamako, in another country, etc.). Local French *partir en exode*. The men of the generation of S and O often undertook the long journey to Ghana or Nigeria. Younger men (and women) now often go to southern Mali (especially Bamako), Côte d'Ivoire, and Equatorial Guinea for work.

²¹⁸ Purposive -ré: (cf. variant -rá: just above).

²¹⁹ Fixed expression, literally 'man and man', but without the second bè coordinand. Repeated below, same speaking turn. The 1PI pronoun í: is appositional (not a possessor).

²²⁰ Perfective Negative, for /bèrè-r̀í/.

²²¹ Alternative pronoun.

kù kày] ñáwⁿà bú: jòlò:rà:w, bú: lóm m̀r̀r̀ỳ, [í: kálà], górnò sò:lò:ỳ=rá dé wôy, [bú: yà] [í: yá ló:ỳ nà: gũn] [yòyò ló:rà:w·bò] [[kù:yò: [í: sàlà ñày]] [[yã·m bôy²²²] ðrⁿó: érné ló:ỳ] t̀m̀b̀r̀r̀ỳ] [árⁿà=m̀=ndà dè], gà: núwⁿòy yà:yí: yòyò yòyò²²³ yá ló:ỳ, [bú: ñáwⁿà] bú: jòlò:rà:w, [árⁿà·m b̀è⇒ árⁿà·m] jáwdù j̀r̀d̀=ré: ló:rà·w

S: [[ú: mà:ní] wó] [ñáwⁿà bú: jòlò:rà:w] mà⇒↑, mà: [bú: kày] [ñí·ñáwⁿá·yè g̀n] ló:rà·w·bò

O: bú: [ñí·ñáwⁿá·yè g̀n] ló:rà·w·bò, [bú: lò náy] [lò:rà: dè] [bú: ñáwⁿá:rà:w kù] yá yí:rà·y, tùwⁿò·m̀=ndà: yèy=rà: tá:n=ndà:, kò:ⁿ bú:—

S: [lò:rà: dè] [ñáwⁿà=rà dè kày] [èsú wó] yé·m̀nè—, [èsú wôy] jé·m̀nè

O: [èsú bú: jè:rà·w] yí:rà:rà·ỳ, [ðngòró bóngò] ló ní, [[á ðngòró] úró dùwó·tí]²²⁴ [àrná yèy] [àrná tà:n], [kú dá:] ló bérè, [[érⁿé mâ:] èsú:≠Ø kálà] [[[[érⁿé ðngòró] mà:] kày] ñáwⁿà=Ø, [ðngòró sò:lò·m̀] ló:rè dè, à: [ñùwⁿó:rè dè] [bú: gãm [pí·rè ñây] yé·yè], [[kú mâ:] m̀ègè ñáwⁿà=Ø] ñgò, kú=m̀ [ñáwⁿà í: gù:ⁿ·rà·w] [kú kú=m̀]

S: *bon*, [árⁿà yà] ló:rà: dé néy, [bú: néy ló:rà: dè] [[kò:ⁿ ñjé b̀è ñjé b̀è]²²⁵ jé·yè]

O: [yá: ló:rà: dè] [yítè: èsí·yè kù] [bí·rè wó] nú·yè, núwⁿòy kày, [nú·m mâ:] [bí·rè wó] nú·bò áyú·w dè, [bú: bí·rè·w dè] [[[ùwó wó] bú: tósú·m] àyú·w dè] [ùsù·dérⁿí àyú·w dè], [gàm·bú yà] éwá: káⁿ·yè, hà: [gãm bóngò b̀è] bú:dù b̀è·rè·yè, [cè·rèy jê:] [[â: b̀ò: bé] mâ:] ní·yè, níyⁿów tú·m̀, [lò:rà: dé wôy] [gãm bóngò b̀è] [núwⁿòy jírⁿéy sí·yè·w dè] [yé·yè dé wôy], [[â: b̀ò: bé] mâ:] [[ísá: [cent-kilo yèy]], cè·rèy tù·m̀]²²⁶, jír·jé·yè] [[[[cent-kilo tá:n] cè·rèy] tù·m̀] jír·jé·yè] [[[[cent-kilo tùwⁿó] cè·rèy] tù·m̀] jír·jé·yè], hà: [ú mâ:] ìrèw bú·w, hà: [ñgú gũn] àsùwⁿè·yí: ló:rà·w·bò, [[yítè: jó:] kálà] [[àsùwⁿè·yí: jó:] kála] ló:rà:

S: [árⁿà kày] [lò náy] ñáwⁿà ñáwⁿá·m̀nè

O: árⁿà ñáwⁿà ñí·ñáwⁿá·yè kálà, [árⁿà·m kày] [lò ní] [ñáwⁿá·w ñáwⁿá·rⁿí cêw²²⁷] [[jãwdù jóró·ré:] ñí·lò:rà·w·bò], [lò b̀è·rè·m yà⇒] [b̀è·l·l·m̀ yà⇒], [[bú: pí·rè] ñáwⁿà²²⁸ yá b̀è:ⁿ·bò kòy] [[b̀è·rè náy] ñí·ñàngjírí] yá b̀è:ⁿ·bò] [[b̀è·rè náy] ñàngjírí·m̀nè:]²²⁹ yá b̀è:ⁿ·bò, àsùwⁿè·yí: kálà, à [bú: kù] [[bú: lò·y kù] [í: mà:] wá:jí·b̀ù=Ø], [bú: lò·y kù kày] [ájày bù]

I: [bú: lò·y] [jó: kù wôy] cé:lè yá: bú, [sábù dè] [tùwⁿò·m b̀òngò], úró ú bú bày, ló bí·rè bí·rè ní, jínjè [érⁿé mâ:] ósù ní ní, mòbílí b̀è·rè·jê:, mòbílí j̀d̀:mbú·jê: [á b̀ò: ìsè:] ñgú·rù jé·fí:, á: [àsùwⁿè·yí: [ú tú·m] wôy↑], ðrⁿó: ló b̀è·rè dè, íyà ló b̀è·rè·ỳ, gù·gùⁿ·m̀=ndà:, [tùwⁿò·m b̀òngò] [mòtò: ñây] yé·m̀, [àn gó·jê:] [ðrⁿó: gó·jê:], [ðrⁿó: dá:] ñáyⁿí: b̀è·rè·w·m̀ dè, [[í kálà] bí·rè:≠Ø dè kày] ló bí·rè náy, jóró·ỳ, érné yá lóm, bérè·m̀, [â: lò·y jò: kú kày], bérè yá bú, [yá: [lò·y jò:]²³⁰ kù]↑, ñáwⁿà=Ø, [yí·nórⁿú]·ñáwⁿà yà⇒, [yá:jí: ñây] wà:sí: yà⇒, kú=m̀ [yá: ló·y jò:

²²² = wôy.

²²³ Iteration with L-tone on second stem.

²²⁴ Linking form of Perfective -tí-. My assistant would prefer -tí ní in this context.

²²⁵ [kò:ⁿ ñjé b̀è ñjé b̀è] ‘what (sorts of) things?’, iterated form of [kò:ⁿ ñjé b̀è] ‘what (things)?’ (already plural in form).

²²⁶ *cent-kilo* here functions as a noun (‘100-kilo sack’). It is possessor of *cè·rèy* ‘money’, which in turn is possessor of *tù·m* ‘peer, something like’, as shown by tone modifications. *ísá:* is not a possessor, rather an adjunct of *cent-kilo*, and neither undergoes or causes tone changes.

²²⁷ *tape sounds like* [kãw].

²²⁸ Better: ñáwⁿá·s·è:ⁿ ‘those who are ruined’. ñáwⁿà is normally an abstract noun ‘ruin(ation), malfunction(ing)’.

²²⁹ Plural-subject relative clause based on Imperfective Negative verb.

²³⁰ Cf. *lò·y jó:* ‘much (=frequent) going’. This combination of verbal noun and modifying adjective is treated here as possessed noun, hence the {HL} tone contour.

kù],²³¹ ñgú=m̄ [kú [ñáwⁿà jò:]], [árⁿà·m já:tí] [érⁿé ñáwⁿà kày] jò:=rá, sàbù dè níyⁿów árⁿà O dàyⁿ gũⁿ·w̄ gáyⁿ·i, níyⁿów árⁿà ñgòy [nú: gãm bóṅgò bè] [*cent-kilo* pèrú], kǐ·ká: kúwó·j·â:, [*cent-kilo* pèrú] n̄·yè, nùm̄y n̄·n̄·yè, tùwⁿó n̄·n̄·yè, [pécécèrè n̄·n̄·yè] [yèy n̄·n̄·yè], nèwⁿ·è:=Ø=rà:, [yítè: jó:] ló:rà·w̄ kù dàⁿ wôy, kú=m̄, [[í: kálà] bù: gòyⁿ·à·ȳ] [jínjè gòyⁿ ní], [kú kù] [í: mà:] [òsù díyⁿ·à·w̄=Ø] [òsù èsù:=Ø]↑, èsì:ⁿ nèwⁿ·è: yá só·w̄, ñgú=m̄ [ḍrⁿ·ḍrⁿ·lǒ·ȳ kù] jê:

O: [nũ·m bôy] [[érⁿé yĩ·m] ḍrⁿ·ḍrⁿ·lǒ·ȳ dé wôy], yá góyⁿ·á·w̄²³²

I: yá góyⁿ·á·w̄

O: [úrò mòr·ñé:rⁿ·é ñgò] [kǐ·ká: kúwó·j·â:] [nũ·m bôy] [érⁿé yĩ·m] ḍrⁿ·ḍrⁿ·lǒ·ȳ dè], [yĩ·m jê·w̄⇒ jê·r̄i cêw] [yá góyⁿ·á·w̄] [nú kâ:ⁿ·m], [yĩ dḍyó só·m kálà] jĩ·jé·m̄, [yĩ èsì·m kálà] jĩ·jé·m̄, [bḍṅgḍ·m jê·r̄i yĩ·jé·w̄ dé wôy] [[yĩ·m kù] [kú dá:] ló ní] [bíré bèl·lí] má⇒ [ḍrⁿ·ḍy é·rⁿ·é=ñi wò] mà, ñáwà=m̄ mà, ñáwà=m̄=ñdá=m̄ bôy, [á b̄:]=ñi yá mà:ní²³³ — hâl [á sá:rà:], [[á sá:rà:] yá mà:ní só·w̄] [á b̄: yà⇒] [á nárⁿ·à yà⇒], úró dàyⁿ á dùwó·w̄, [kú kálà] ṅáyⁿ·i: bù

Beni Text 2005-1.24

O: ô:ⁿ, núwⁿ·òy, jáṅgè jáṅgè:rà·w̄, lékòl²³⁴ jáṅgè:rà·w̄, núwⁿ·òy kày, jáwⁿ·lè túmdu·w̄, [jáwⁿ·lè gò ní] ló dó·sán²³⁵ jáṅgè·w̄, [dó·sán jáṅgè·jè ñ] [núwⁿ·òy hâl ló ló sèwá:rà²³⁶ jáṅgè:rà·w̄], [núwⁿ·òy kày] [[jáṅgè kù] jáṅgè ní] bèrè·jé·w̄ dè, ñjê:=Ø [ú mà:ní:]

S: [[jáṅgè jáṅgè ní] bèrè·jé·ȳ dè] núwⁿ·òy kày, [célé²³⁷ ñày] í mà:nú só·w̄, jínjè bíré m̄ã²³⁸ ní·ȳ²³⁹, bírè èsú bèrè·jé·ȳ=rà:, bḍr̄·ùrò cé:lè·ȳ, ádúná:rⁿ·ú cì·cé:lè·ȳ, kú=m̄ jḍró só·ȳ, jáṅgè í jàrá²⁴⁰ — [í nánà:nà:] [òsù í bú·w̄ kù] wò, kú *branche* kù, [*branche* jáṅgè kù] ãñ=Ø ló gó·m̄, é·rⁿ·é=m̄ lò náy [*judge* wò] gó·m̄, ãñ=Ø ló gó·m̄, é·rⁿ·é=m̄ lò náy [[[pàṅá bóṅò bè] k̄:ⁿ] wò] gó·m̄, yá: gó bèrè·jé·ȳ=rà: [kú=m̄ sày] [jínjè mà:] lémdé:rà·y, jáṅgè bèrè·jé·ȳ=rà: bú:dù bèrè·jé·ȳ=rà:, [kũ: cé:lè·ȳ dè] [tḥw̄ cé:lè·ȳ dè] [bḍr̄·ùrò cé:lè·ȳ dè] [ársilám wôy] cé:lè·ȳ, kú=m̄ jḍró·só·ȳ

O: áywà, [[kò:ⁿ ú árⁿ·iyé só·w̄ kù] [jínjè ḍyḍ·ná:rⁿ·m̄²⁴¹] [ú mà:] ní·ȳ] [jínjè èsú kú táfí·ȳ], áywà [[ú b̄: yà⇒] [ú nárⁿ·à yà⇒] kày] jáṅgè ú gǎyⁿ·tí·yà, [èsú kày] [ú mà:] dàwrú·tí·yà, [ú kálà] jínjè ḍyḍ·ná:rⁿ·m̄ — bèrè·jé·w̄ [[bú: mà:] èsú káyⁿ·tí·w̄ dó wôy] [[èsú kú:] wò] èsú bǎr·tú·w̄, kú=m̄ [[ú árⁿ·iyⁿ·è] wò] bù dó wôy, [jínjè ḍyḍ·ná:rⁿ·m̄] [ú árⁿ·iyⁿ·é só·w̄ kù] [ú mà:] ní·ȳ, [ú mà:] [kú dúwàw kálà] lémdé·mà, [ú nárⁿ·à yà⇒] [ú b̄: yà⇒] [ú sá:rà: bè], óṅ?ḍⁿ [mòsú mà:ní só·w̄=bé·w̄ kálà] [jínjè ú cé:lè·ȳ], hà: yítè:r·nàrⁿ·i:, yĩ·m nàrⁿ·à náy, é·rⁿ·é néwⁿ·è:, í: bí·bérè·ȳ mà [í: mà:ní:rà·w̄ kù] [[[ú ánsà:rà·m̄] *Jeff* mà:] tégé] [í: [yítè: nèwⁿ·è:] [ñgú ní:wò] ká:ⁿ·rà·ȳ] [yítè: yèy tǎ:n nàrⁿ·á·tí·ȳ dè], mũ=ñ ló jáṅgè gǎ:ⁿ·ȳ, mũ=ñ ló [wóngóró

²³¹ Phrase kú=m̄ [yǎ: ló·y jò: kù] not clear on tape, as O speaks at the same time.

²³² Cf. 3Pl góyⁿ·á·w̄·bó, 1Sg góyⁿ·á·ȳ, 2Sg góyⁿ·á·w̄ (same as 3Sg).

²³³ For mà:ní·só·w̄.

²³⁴ French *l'école*, denoting public schools (as opposed to koranic schools).

²³⁵ Also pronounced dúwⁿ·ósán.

²³⁶ Also pronounced sèwá:rè.

²³⁷ 1Sg possessed form of *célé* ‘heart’. Other 1Sg forms just below (same speaking turn): *m̄ã*: ‘to/for me’ (Dative *m̄ã*); *bḍr̄·ùrò* ‘my village’ (lit., ‘my father-house,’ elsewhere *bḍr̄·ùrò*), *kũ*: ‘myself’ (*kũ*: ‘head’), *tḥw̄* ‘my kin’ (*tḥw̄*).

²³⁸ *m̄ã*: ‘to/for me’.

²³⁹ Third person hortative (with ‘God’ as subject).

²⁴⁰ Mispronounced for *jḍró·m̄* ‘I want/seek’.

²⁴¹ Epithet used only with ‘God’. Also pronounced *gḍnárⁿ·m̄*.

wó] gǎ:ⁿ·ȳ, mǔ=ñ ló àrsè:r·bèré: gǎ:ⁿ·ȳ, hà: bù: dàⁿ wò·wôy, [jǎngè jǎngé·w dè] [úrò ú bú·w dè] [ùsú tùwⁿ·ô·m] yě·w dè, [ú yĩ·m] ú náfé·m, [mòbìfì ñây] yě·m, [cèrêy [ú mâ:] ní tí·m] [ú kú ñé·w], [yĩ·m nàⁿ·à·rⁿ·ú·w dó wôy] [[àⁿ·à·gúsú pé·nùmùy pèr·kúròy] bèré:jé·w dó wôy], ú pájà dùwⁿ·ó·rè, [[nú: yítè:] [ú mâ:] ní·m·nè] [[ú yà] bíré béré·m·ndò·w], [éwyé·w dè] [dòyó ñây] [kô: ñây] àjây tíwé·w, hà: [ñgú ní:wò] [í: má:] yítè: yèy tă:n [kú ní:wò] [í: má:] yítè: jór·ó·m bà²⁴², hà: jínjè òyò·nà·m—

I: hà: sèwá:rà kòyⁿ, ùrò·sìy·í: né:, [[ú nù·m] ùrò] ló síyé·sò·w mà⇒ [ǎm úrò] síyé·sò·w
 S: *bon*, [í kày] ñgúrù jǎngè jǎngé **í**, ùrò·kúròy²⁴³ bèré **ní**, àjây lò·y, dúwⁿ·ósán, [dúwⁿ·ósán ló ní] yâ: jǎngè·ȳ, [yâ: jǎngé í] sèwá:rà [sèwá:rà dá:] pá:sé·ȳ²⁴⁴ ùrò·pèrú, yâ: pà:sé·ȳ↑, [yâ: nú í síyé·sò·m] [nú·m=ñdà:, tǔ·m=ñdà:, [í: wôy] tēy [kú kálà] tùwⁿ·ô:≡Ø=rá, [jínjè nù·m]=Ø, [ñgúrù [bíré gín] éⁿ·é jê:]²⁴⁵ [[í yá] [éⁿ·é yá] tǔ: yĩ·ȳ], [tǔ: yĩ ní] [ínírⁿ·i: mã: ùsùrì] [[éⁿ·é ínirⁿ·i:] [éⁿ·é mã:] ùsùrì·ȳ], [tǔ: ínirⁿ·i:] tègè·ȳ [í yá⇒ éⁿ·é yá⇒] tǔ: jùwò·ȳ, [bíré éⁿ·é gùⁿ·w] [éⁿ·é mã:] bíré·ȳ, [káyⁿ **ní**] hâl [éⁿ·é cèlè] tàwⁿ·ȳi, [kú ñây] nù·m kù ñgúrù gò, [ñgúrù gò **í**] [*bon* [í má:] dògùrù jǎngé í [í má:] [á há:jè] í bèré:jé·w wôy] mà⇒ [[í: mà:] *vacances* ní tí·yà dè] [[í má:] yè·ȳ]²⁴⁶ wá, ó:y gĩⁿ·ȳ, àjây lò·y, [ló ní] [í káyⁿ **nĩ**] [jínjè káyⁿ **nĩ**] [àⁿ·à·gúsú í ló·w kù] [íyà yâ: pá:sé·ȳ], kú pá:sé í— [í pá:sé **ñ**] [í má:] sèwá:rà yè·ȳ wá, ó:y gĩⁿ·ȳ, àjây yâ: lò·y, [nù·m kù tōw·m=ñdá **dé**], [yâ: [í: yèy] í: bú·m̄ í: bú·m̄] [[àⁿ·à·gúsú tùwⁿ·ô:] kà:ⁿ·ȳ], [àⁿ·à·gúsú tùwⁿ·ô:] kú=m̄ jēyⁿ kú=m̄, *donc* [àⁿ·à·gúsú yè·ȳ·né] lò·y, yè·ȳ·né í ló **ñ**, [í bé⇒ bù: bè⇒] [í: bú bày] [ùwó tă:n], [[ùwò tà·y·né kù] wó] té⇒ té⇒, [í: mà:] *congé* ñĩ·bò, [í: mà:] *congé* bù: ní **ñ**, hà: núwⁿ·òy [í má:] ló·rè dè, á, [á má: kày] [núwⁿ·òy kày] kò:ⁿ·kâ:ⁿ mã: **gĩyⁿ** béré·m·ndò wà dè, [[[í má:] ùrò·sìy·í: lúgúrò·m ñây] yè·ȳ] wá, ñjê:≡Ø mà, *bon* [á má: kày] [[á bíré] ñgúrù dù·dúwⁿ·ó·m], [núwⁿ·òy á bú·w kù] [á mã:] èrĩ=m̄=ñdá, [á má:] yâ: gó·m bà, íyà [éⁿ·é mã:] ân ló·m mà, [òⁿ·ò á ló·m] [á má: kày] júwó·m·ndò wà, kú yà, [í má:] ùrò·sìy·í: lúgúrò·ȳ wà, ó:y gĩⁿ·ȳ, kò:ⁿ·kâ:ⁿ gĩ·nĩ·ȳ, [yè ní] [[í: nù:] mà:] tègè·rĩ·ȳ, kò:ⁿ·kâ:ⁿ gĩ·nĩ·ȳ, [[í: nù:] [kú dá:] [nù lǎ·m wôy] sè·né] júwó·ȳ, [kũ: mà:] [í kũ: mà:] í=m̄ lùgùrò·rí **dé**, gò·ȳ, yâ: lò·y píníwⁿ·ú, [dóⁿ·sân dò·ȳ] [éⁿ·é mã:] *telephone* tí·ȳ²⁴⁷↑, òⁿ·hóⁿ [á má: kày] [bíré lǎw] bèré:jê: wà, ñgúrù gĩ·gó·m bà, kò:ⁿ·kâ:ⁿ gĩ·nĩ·ȳ, [í kày] sèwá:rà lò·y, [yâ: í ló **nĩ**] [jínjè káyⁿ **nĩ**] [[úró kù] óⁿ·ò kù=m̄] [yǎ·m tùwⁿ·ô·m] yá b=b·ê:²⁴⁸, éⁿ·é yà, [[á ójgòrò] sé— [bàmàkó dá:] dùwó·tí **í**] [[á yítè:] dùwó·tí **í**] [[á sày] yâ: bù], yâ: éⁿ·é bú bày↑, [[á tífiri wôy] í=ñ tí·m] [[nù kâ:ⁿ·m̄] [[éⁿ·é dósù] wò] ñgò], gǎm [á má:] íyè [óⁿ·ò bè] ló·m dè] [[[á úrò] tà·r·i:ⁿ] mã: ní dùwó·w dè] [[[í má:] yâ: ná·ȳ] gĩⁿ·m̄], [éⁿ·é úrò] [éⁿ·é mã:] ná·ȳ, [éⁿ·é mã:] gòyⁿ·í·ȳ, [éⁿ·é móto:] [éⁿ·é mã:] móyó·ȳ, àjây bù, [kù dò wôy] í=m̄ móyó·m̄, hà: yǎ·m kù, hà: má bè ló·yè bù: gĩ:ⁿ **nĩ**, [í má: bày] núwⁿ·òy àjây ká:ⁿ·m̄ mà wà, mã: ùsùrì, íyà í sá·w, [í má: kày] [éⁿ·é mã: kày] í má: ùrò·sìy·í: lǎw lúgúrò·ȳ gĩⁿ·ȳ, [í má: kày] [kú=m̄] [[lúgúrò·ȳ kù] **wó**] **bù·ȳ**], hà: [kú=m̄ dè kày] [lùgùr·í: bà·rí] [[í má:] yâ: bè·ȳ] wá, ó:y gĩⁿ·ȳ, yâ: bè·ȳ, yâ: í **běy** **nĩ**, [íyà píníwⁿ·ú] [ñgá dá:] ló tíní ní] [í káyⁿ **nĩ**],

²⁴² = wà.

²⁴³ Lit. ‘house [number] six’, i.e. ‘sixth grade’. Distinct in tones from úrò kúròy ‘six houses’.

²⁴⁴ French *passer*, here in the sense ‘move up (to a higher grade or school)’.

²⁴⁵ Emend either as ‘work brought him here’ (deleting gín), or as ‘he came here because of work’ (replacing jê: with yé nĩ).

²⁴⁶ Indirect-discourse hortative, with original addressee now the speaker.

²⁴⁷ tí- ‘send’, with ‘telephone’ as direct object.

²⁴⁸ Contracted from bú=b·ê:.

[úrô siyè·m kù]²⁴⁹ =ñ, [érⁿé ínìrⁿí] G gĩ:ⁿyè, érⁿé=ñ òrⁿò bù: jòlò·w kù yà⇒↑, sèwá:rà yà⇒↓, wà:w=rá, *mais* [[érⁿé yítè: bù:] [lèkòl·úrò]²⁵⁰ bú·w kù] èsì:ⁿ pàṅá yá só·w, [[pàṅá bóṅò bè] lékòl ùrò]] =Ø bù:d²⁵¹ tósí·yè, [ùwó wó] [bú:dù [mùsú nìyⁿí:]] nù tùwⁿò·m wôy bù: [nú: yèy]=Ø, [ṅgá dá:] [kú ékòl] [kú tû·m] ṅgò, [lór·rà: dè] [â: jáṅgè·w kù nánà: pérdé·yè²⁵², íyà yě, [français wò] pàṅá sè·né káⁿ·yè, *bon* kù ní:wò, [á má: kày] yâ: bé·m bà, [[í má:] jóró·m dè] [[jórⁿò wò] yě bèrè·m] bà, érⁿé— òⁿhó:ⁿ gĩ:ⁿ·y, lăw [[yă·m kù] mâ:] gò·rí·y, [í ló·m kálà] [[yă·m kù] mâ:] èrì=m=ndà, hâl [íyè úsù] [jórⁿò wò] bù·y

I: bày, mùsèl²⁵³ bè↑, jáṅgè ú lór·rè dè, ú:, [àṅây·àṅây ñây] ú: mà: káⁿ·yè, ú: sù·súyó·yè mà⇒, àṅây [ú: mà:] káⁿ·rà·w·bò

S: [jáṅgè í: lór·rè dè] [[mùsèl bè] ú súyó·m·nè] [[ú=m [ú kù:] sù·yò·rí túlù wò], [ùsú gó ñ] núwⁿòy lór·rè·w=rà:, [ú mâ:] *billet d'entrée* ḡin yá bú, [séwè àwú·w dè] [kú ñây] nú·w, kù nú·rè·w=rà: [ú *moyenne*] [ú mâ:] *moins deux* gòlò·yè, kù=m [conduite bù: ḡũ·m kù] *impoli*·mù·w mà⇒, mà⇒ *règle(s)* bù: ní·w àwú·m·ndò·w *quoi*, [kú kù] [í: mà:] yâ: *moins deux* gòlò·yè, [kú déṅgèy] [nú·m wôy] [[ú kù:] mà:] òmò: ló·w, èkòl·úrò nù·rⁿú=rá:, [[ú kù:] mà:] ú=m [ú kù:] súyó·m, [kù=m=ndà dè] [nú·m ná: ày *náy*] ú súyó·m·ndò, [[kú dá:] [í: mà:] lăw [sù·yí: lăw]— sù·yí: jìyè·tí·yà] [sù·yí: ṅgò]

I: [òmò: jìrè·sìyⁿà wò] yòyó ló·w

S: [[òmò: jìrè·sìyⁿà wò] yòyó ló·w] [ínjírí:rè·w dé wôy], [[bìrè kâ:ⁿ wôy] sò·ló·w] [[kú ḡin sây] yè·w] [[kù ḡináy] [jìrè·sìyⁿà wò] yòyó ló·w], [[kò:ⁿ lăw ú=ñ ùsú gò·wú·m wôy] ṅgò] [[kú árⁿiyè] [ú mâ:] yá bú dé]

I: bày [yì ñáwⁿ·à·m] [kú wó] àṅây káⁿ·m

S: [yì ñáwⁿ·à·m] [érⁿé kù=m]— [bù: kù] yé·yè, bù: yè·r·à: =rà:, lèkòl·úrò nú·m·nè, hâl ùsú â: nú·w kálà, [â: kù:] tórré·yè↑, [nú lă·m] tórré·yè↑, [í: mùsèl·m] cé·lè bàⁿ·à·wⁿ·yè, *parce que* nú·mà dè, [ú mâ:] ú [nú jìyè mîrám kù] [pàṅá ñây] jìyè ú jìyè·w·yè, ú [nú [érⁿé dósù wò] bú·m kù], ú [nú ðíl·í: jòrú·m kù], [[bù: jìyè kù] déṅgèy] ðílé béré·m·ndò·w, [gá:jè ḡâyⁿ ḡâyⁿ bù: gá:jè·m dè] [kú ðílé·w], [cé:rí wó] ú ḡáⁿ·yè, [kú àṅây bù: káⁿ·m bù: káⁿ·m] màdám bù: =ñ lăr gòlò·fí=rà:, [bù: =ñ lăr gòlò ní] dùwó·tí·yà dé wôy, [ú=ñ kálà tó:ñé·yè] [ú bé⇒ â: bè⇒] dàyⁿ ú:²⁵⁴ gó·m, dò: àṅây ḡì:ⁿ·bò [yà:pálú·m má:] táwⁿ·yⁿá jóró·m ḡì:ⁿ·bò, ú=ñ lăr gòlò·yè, [ú: dò: wôy] lăr gó·w, gó·rè:rè·w=rà: [dánáy gó] [ú màní·yè], [â: sìḡìrè:tí] nó·yè, àṅây bù: bú·m dè, bù: kày, [patron yítè:] =bó, píníwⁿú kálà [nú: ḡam] yá b·è:ⁿ, [[[kò:ⁿ ḡin] â: yè·w]²⁵⁵ mànà:] júwó·m·nè, xxx bù: lăr gòlò·fí·yà dè, [année dùwⁿó·rè dè] bèl·f·á=rá: [yâ: *redoubler* káⁿ·yè], [[bù: hà:jè] mà:] ṅgò, àṅây yâ: *yì·yá·rà*·bò, [kú nú: yà], [[kú nú: bù:] dà·y·jé·w=rà:] [[dàyⁿ ú ló·m bôy] ṅgò]

O: à: [[kú yí·m kù] lèkòl²⁵⁶— [érⁿé nàⁿ·á ní] [lèkòl érⁿé ḡáⁿ·w dè] [yàṅá *sìyè·w*], [érⁿé nàⁿ·à yà⇒] [érⁿé bô: yà⇒] yàṅá *sìyè*·bò, [ú bô: yà⇒] [ú nàⁿ·à yà⇒] [ú nàⁿ·á ní] [[bìrè ṅgú wó] ú ḡàyⁿ·bó dó wôy], [ú yà] píníwⁿú ní, [bìrè kù] [kú náḡayà] júwó·w dó wôy, [yì èsú·m] =mú·w²⁵⁷ dé wôy, [yì·[dúwàw·bòṅò]] =mù·w dé wôy,

²⁴⁹ ùrò·sìyè·m ‘host’, here with 1Sg possessor.

²⁵⁰ From lèkòl·úrò ‘school’, literally ‘school-house’, compound of lèkòl (French *l'école*) and úrò ‘house’. lèkòl has a variant èkòl (see below).

²⁵¹ bú:dù ‘money’, apocopated before an alveolar.

²⁵² French *perdre*.

²⁵³ mùsèl = mùsélò ‘teacher’

²⁵⁴ Emended from bù: ‘they’ to ú: ‘you-Pl’.

²⁵⁵ Postpositional relative, itself functioning as possessor.

²⁵⁶ Clause restarted here.

²⁵⁷ ‘you-Sg are’ (conjugated copula clitic).

[bíré kù] bíré-w, [ú nárⁿà yà⇒] [ú bô: yà⇒] [ú má:] [bíré kù] yá bíré-m **gĩn** s-èⁿ-bò, [[bíré kù] dùwó-tú-w] [bíré kù] jísé-tú-w, hà: [bú: cèlè] bàⁿà-wⁿ-tú-w, éⁿ ósù kálà yíⁿ-m-ndò-w, ú=m [yĩ nárⁿá-m]=Ø gũⁿ-yè [kú kú=m], hà: [kú kù] [jínjè òyó-ná:m] [[yĩ èsúⁿ-m wôy] mà:] pógó-y, hà: núwⁿòy ú gùⁿ-w ñgú, à: áñà y b-ù w dé wôy, [jínjè òyó-ná:m] áñà y ú bésí-y, [jínjè òyó-ná:m] jiré: [ú má:] jólò-y, [í: cèlè] séyé-w hâl

I: [français ñà y] bày [[kú yíⁿ-m kù] ínirⁿí] àñà y gũⁿ-yè

S: [érⁿé má:] *impoli* gĩⁿ-yè

I: *impoli*

S: òⁿhó

O: [*impoli* kú né:] [dò: tēy] [kú kórò] ñjè:Ø

S: [yĩ kúⁿ-díyⁿá-m]=Ø, kúⁿ-díyⁿá-m=Ø [dàwⁿá àwúⁿ-m-ndó-m]

O: [dàwⁿá àwúⁿ-m-ndó-m]

I: [[èsúⁿ-m=Ø kù] mà:] àñà y gũⁿ-yè

S: *poli* gĩⁿ-yè

I: *poli* gĩⁿ-yè

S: òⁿhóⁿ, [érⁿé=m èsúⁿ-m=Ø] kú=m

O: érⁿé=m èsúⁿ-m=Ø, [núⁿ-yà:gũⁿ-m kù] érⁿé=m, cé:lérⁿè

Beni Text 2005-1.25

S: gùgùsúⁿ-m àñà y bù

I: gùgùsúⁿ-m, dùgú [[òⁿ-m kù] wò] yáná:wⁿ258, mà⇒ érⁿé tágù=rà:, tágù tègì:rà:, gùgùsúⁿ-m gùrúⁿ-m=Ø, gùgùsúⁿ-m [[á kú:] mà:] sáw bíⁿ-báráⁿ-m, éléy bíⁿ-báráⁿ-m, gùgùsúⁿ-m, [éléy kòyⁿ yíjè: dó wôy] dúwóⁿ-m-ndò, né: érⁿé ñêy kà y, sùwó bè⇒, éléy bè⇒, mìsùⁿ-gò:lòy bè⇒, [kú bè kà y] [bàráⁿ-w dè] [ló dĩⁿ-dà yíⁿ-m] [nárⁿà súyóⁿ-m] mìsùⁿ-gò:lòy kòyⁿ, gùgùsúⁿ-m, ñgú=m [érⁿé tágù], [[ú úrò] pìrè], gànjúⁿ-w dè, yâ: nú béⁿ-w dè, [ú má:] ñàwⁿà núwⁿòy í gùⁿ-w ñgú wôy, [ú má:] súyóⁿ-m **tĩnèm** béⁿ-m, [gùgùsúⁿ-m tágù] [ñgú kú=m], íyà mǔ: âm=Ø²⁵⁹

S: bàⁿà-òⁿ-m²⁶⁰

I: bàⁿà-òⁿ-m

S: érⁿé=m mǔ: kú=m

I: òⁿó: bù, érⁿé [sém píⁿrè] béⁿ-w dè, kòsú: ú séwⁿ-tí: dè, [kòsú: bíⁿ261] tógúⁿ-m, [ú kòsù], [tógúⁿ-w dè] ñàngùⁿ-m, [érⁿé yà] ñgú [érⁿé bíⁿè]=Ø, kòs-kúkúⁿ-m kúwóⁿ-m, [kòsú: lèmdè:] lóⁿ-m [wⁿà:rⁿú lóⁿ-m] [[èsú gũⁿ] ú sóⁿ-w kù], kú céréⁿ-m, ñàngùⁿ-m [hâl ló dùmdúⁿ-m]

S: [érⁿé nárⁿà:] kúwóⁿ-yè mà

I: [érⁿé nárⁿà:] kúwóⁿ-yè

S: gùgùsúⁿ-m [â: yèy] cǐcéw

O: [gùgùsúⁿ-m nárⁿà:] kúwóⁿ-yè, yíté: kà y bú: dúwóⁿ-m-nè, [nú díyⁿà] dêm⇒ ìrèw=rà: àñà y=m mà:rⁿá²⁶² dé kà y

S: ò píⁿlém yà

O: ò píⁿlém, úro béⁿ-w dè, màní: wò, bòlò: síyéⁿ-m-ndò káⁿ-w dè, bòlò: síyéⁿ-rè dó wôy, [ní: nóm gùní]²⁶³ síyè, [màní: wò] béⁿ-w dè, [ú úrò] bùgùsúⁿ-w²⁶⁴ dè, [[ú kú:] wò]

²⁵⁸ Variant yánáyⁿáw.

²⁵⁹ âm ‘who?’ is used for animals as well as humans, cf. ñjé ‘what?’ for plants and (other) inanimates.

²⁶⁰ Mouse sp. named after bàrá:, an area in the ravine beside Beni.

²⁶¹ Apocopated < /bíⁿrⁿí/, L-toned form of bíⁿrⁿí ‘bottom’.

²⁶² mà:rⁿá is obscure here.

lěw sílé-m, éléy dúwó-m-ndò, òrⁿ á bú-w kù dá:, kò:ⁿká:ⁿ ñèy á ñé-m gáí:ⁿ bú-w wôy, ñèy, ñí-ñé-m, ú ñèy ñé ú wásá-w, ñgú wôy↑, [érⁿé bírè] [ò pílé-m], yú:, [kúwó dérⁿé-m] [kúwó ná-m] [[děw kù] wó] gó-m-ndò, gó:rè dó wôy, [ní: nó-m gìn] siyè, érⁿé gó-w, [kú-m=ndá dé] [[òrⁿ éⁿé ló-m wôy] ñgò], [érⁿé yà] ñgú [érⁿé bírè]=Ø

S: [ó sí:lí-m²⁶⁵] yà

I: [[ó sí:lí-m] bírè] kày], [[ó sí:lí-m] bírè] kày], yù:tè:rè ló mǎ:l-tú-w dó wôy [òrⁿó: dá:], [kú píré] bé-m, á-m=ndá, [[ò là] [à gàyⁿi:] kǎⁿ-m]] nú-m-ndò, [á sày] bé-m, yú: ló ú: bára-m dè, [[gòrⁿú wó] nú í] yá: ñimbíyí yè dè↑ kú-m, yǎyó [sám wó] nú dè kú-m, né:, úrò yè:rè dè, ò: úrò b-è:ⁿ=ñ, làrⁿ-m gǐ:ⁿ-bò, [bú: mà:] mǎsú bú-w, èsⁿ: bú: kúwó-m, érⁿé kálà, ñgú-m [érⁿé bírè]=Ø, [[érⁿé jésù] jì:ⁿ] èrⁿ-m=ndá, ó sí:lí-m

S: ò jéwⁿ-m yà

I: [ò jéwⁿ-m] [kò:ⁿ èsú]=m=ndá, àrⁿ-gùsù érⁿé nàrⁿi:rè-w, kò:=Ø gǔⁿ-yè, bú: jò:, yú:, yú: kúwó-yè hál lóyó-w-yè,²⁶⁶ yú: [děw wó] bú-w, ú ní:, [úrò, [ní: kà:ⁿ] dǎy ú só-w kù] [kú nó-yè], ní: béré-m-nè=rà:, yóyó-yè cè:, yǎyó-mà dè, [òrⁿò lǎw wó] ló ní:, [nò náy] yé-yè [nǐ-ndòⁿú sóy dá-m-nè], ò jéwⁿ-m, ñgú kǐ-káⁿ-m↑, éléy kù-kúwó-m↑, [[ú ñèy] wásà] ñí-ñé-m, hál ú=ñ kúwó-m, ò jéwⁿ-m mǔ:, [érⁿé bírè]=Ø, ñgú-m [érⁿé mà:] júwó-y

O: òⁿhó àṅây=m, [ò jéwⁿ-m] [ú níyá-m dè] [ñárⁿù wò], [ú ná:sǐ:ⁿ] kúwó-m

S: ò dòró-m²⁶⁷ yà

O: ò dòró-m tēy tégé

I [overlapping]: ò dòró-m, là:rà: érⁿé yǐ-y, [érⁿé kày] [[là:rà: dá:] kò:ⁿ bú-w bè] ñé-m gà, sùwó, ò dòró-m, érⁿé sùwò-ñé-m=Ø

S: bày, [[érⁿé má:] úrú-bísírí-m táṅú-m²⁶⁸] gǐ:ⁿ-bò, téréw=Ø mà⇒ kòrú:=Ø

I: táṅú-m-ndò, úrú-bísírí-m érⁿé nǐ-nárⁿ-á-yè, érⁿé yà, [érⁿé tǎw] déyⁿ⇒, kú kày kòrú:=Ø, [úrú-bísírí-m táṅí béré-m-ndò] [[dàyⁿ érⁿé táṅú-m] ñgò], mùrⁿú bú-w, dòrò-[kù-kúyó] ìlá érⁿé só-w kù déṅgèy, rà:²⁶⁹ dé wôy, érⁿé [[á kú:] mà:] táṅí béré-m-ndò, úrú-bísírí-m déyⁿ⇒↑ [mǔ: yí-m] déyⁿ⇒↓, [kú kálà] [í: júwó-m] ñgú-m

O: úrú-bísírí-m yǐ-m nǐ-nárⁿ-á-m, yǐ érⁿé nàrⁿ-m, íyè nàrⁿ-à kálà, [dòró ñây] érⁿé témbú-w, [ò dòró-m] [érⁿé kày] *toujours* là:rà: bù

I: érⁿé là:rà: bù

O: là:rà: sùwó ñé-m

I: **nà:** táṅú-m-ndò

O: sùwó ñé-m, [tǐwⁿǎy jélê:] ñé-m

I [overlapping]: [àṅây kàⁿ náy] [tǎṅ béré-m], [[érⁿé dúrò] ñgú né:] [kú dùmdó-w dè] mà⇒, àṅây kàⁿ náy, táṅú-m-ndò, kú téréw=Ø=rà, érⁿé yà, érⁿé tǎw, [bú: mà:] kò:ⁿ í júwó-m kày↑, [í kày] [ñgú kú-m], ú: bǎr béré-w mà dēm

O: kú-m, [[bú: bírè] [kú kú-m]] [[núwⁿòy ú tégé-w]

Beni Text 2005-1.26

²⁶³ Purposive clause.

²⁶⁴ Negation: bùgùsò-rí.

²⁶⁵ Cf. sí:lí, term used to describe unripe fruits, especially of kàmàkòró (*Leptadenia hastata*).

²⁶⁶ lóyó-w ‘cause to overflow’ (here, ‘do excessively’).

²⁶⁷ Cf. dòró ‘thorn’.

²⁶⁸ Variant of táṅú-.

²⁶⁹ =rà:, here after a pause.

S: [yà-gùrô-m mùmùrⁿù mǔ: néy] àṅyà bù

O: mǔ: [yà-gùrô-m mùmùrⁿù-m] kò:ⁿ lǎw gǔn [yà-gùrô-m mùmùrⁿù-m] [érⁿé mâ:] gà-lá kòy, yà-gùrô-m érⁿé támbí nǐ, [[yà-gùrô-m má:] tǐwè] wá, hà: kú ní:wò yà-gùrô-m mùmùrⁿù-m] gùyⁿ-bò

S: [kò:ⁿ òjé bè] ñé-m

O: ṅgú pò:lùm bè, lěw, [kú bè⇒] ñé-m, hà: [kò:ⁿ lǎw-lǎw kálà] ñé-m gùyⁿ-bò, hà: kú⇒m [érⁿé bírè], [érⁿé támbí: kù] m̀bá— [[[mùmùrⁿù-m m̀bá] támbí:] bà:]²⁷⁰ ùrùyó-m-ndò, támbú-m kòy, támbú-m [[m̀bá támbí:] bà:] ùrùyó-m-ndò, gà: yàgùrô-m érⁿé támbí nǐ, [yàgùrô-m má:] tǐwè wá, hà: [yàgùrô-m mùmùrⁿù-m] [[érⁿé ínǐrⁿì kù] nánàna:] [ṅgú kú⇒m], mǔ: gòròm-góm-jó-m, mǔ: mâ: gòròm-gòm-jò jéwⁿè-m gǔ:ⁿ-yè, hà: [[á kú:] mà:] gòròm-góm-jó-m [ḍⁿḍ-dána: bù], gòṅgòrò bè⇒, [yò kâ:ⁿ] [érⁿé yà] [kú bè⇒] dégè-m, [pò:lùm bè] dégè-m, érⁿé kálà, pǐyè: kálà pǐyé-m, pí:⇒²⁷¹ pǐyé-m, pǐyè: pǐyé-m, hà: [jǐrⁿéy wó⇒m⇒ndà dè] [ùsù-bórⁿḍ bé-m-ndò], [jǐrⁿéy wó sày] érⁿé yǐ-wú-m

S: mǔ: yà, ùsù-bórⁿḍ kálà érⁿé yǐ-wú-m mà

O: [mǔ: kálà] ùsù-bórⁿḍ, mǔ: ùsù-bórⁿḍ érⁿé yǐ-wú-m, ùsù-bórⁿḍ érⁿé yǐ-wú-m, kúrⁿù bè⇒ núwⁿòy ílé-tú-w dó wòy, gǎm yâ: érⁿé témbú-w, ùsù-bórⁿḍ érⁿé yǐ-wú-m, gà: [gòròm-góm-jó kày] [ùsù-bórⁿḍ kày] ṅgò, jǐrⁿéy wó⇒m⇒ndá dé wòy, hà: [kú kálà] [àṅyà bù]

S: mùmùrⁿù m^bá yà

O: mùmùrⁿù m̀bá, mùmùrⁿù-m, nǔ-m⇒nǐ támbú-m, [ú támbú-fí:y dè] ùrùyó-m, érⁿé [ùrùyǐ-y kù][[[àwǎ-m úrùyǐ-y] mà:] [[àwǎ-m úrùyǐ-y] mà:]²⁷² mégé ùrùyó-m, [[érⁿé gáyⁿì:] kò:ⁿ ùrùyó-m] [gòr-gúnúm [ú lósò wò] ày kò:ⁿ bú: náyⁿ-sò-w gáyⁿì:] [àṅyà sày ùrùyó-m], [nǔ: gǎm] núwⁿòy bú: támbú-fí:y dè, éyⁿ núwⁿòy dógúrù dǔ-r dé wòy, ùrùyǐ-y dèrǐ-m-ndò, lé:rè [pèrǐ yèy nǐyⁿì: sâ:] [kú dǔ-r dé] ùrùyǐ-y dèrǐ-m-ndò, [[gǎm bóṅḍ bè] támbú-fí:y dé wòy] núwⁿòy ùrùyó-m túném hâl hâl éyⁿ òmò:, [[núwⁿòy kày] [àyâ: pǐrè] [àyâ: ṅgú⇒m] [yè ní] bú: káyⁿ nǐ] [mùmùrⁿù-m— tàmbí: kù], sóy [nà tùwⁿò:] táwⁿyⁿù-m [kú áyâ: kày] dôm yǐ-rí: [[[nà tùwⁿò:] jèsù] wò] táwⁿyⁿì:rè kày, [àyâ: ìrèw káⁿ-m] yá bú⇒rá dé wòy, hà: érⁿé mùmùrⁿù-m mà:, kú bèrè-wǐ

S: [kò:ⁿ òjé bè] [ṅjé bè] [érⁿé ñéy]

O: mùmùrⁿù-m, [mùmùrⁿù-m ñè:rⁿé²⁷³], [kòmbí: wó] bé-m, kò:ⁿ ṅgú⇒m té⇒ mùmùrⁿù-m [í kày] kò:ⁿ ṅgú⇒m té⇒ ñé-m ...

I: kǐ-ká:m wó-m

O: ... júwó-m-ndòy, hà: kǐ-ká:m wó-m bà gǔyⁿ-bò

I: kǐ-ká:m kúwó-m

O: kǐ-ká:m kúwó-m bà, [[kò:ⁿ lǎw kúwó-m mâ:] júwó-m-ndòy] [kǐ-ká:m kúwó-m gǔyⁿ-bò], hà: érⁿé⇒m mùmùrⁿù-m⇒∅, mùmùrⁿù-sákèlêm bú: gǔ:ⁿ-rà-m kù, sákèlêm [érⁿé yà] [mùmùrⁿù déyⁿ⇒]⇒m, sákèlêm tégè-m-ndò [àṅyà bù-bú:], [mǔ: yǐ-m] [sàlâ-m kù], [érⁿé mâ:] [mùmùrⁿù-yí-m] gǔⁿ-yè, érⁿé sákèlêm⇒ndá, sákèlêm tégè-m-ndò, [érⁿé kày] àsú: [sákèlêm bò] bù, [[érⁿé támbí:] [àṅyà bà:] ùrùyó-m-ndò] [[[mǔ: támbí:] bà:] ùrùyó-m-ndò], érⁿé [ḍⁿḍ nǐ: ñíyèyè], [[nǐ: ñíyèyè: bè] wò], yâ: bé-m, [[nǐ: ñíyèyè: wò] ú tí ñ] [nǐ: tí-tí-w⇒rà:], [[ḍⁿḍ kù] érⁿé néwⁿ-jé: dè] ùró yé-m, [ùró yè-w dè] yâ: ú kúwó-m

²⁷⁰ Asymmetrical comparative.

²⁷¹ High-pitched imitation of the sound.

²⁷² Unnecessary repetition of this phrase.

²⁷³ From ñé:rⁿé ‘food’.

S: [â: yèy] [ñèy tùwⁿô:] ñé·yè mà

O: [â: yèy] [ñèy tùwⁿô:] ñé·yè, hà: [sákèlê·m tàmb'i: kù] [[[m̀bá támb'i:] bà:] ùr̀yó·m̀·ndò, [[[m̀m̀m̀r̀ù díyⁿ·m̀] tàmb'i:] bà:] ùr̀yó·m̀·ndò, [sõ·m̀ múm̀r̀ù·m̀] yá bú, dùgú bú·w̄ èsí:ⁿ, gá: ñgú·r̀ù éⁿ·é bèl·lí·ȳ, éⁿ·é ȳ·rí·ȳ, éⁿ·é [sõ·m̀ múm̀r̀ù·m̀], [éⁿ·é kày] [nũ·m̀ támí·fí·ȳ dé w̄oy], [nũ·m̀ mà:] jám nárⁿ·á·m̀·ndò, èsí:ⁿ ùr̀yó·m̀ gùyⁿ·b̀, hà: [m̀m̀m̀r̀ù: *problème*] ñgú kú=̄m̀

Beni Text 2005-1.27

S: léylà [àṅây·àṅây káⁿ·m̀]

O: léylà, kú [[m̀ò·pàgí: ùwò] ñây], [kú ñây] léylà nú·m̀, [ùwó [ñárⁿù [pè⇒rí·yèy²⁷⁴ súyⁿ·ôy sâ:]] úsù] wò²⁷⁵, hà: [[kú úsù] wò] léylà gùyⁿ·yè, [lèylà pòrbá] [kú kày] [kú kú=̄m̀], gá: tífir·lõ·m̀ [[jínjè ðyð·ná:m] tífir·lõ·m̀ kày], [pèrí·yèy bèrè·jé·w̄ dé w̄oy] [ùsù pèr̀ù wàsá·w̄] [[kú nánànà:] léylà=̄] wà gùyⁿ, [[ùsù ñgú] úsù] té⇒, léylà ñárⁿù, [máléykè bù: gũ:ⁿ·rà²⁷⁶ kù b̀è] síyè·yè, [nù kâ:ⁿ·m̀] jùwò·w̄·r̀á, [[[jínjè ðyð·ná:m] [nù kâ:ⁿ·m̀] jùwò·w̄·r̀í] wá] [gá: [[[ñárⁿù pèr̀ù] pírè] bù] wà], hà: [mó:dí·b̀ò b̀è] [â: sày] ló, jáṅgé jáṅgé jáṅgé jáṅgé t́n ní, [ñárⁿù [pè⇒rí·yèy súyⁿ·ôy sâ:] kù wó]=̄m̀=̄ní²⁷⁷ mà:nù·w̄·m̀·b̀, hà: [kú gùn] [kú ñárⁿù] léylà ká:ⁿ·rà·w̄·b̀, [kú ñárⁿù] sál sálá·w̄, jáṅgè jáṅgé·w̄, [jínjè·dímbáy wó] bù·w̄ dé wò·w̄oy, [kú ñárⁿù kù] [jínjè ðyð·ná:m]— máléykè síyè·yè wà, [[nù kâ:ⁿ] [jínjè·dímbáy wó] â: témbú·m̀] mà⇒ [[sál wò] â: témbú·m̀], [núwⁿ·ôy kày] [[jínjè·dímbáy nánànà:] wò] ú tẽmbi·b̀ó dé w̄oy, [kú ñárⁿù kù] bàrà:jù ú bérè·m̀ kù, [[[ùwó mùsú] bàrà:jù] mà:] mégé wá, [ùwó mùsú], [kú ñárⁿù kù] bàrà:jù [ú mà:] bù: ní·m̀ kù, [núwⁿ·ôy kày] [[núwⁿ·ôy ayú·w̄ dè] [ló nàṅgú·r̀ù d̄·ȳ]] ú tí·témbú·m̀, [kú ñárⁿù kù] céríyè·yè wà, [kò:ⁿ ñgú] núwⁿ·ôy ay ló [[ú tíwé·m̀] gálù wò]— nàṅgú·r̀ù d̄·r̀è bí·bérè·w̄ bérè·m̀·ndò·w̄, [kú ñárⁿù kù] céríyè·yè wà, árzúgù, hà: [kò:ⁿ·kâ:ⁿ dàⁿ w̄oy] [jínjè ðyð·ná:m] [kú ñárⁿù kù] pódé·m̀ bà, àrⁿ·á mùsú kù— ùwó mùsú kù, [[kú árⁿ·à·gùsù] í: lúwó ñ] [[árⁿ·à·gùsú sòṅgú wó] [árⁿ·à·gùsú tà:nù:]]]=̄, hà: kú ñárⁿù kù, [kú bàrà:jù], [[kú=̄m̀ [ú mà:] ní·yè] wà] [máléykè b̀è] hál hál hál hál yè bù: bù: xxx, bàrà:jù— [[ú: mà:] dúwáw bù: ñárⁿ·ú·m̀ dè] [bù: ñárⁿ·ú·m̀ dè] [bù: ñárⁿ·ú·m̀ dè], hál yè·w̄ dè, *cinq heures* ðm̀ò·sàl·sàl·í: d̄·ȳ, [kú ñây] ùr̀ó ló·yè wà, hà: ñgú=̄m̀, [léylà, bàrkè [mó:dí·b̀ò b̀è] í: mà ćyè·w̄] ñgú kú=̄m̀

S: [kú=̄m̀=̄ndá dé] [kò:ⁿ lãw w̄oy] léylà ñgò⇒

O: [kù kórò lãw] [ñgú=̄m̀=̄ndá dé] júwó·m̀·ndò·ȳ

S: [léylà kà·nú·w̄²⁷⁸ dé yà] ñjê:=̄

O: [léylà kà·nú·w̄] àrsilá·m̀ [ùsù pèrí·yèy súyⁿ·ôy sâ:], [ùwó m̀ò: páyá ní] [léylà kà·nú·w̄ dó w̄oy], [ú mà:] ñáké·r̀è, kà·nú·w̄ né: [[ñjé gín] kà·nú·w̄²⁷⁹], [[bàrà:jù díyⁿ·àw] bù: gùⁿ·w̄ kù] m̀írá·w̄ má⇒, àrjénè m̀írá·w̄ má⇒, [m̀írá·w̄ dé kày] m̀ò·pàgí: b̄·r̀²⁸⁰ gá, [[kò:ⁿ gùní] ú dùwó·w̄ kù] [né: kày] tégé t́n̄im²⁸¹, [kà·ní káyⁿ ní] [ú dùwó·w̄ kù]

²⁷⁴ pèrí·yèy ‘twenty’ is uttered here with exaggerated lengthening of the syllable pè.

²⁷⁵ Literally “on the day of the twenty-seventh night of the month.” Various emendations are possible (‘on the twenty-seventh night of the month’, ‘on the night of the twenty-seventh day of the month’).

²⁷⁶ Suffix -rà here is invariant across subject pronominal categories (relative-clause form).

²⁷⁷ Combination of clitics =̄m̀ (Focus) and =̄ní (Object Focus).

²⁷⁸ kà·ní, Perfective Negative of káyⁿ- ‘do’.

²⁷⁹ L-toned form of Perfective Negative, after a focalized constituent.

²⁸⁰ = b̄·r̀í.

- I: ú [[nú kà:ⁿ]²⁸² [[kò: yà⇒] [nĩ̀nòrⁿú yá⇒]] [nú kà:ⁿ dá:m̃]
- O: [[kú kù] ú tégé:fi: dè] [[kò:ⁿ gũn] ú kà:ní:] [[íyà né:] [kú gáyⁿi:] júwó:y dè] [[ú mâ:] tégé:y]
- I: ñgó
- S: *bon* [léyla kà-nú-w dé] [júnúgù²⁸³ yá bú] má⇒ ñgò
- O: [séllé **ń bú-w**] kò:ⁿkâ:ⁿ [séllé ń bú-w]²⁸⁴ [ú ùrùyó-m̃-ndò] [léyla kà-nú-w dé] [zúnúgù yá só:w], [[jínjè ðyð-ná:m] àrsilâ-m̃=nĩ̀ tò:rì] [káyⁿ285 gùyⁿ]
- S: kú=m̃ mà
- O: ðⁿhó:, kú kú=m̃

Beni Text 2005-1.28

- S: [sèytá:nù-m bìrè] ñjê:=Ø
- O: [[sèytá:nù-m bìrè] nú-jé-w dè] sèytá:nù-m, [[jinná:jò-m yà⇒] [sèytá:nù-m yà⇒]] tùwⁿò:=Ø [nà:rⁿá tùwⁿó] [bò: tùwⁿó]
- S: [[ñjé gĩn] [mũ: jinná:jò-m=Ø] [mũ: sèytá:nù-m=Ø] gĩ:ⁿbò
- O: jinná:jò-m nú-jé-w dè, [[á kú:] mà:] jinná:jò-m [érⁿé àrsilâ-m̃]=Ø [bù: àrsilâ: [kú mâ:] jinná:jù gũⁿ-yè], [sâl nú: sálá-m̃ dè] [ĩ: bí:rⁿá:dámà²⁸⁶ sâl í: sálá-m̃ dè] [ĩ: ðĩmbiyí sálá-yè], [tĩrĩ-rì-lò-m kálà déyⁿ⇒ bù: mà: s̃lè-r-á, [ĩ: tĩrĩ-rì-lò-m] érⁿé=m̃ [bù: tĩrĩ-rì-lò-m]=Ø, bù: sâl sálá-yè, [[sàl-sàlĩ-m wôy] mà:] jinná:jò-m gũyⁿ-yè, érⁿé jĩmnĩ-m²⁸⁷ gũyⁿ-yè, jinná:jò-m kù, hàyà, sálá-m̃-nê: kù, [bù: cè:fè:rè] [[kú bè] mà:], sèytá:n gũyⁿ-yè, hà: ñgú=m̃ bù: káwgú só-w
- S: bù: [mòsú sày] káyⁿ-yè
- O: bù: [mòsú sày] káyⁿ-yè, nú: [ú ló-m̃ dè] [dà:lí²⁸⁸ dé] [ú=ñ, súyó-yè], [òrⁿò bù: gónggà-w wò] ló nú:rà-w dè, bù:—, [bù: í: yí-yè] [ĩ: bù: yí-m̃-ndò:y], [dàyⁿ nú-m̃=nĩ̀ í: yì:rà-w ñgú gáyⁿi:] [bù: ànyà í: yí-yè], í: bù: yí-m̃-ndò:y, hà: [bù:=m̃ sèytá:n] [tò:nò-tò:nú kù] [bù:=m̃ sèytá:n]
- S: bày ñé:rⁿè yà
- I: **àwà-y-nám** bày érⁿé né:, érⁿé=m̃ [kùnù-túmbí: wày náy] [nú-m yé-m̃ dè] dèy-jé-m̃ gũ:ⁿ dè] [érⁿé bú dè], [nú-m yè:rè dè] [jìrè-nĩ̀: érⁿé àyí-m̃] kú=m̃ mà
- O: *non*, jìrè-nĩ̀:, [núwⁿòy kày] [ú yè:rè dè] [[ñgú [ú mâ:] kĩ-káyⁿ] gùyⁿ dé wôy], [jínjè ðyð-ná:m] érⁿé²⁸⁹ cèlè-ĩrèy [érⁿé mã:] gǎⁿ-m̃, yè [[érⁿé dósù] wò] dór:rè-w dé wôy, ÿrè:rè, [kú=m̃=ndá dé wôy] nú:— [ádúná:rⁿú nú: dúwó-m̃-nè] [nú: yàriyĩ-wú-m̃-nè], hà: [jínjè ðyð-ná:m sày] bù: wó-só-w, ñé:rⁿè-m̃ kù, érⁿé [[á kú:] mà:] [ñé:rⁿè-m̃ kù] [bù: yè [[úfĩ bé] wó] b-è:ⁿbò], [[úfĩ bè] àyú-w dè] [[kùnù-tórò bé] àyú-w dè] [yâ: b-è:ⁿbò], hà: [bù: kálà **bé**

²⁸¹ Also, with 2Sg imperative, tégé tĩnâ. 2Pl equivalent: tégé tĩnâ-n.

²⁸² 2Sg independent pronoun ú in apposition to a subject relative clauses headed (internally) by nú kà:ⁿ ‘one who’. The [nú kà:ⁿ] is repeated (redundantly) after the NP conjunction.

²⁸³ Variant zúnúgù. From Arabic √ðnb.

²⁸⁴ Unnecessary repetition of [séllé ń bú-w]. kò:ⁿkâ:ⁿ ‘(not) anything’ is logically the subject of ... ú ùrùyó-m̃-ndò ‘doesn’t hurt you-Sg’.

²⁸⁵ Singular-subject imperative. 2Pl version would be káyⁿ-nĩ̀.

²⁸⁶ Fulfulde for ‘son(s) of Adam’, i.e. ‘human being(s)’. Can be expressed in Beni as á:dámà yĩ̀tè: ‘children of Adam’.

²⁸⁷ Variant of jinná:jò-m. The latter is based on Fulfulde *jinnajo*, while jĩmnĩ-m is more directly based on the Arabic.

²⁸⁸ For /dà:rĩ-rí/. Cf. í dà:rú-w ‘it pleases me’, í dà:rú-m̃-ndò ‘it doesn’t please me’.

²⁸⁹ This érⁿé (referring to *awaynam*) is superfluous.

dú²⁹⁰ — [[dàynⁿ bû: gũ: r̃à-w̃] wò], [bû: í: yí-yè] [í: bû: yí-m̃-ndò-r̃-ỹ], [ú má:] ló-m̃ ló-m̃, [bû: ññjè bè] [ú má:], [[bû: kò: ñ gãm] l̃òs̃: g̃ỹⁿ-tú-w̃ dó w̃oy] [[ú l̃òs̃] ǎy pót̃-tí-yè] wà ɔⁿ?ɔⁿ nà t̃ùwⁿ̃: ló bû: p̃irè cúbgà ñr̃-r̃è-w̃ dé wò-r̃-w̃oy, [bû: kálà bè] èsú [ú má:] má:y-j̃â: dé w̃oy, èsú [ú má:] ñr̃-ñr̃-yè g̃ỹⁿ-b̃ò, h̃âl òr̃ⁿò-dánáy yáràm yáràm, [ñ: gãm bóḡò bè] [yíté: gáyⁿ:i] [nù dâ: dàⁿ w̃oy], [[bû: òr̃òsù] bû:²⁹¹ m̃òḡó d̃èyú-w̃ dè] yí-yè wà, t̃â:, [[bû: tà: bé w̃oy] ñr̃: yí-yè] wà [yè ñr̃-m̃, ló ñâr̃ⁿí cé:rú-w̃ g̃ùⁿ dè] yé-m̃-ndò-w̃, m̃àrgí-tí-yè, [jínjè òḡò-ná:m] [[í: w̃oy] g̃alù wò] dídéw g̃ỹⁿ-s̃ó-w̃, hà: bû:=m̃ ñé:r̃ⁿè, [bû: í: yí-yè] [í: bû: yí-m̃-ndò-r̃-ỹ], [bû: kálà] [bû:=m̃ ñé:r̃ⁿè], [g̃òw̃↑ g̃òw̃↓] g̃ó-yè g̃ó-yè

S: [bû: kày] m̃òsù [ñ: má:] káⁿ-m̃-nè dè, —

O: [bû: kày] m̃òsù [ñ: má:] bû: kàyⁿ] j̃ò-r̃á, [bû: kày], [bû: kày]

S: íbílí:sà-m̃ kù, éⁿé=m̃ ǎm̃=∅ kú=m̃

O: íbílí:sà-m̃ éⁿé=m̃ éⁿé=m̃ éⁿé=m̃ éⁿé=m̃ s̃èytá:n-ùm̃ éⁿé=m̃ **àbàlcinnè-m̃**, éⁿé=m̃ núwⁿòy, *Jeff* [éⁿé má:] m̃ínísírì-m̃=∅ éⁿé g̃ũⁿ-m̃ kú=m̃ éⁿé=m̃, [m̃òsù éⁿé káⁿ-m̃-ndò-w̃ wò-r̃-w̃oy] ḡò, [[ú céⁿè] wò] [èsú w̃oy] g̃ãⁿ-m̃-ndò, [m̃òsù s̃ày] [[ú céⁿè] wò] g̃ãⁿ-m̃, m̃òsù ú m̃à:n-ù-w̃-ù-m̃, [ú má:] [[m̃òsù ḡ] káyⁿ²⁹²] wá g̃ũⁿ-m̃, [[m̃òsù ḡ] káyⁿ] wá g̃ũⁿ-m̃, pá:yà wà gà, m̃òsù s̃ày t̃ó:rú-m̃, éⁿé kày

S: ú òmbiyí wàyú-w̃ dè

O: ú òmbiyí wàyú-w̃ dè, [éⁿé má:] h̃âl [gòḡgòró p̃irè] yóḡó-m̃ g̃ỹⁿ-b̃ò, xxx hà: kú kù, [b̃ísim̃l̃á:y g̃ùⁿ-w̃ dé w̃oy] [yâ: òró gó-m̃] bà, [kú ní:wò] àrsilâ-m̃ [[ú má:] kò:ⁿ ú káⁿ-m̃ b̃oy] [b̃ísim̃l̃á:y g̃ỹⁿ²⁹³] wá, [b̃ísim̃l̃á:y g̃ùⁿ-w̃ dè] [yâ: yòḡó wàngú-m̃] bà

S: [núwⁿòy bû: g̃ũⁿ-m̃ bày] ñr̃-r̃à-y s̃èytá:n-ùm̃=∅ g̃í:ⁿ-yè mà⇒ [í kày], j̃inná:j̃ò-m̃ kú=m̃ g̃í:ⁿ-yè mà⇒, ò:ⁿ íbílí:sà-m̃ kú=m̃ g̃í:ⁿ-yè mà⇒

O: ɔⁿh̃òⁿ

S: éⁿé má:, núwⁿòy [éⁿé má:] [òḡò: íñjírì:r̃è dè] [s̃èytá:n m̃: bé:=ḡ] t̃ó:rú-m̃ wà [m̃: ló] [m̃: j̃iyá] m̃:— [ló ñr̃-m̃ j̃iyé-r̃-w̃ dè] yáⁿ,²⁹⁴ [éⁿé má:] ñr̃-m̃ j̃iyé bèr̃é-jé-m̃ w̃oy mà⇒ [kàḡḡè ḡḡòr̃ò-ñr̃-m̃²⁹⁵—] [éⁿé=m̃ ǎm̃=∅ kú=m̃] [[â: yèy] p̃irè]

O: éⁿé kù j̃inn—, ò: [s̃èytá:n-ùm̃ kù] éⁿé=m̃, òḡò: íñjírì:r̃è dé w̃oy, [á ñ: ñâr̃ⁿú m̃ò:lú-m̃, hà: ú: [[ḡgú dá:] ló-w̃ dè] [ḡgú kù] b̃írá-ḡ, ú: [[ḡgú dá:] ló-w̃ dè] [ḡgú kù] b̃írá-ḡ, ú: [[ḡgú dá:] ló-w̃ dè] [ḡgú kù] b̃írá-ḡ, áḡày [á ñ: t̃ó:rú-m̃ bà, ló mà dè, ú [àḡây ñây] yè-w̃, wí [[àmâ:n yà⇒] [àmâ:n ya⇒]] j̃â:r ní í káyⁿ ñ, [â: yèy] éⁿé b̃ó-b̃â:²⁹⁶ [â: yèy] ñâwⁿ-á-r̃-r̃-à:, [[yã-m̃ ya⇒] [[éⁿé òḡòr̃ò] yà⇒]] j̃â:r ní í káyⁿ ñ, [â: yèy] éⁿé b̃ó-b̃â: [yã-m̃ gó-r̃è], m̃: yà yè-w̃ dè áḡày g̃ũⁿ-m̃ bà, à [ú k̃òyⁿ] kò:ⁿ l̃ãw b̃irè-rú-w̃, diyⁿ-á-w̃ wó, [t̃iyã yá⇒ ↓t̃iyã yá⇒ ñàḡḡir̃-ỹ] [à ú kálà kò:ⁿ l̃ãw b̃irè-rú-w̃], [[àmâ:n yà⇒] [àmâ:n ya⇒]] í j̃â:r ní [[â: yèy] t̃ú: s̃úyó ní] [t̃ùwⁿò-m̃ b̃òḡò] t̃íwé-r̃è, ú=m̃ b̃iré b̃irè, [[kàḡḡè gòr̃ò] àyú-w̃ dè] [[éⁿé má:] ní-m̃] bà, [[kàḡḡè gòr̃ò] àyú-w̃ dè] [[éⁿé má:] ní-m̃] bà, [ñ ú j̃â:rú-m̃ kù]

²⁹⁰ dú (perhaps cut off) is obscure. The Pl bé following bû: kálà is disapproved of by my assistant, but recurs in the same speaker's speech below (bû: kálà bè).

²⁹¹ The two 3Pl bû: pronouns in this sentence have disjoint reference. If they were coindexed, we would have gotten [â: òr̃òsù] 'their (own) clothing'.

²⁹² Singular-subject imperative.

²⁹³ Singular-subject imperative.

²⁹⁴ Plural-subject imperative (cf. singular yá 'come!'). See also b̃írá-ḡ 'work-Pl!' just below.

²⁹⁵ Can also be expressed, more regularly (in terms of tonological rules), as [kàḡḡè-g̃ḡòr̃ò]-ñr̃-m̃, with L-toned kàḡḡè 'gold'. Cf. kàḡḡè ḡḡòr̃ò 'hat of gold' (tones suggesting a possessive structure), ḡḡòró 'hat'.

²⁹⁶ Plural form, incorrectly agreeing with the two people involved. Emend to singular: éⁿé b̃ó-b̃â: 'there used to be friendship'. Likewise in the parallel passage just below.

[[[lòsò·wò:]·wó yá b·è:ⁿ·bò] yĩ·rú·w] [[tìwè·r·á dé] [lòsò·wò: wĩ·wó·yè]], [ú kày] bí·é bí·rè·rú·w, à: [[káηηè gòrò] àyú·w dè] [[nù nũ·m jíyè·m kù] mâ:], hà: [jǎ:r ní] [ú káyⁿ ñĩ] [nũ·m [á táwⁿyⁿà·m] jĩyè·fĩ], [éⁿé mâ:]²⁹⁷ [[káηηè gòrò] àyú·w dè] [éⁿé mâ:] ní·m bà

S: sèytá:n·ùm—

O: sèytá:n·ùm=∅ kú bí·é·m

S: bú: òm kù

O: òⁿhóⁿ, éⁿé=è kú bí·é·m

S: kú=è=bè

O: ñgú=è éⁿé bí·è

²⁹⁷ [éⁿé mâ:] is repeated (superfluously) in this VP chain.